

TVEDESTRAND KOMMUNE

ÅRSMELDING 2013

INNHALDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	1
2	SAMMENDRAG	2
3	UTVIKLINGSTREKK I SAMFUNNET TVEDESTRAND KOMMUNE	5
3.1	Folketall	5
3.2	Arbeidsmarked	6
4	STYRINGSSYSTEM OG MÅLEKART	7
4.1	Målekart for kommunen	7
4.2	Politisk og administrativ organisering	9
4.3	Utviklings- og omstillingsarbeid	10
5	TJENESTER OG FORVALTNING	12
5.1	Tjenester	12
5.2	Forvaltning	13
5.3	Brukertilfredshet	14
5.4	Klimaregnskap	14
5.5	Tilsyn	16
5.6	Internkontroll	17
6	MEDARBEIDERE	17
6.1	Antall årsverk	17
6.2	Medarbeiderundersøkelse og arbeidsmiljø	18
6.3	Sykefravær	20
6.4	Seniortiltak	21
6.5	Kompetansetiltak	21
6.6	Likestilling og mangfold	21
6.7	Etikk	27
6.8	AKAN-arbeid	28
7	ØKONOMI	28
7.1	Hovedtrekk	28
7.1.1	Driftsregnskapet	28
7.1.2	Investeringsregnskapet	31
7.2	Driftsregnskapet, inklusive avvik	33
7.2.1	Frie disponible inntekter, finans og avsetninger	33
7.2.2	Ansvarsområdene 210-283	36
7.3	Investeringsregnskapet, inklusive avvik	39
7.4	Finansforvaltning	40
7.5	Finansielle nøkkeltall	43
8	ENHETENES ÅRSMELDINGER	45
8.1	Ansvar 210 Rådmann og politiske styringsorgan	45
8.2	Ansvar 215 Administrativ støtteenhet	51
8.3	Ansvar 229 Tvedestrandskolen	56
8.4	Ansvar 230 Barnehageenheten	61

8.5	Ansvar 240 Plan, miljø og eiendom	66
8.6	Ansvar 245 Teknisk drift	74
8.7	Ansvar 250 Omsorg og rehabilitering	78
8.8	Ansvar 255 Oppfølgingsenheten	85
8.9	Ansvar 260 Familiehuset - Ressurssenter for barn og unge (RBU)	89
8.10	Ansvar 265 NAV	94
8.11	Ansvar 283 Byløft	98

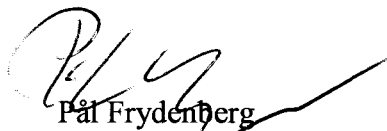
VEDLEGG		101
1	Årsrapport for kemneren i Tvedestrand	101
2	Korrigert kontrollrapport vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Tvedestrand kommune	109
3	Oppfølging av bopliksaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense, oversikt for 2010-2013	113

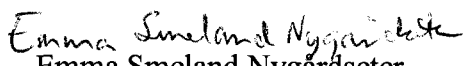
1 INNLEDNING

Etter regnskapsforskriftene skal kommunen hvert år avlegge et årsoppgjør, som består av et årsregnskap og en årsmelding. Disse skal behandles av kommunestyret senest innen 1. juli. Årsmeldingen gir først et kortfattet sammendrag over de viktigste resultatene innenfor tjenestene og økonomi for kommunen i 2013. Deretter kommer en gjennomgang av samfunnsutviklingen i Tvedestrand, tjenester, forvaltning, medarbeidere, styringssystem, målekart og kommunens økonomiske resultater og økonomisk analyse, før en detaljert gjennomgang av de ulike tjenesteområdene (enhetene).

Vi har forsøkt å gjøre årsmeldingen mer lesbar og kortere. Hvis man innledningsvis leser sammendraget og kapittel 7 om økonomi vil nok det gi en god oversikt før man blir for detaljert. Kommunestyret vedtok ved behandlingen av årsmeldingen for 2012 at det skulle utarbeides en kortversjon fra 2013. Kapittel 2 er å anse som en kortversjon.

Tvedestrand den 31.3.2014

Pål Frydenberg
Rådmann

Emma Smeland Nygårdseter
Teamleder økonomi

Øyvind Johannesen
Ass. rådmann

2 SAMMENDRAG

Tvedestrand kommunes oppdrag er å gi innbyggerne gode tjenester med riktig kvalitet. Når vi ser på tilbakemeldingene vi får gjennom året, så virker folk i Tvedestrand tilfredse med tjenestene, selv om enkelte alltid vil ønske endrede prioriteringer. Kommunen har selvfølgelig forbedringsområder, men kommunens ansatte bør absolutt se på arbeidet de gjør for befolkningen i Tvedestrand med stolthet og glede.

De politiske prioriteringene i 2013 har vært klare. Man ønsket å prioritere barnehageutbygging og tilbudet til psykisk utviklingshemmede i takt med økende etterspørsel. I tillegg prioriterte kommunestyret Byløft og arbeidet med E18, samt beholde dagens skolestruktur og få på plass en samlet enhetlig ledelse av Tvedestrandskolen. Kommunestyret ønsket heller ikke å innføre eiendomsskatt, men ville redusere kostnadene til administrasjon og ledelse. Dette har gitt kommunen et lite økonomisk handlingsrom, se økonomioversikten nedenfor.

Barnehager

I 2013 ble Grotten barnehage overtatt. Det ga kommunen en veldrevet barnehage med 6,8 årsverk. I tillegg fikk vi utvidet åpningstid i Bøkliå og Grotten barnehager. Videre ble Lyngbakken barnehage utvidet med to avdeling, hvorav én var til erstatning for en midlertidig avdeling. Det er en positiv utvikling på tilgjengelighet av barnehageplasser. I 2013 har utfordringen vært å tilby plasser hvor folk ønsker plasser, altså i sentrum og Holt.

Mennesker med utviklingshemming

Her øker etterspørselen etter plasser. Planlegging og byggestart av leiligheter i Olav Sverres vei er fullført i godt samarbeid med pårørende og brukere. Kommunen er også spesielt stolt over at Oppfølgingsenheten ble valgt ut av Fylkesmannen til Aust-Agders beste tilbud når det gjelder rusforebyggende tiltak rettet mot ungdom.

Byløft

Stedsutviklingsprosjektet Byløft har vært et hovedsatsingsområde for kommunen i 2013. Etter en reorganisering tidlig i 2013, ble prosjektet grundig diskutert, utviklet og forankret. Gjennom kommunestyrevedtak, styringsgruppens anbefalinger, åpne møter og innspill, arkitektenes mulighetsstudie, samt strategidokumentet og budsjett/økonomiplan ble retning, prioriteringer, og fremdrift i prosjektet fastlagt. Byløft inneholder både fysiske endringer av nedre bydel og sosial utvikling av bydelen (Bolyst). Samlet har Byløft under gjennomføring 15 ulike delprosjekter ved utgangen av 2013, og en del nevnes her.

I samarbeid med andre gjennomførte Byløft en del aktiviteter og arrangementer i 2013. Etablering av Bybåt, Kultursti og Lysstunt i julegata var sentrale begivenheter. Innkjøp av telt og flytebrygger til Bakkeskåt var med på å kvalitetssikre TRKs og Kystkulturukas arrangement i området. I tillegg bidro Byløft med tilrettelegging for og markedsføring av "Made On Sandøya" sitt julemarked på Rådhuset.

Sommeren 2013 ble det etablert et temporært byrom på parkeringsarealet foran hotellet. Det tilrettelagte byrommet og havneområdet ble tatt i bruk av barn, unge og voksne. Biler ble erstattet med lek, bryggedans og hygge, og parkeringsplasser ble flyttet til Bakkeskåt. Det ble etablert prosjektkontor i nedre bydel.

Det brede samarbeidet, og felles stemmemobilisering førte til at Tvedestrand ved Agder-postens avstemmingskonkurranse ble kåret til Aust-Agders juleby med begrepet: "Den ekte Skomakergata i 3 etasjer".

I samarbeid med RTA igangsettes nedgravd avfallshåndtering vår/forsommer 2014. Byløft og arkitektgruppa har deltatt i planleggingsprosessen. Mulighetsstudiet knyttet til parkering og opprustning av Hovedgata/Hulgata og ny havneplan er under kontinuerlig oppfølging inn i 2014.

Kommunen overtok i 2013 også Furøya fra Riksantikvaren. Furøya drives videre fra 2014 som et interkommunalt foretak i samarbeid med Aust-Agder fylkeskommune. Den store suksessen i 2013 var etableringen av restauranten på Furøya. Sammen med dyktige drivere av restauranten, nedla kommunens medarbeidere i Teknisk drift og Plan, miljø og eiendom en betydelig innsats for å klargjøre sommerdriften. Restauranten ble en økonomisk suksess for de næringsdrivende med 600 gjester daglig! Og ikke minst samspillet med Bybåten løftet bruken av Furøya i 2013.

E18

I arbeidet med E18 har det vært et meget godt samarbeid mellom politisk og administrativt nivå i kommunen, og mellom kommunen og vegvesenet. Planprosessen har blitt fulgt opp som forutsatt i tidsplanen. Kommunen fullfører sine planprosesser i 2014 slik at byggestart av ny E18 kan skje fra 2015 hvis Regjeringen vil.

Kommunen har styrket plankompetansen i 2013. Det gjør Tvedestrand kommune bedre rustet til å møte de utfordringer som følger av Byløft og alle planoppgavene i vedtatt planstrategi.

Biblioteket

Biblioteket har fortsatt svært gode tall å vise til, samt svært god tilgjengelighet til innbyggerne. Tilbudet er utvidet med elektroniske bøker og digitale baser, noe som stiller ytterligere krav til endring og utvikling av kompetanse. Biblioteket har fortsatt stor utlånsvekst.

Fritidsklubben har i 2013 vært under omorganisering både når det gjelder ressurser, drift og lokaler. Fritidsklubben åpnet med nye forutsetninger i januar 2014.

Omsorg og rehabilitering

I 2013 har enheten fått gode tilbakemeldinger fra brukere og pårørende. Forhåpentligvis vil organisasjonsprosessen som enheten nå er inne i medvirke til en enda bedre kvalitetssikring av tiltak og effektiv utnyttelse av ressursene.

Miljøgruppa, snekkergruppa og praktikanter

Ved utgangen av 2013 var 6 personer engasjert i miljøgruppa for varig sysselsetting og langsiktig opptrening til arbeidslivet for enkelte. Til sammen 3 stykker har gått fra snekkergruppa til varig sysselsetting. Kommunene har også hatt praktikanter i samarbeid med NAV sysselsatt, og de gjør alle en god innsats for kommunen.

Ledelse og organisasjonsendringer

Kommunens ledelse er blitt ytterligere slanket i 2013 i tråd med kommunestyrets vedtak. Man har gått fra rådmann og to kommunalsjefer til rådmann og assisterende rådmann. Det tidligere rådmannsteamet er nedlagt, og erstattet av en ledergruppe. I tillegg er det gjennomført

endringer innen Tvedestrandskolen hvor rektorene ikke lenger er enhetsledere, men rapporterer til enhetsleder skole.

Innføring av elektronisk faktura, oppbygging av ansattportal og omlegging av lønssystemet er arbeidsoppgaver som har kommet i tillegg til ordinær drift, og som har krevd mye av de ansatte. Disse prosjektene er gjennomført som planlagt.

Økonomiske resultater

Tvedestrand kommune hadde i 2013 et merforbruk i driftsregnskapet på 1 265 000 kroner. Dette beløpet fremkommer etter at en har strøket 3 292 000 kroner som skulle vært avsatt til enhetenes disposisjonsfond. Merforbruket kan kort forklares slik:

- 215 000 kroner i merforbruk på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Hovedforklaringen er svikt i skatteinntektene og større avsetninger til selvkostfond enn budsjettert.
- 2 425 000 kroner i merforbruk for enhetene samlet. Enheter med størst merforbruk er Omsorg og rehabilitering (2 997 000 kroner), NAV (1 451 000 kroner) og Teknisk drift (655 000 kroner). Merforbruket fremkom etter at de to førstnevnte fikk tilleggsbevilgninger i sak 73/2013 på hhv. 1 650 000 kroner og 1 600 000. For Teknisk drift må det nevnes at budsjettrammen i samme sak ble redusert med 300 000 kroner (angående utgifter til strøm). Dette var en forutsetning som ikke holdt, det viste seg at rammen heller burde vært økt med drøyt 100 000 kroner.
- 1 375 000 kroner i innsparing på fellesområder utenom ansvar 290. Hovedforklaringen er en "merinntekt" på premieavvik innen pensjonsområdet på 945 000 kroner.

Driftsregnskapet (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik* 2013
Skatt og rammetilskudd	-279 411	-295 000	-295 950	-295 587	-363
Andre driftsinntekter	-118 131	-102 570	-120 751	-124 782	4 031
Sum driftsinntekter	-397 542	-397 570	-416 701	-420 369	3 668
Lønn og sosiale utgifter	262 968	267 223	283 362	283 613	-251
Andre driftsutgifter	139 920	132 938	136 055	140 126	-4 071
Sum driftsutgifter	402 888	400 161	419 417	423 740	-4 323
Brutto driftsresultat	5 346	2 591	2 716	3 371	-655
Eksterne finansinntekter	-9 753	-9 575	-9 212	-9 392	180
Eksterne finansutgifter	18 760	19 103	19 102	18 771	331
Resultat eksterne finanstransaksjoner	9 007	9 528	9 890	9 379	511
Motpost avskrivninger	-15 991	-16 775	-16 775	-16 429	-346
Netto driftsresultat	-1 637	-4 656	-4 169	-3 680	-489
Bruk av tidl. års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-8 868	0	-2 487	-2 490	3
Overført til investeringsregnskapet	1 518	3 694	3 489	3 633	-144
Dekn. av tidl. års merforbruk	1 605	0	0	0	0
Avsetn. til fond; mindreforbruk enhetene	3 218	0	0	0	0
Avsetninger til øvrige fond	4 164	962	3 167	3 802	-635
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	0	0	0	1 265	-1 265

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk

Tabellen over viser hovedpunktene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd har økt med 16,2 mill. kroner eller 5,8 % fra 2012 til 2013. Disse inntektene utgjorde i 2013 70,3 % av kommunens driftsinntekter. Andre driftsinntekter består av brukerbetalinger for ulike kommunale tjenester, øremerkede tilskudd, sykepengerefusjon osv. Disse inntektene er økt med 6,7 mill. kroner eller 5,6 % fra 2012 til 2013. Som det fremgår av tabellen er det en betydelig økning fra opprinnelig til revidert budsjett. Dette skyldes i hovedsak en økning i sykepenge- og fødselspengerefusjoner, samt ulike refusjoner og tilskudd fra staten.

Kommunens lønnsutgifter (inkl. sosiale utgifter) har steget med 20,6 mill. kroner eller 7,9 % fra 2012 til 2013. Økningen skyldes i hovedsak kommunal overtakelse av Grotten barnehage, utvidelse av Lyngbakken barnehage, ny ressurskrevende bruker i helse- og omsorgssektoren, samt flere utviklingshemmede innen Oppfølgingsenhetens ansvarsområde. Av de samlede driftsutgiftene inkl. avskrivninger utgjorde lønn og sosiale utgifter 66,9 % i 2013, mot 65,3 % i 2012. Dette viser hvilken arbeidsintensiv organisasjon kommunen er.

3 UTVIKLINGSTREKK I SAMFUNNET TVEDESTRAND KOMMUNE

3.1 FOLKETALL

Det kan være mange aktuelle indikatorer på utviklingen i samfunnet Tvedestrand. Her vises folketallsutvikling og aldersfordeling fra SSB. I tillegg har en med en tabell for arbeidsledighet.

Tabell 1: Folketall i Tvedestrand pr. 01.01.

År 2005	År 2005	År 2007	År 2008	År 2009	År 2010	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014
5 889	5 838	5 822	5 874	5 939	5 939	5 969	6 019	6 064	6 059

Fra 2003 var det en tilbakegang i folketallet, mens en fra 2007 til 2012 har hatt en positiv utvikling. I 2013 har innbyggertallet stagnert og har blitt redusert med 0,1 %. For fylket var det en vekst på 0,9 % og for landet totalt var veksten på 1,1 %. Ser en på veksten siden "bunnåret" 2007 er det samme bildet som kommer fram, dvs. at veksten i Tvedestrand er lavere enn for fylket og landet. Denne utviklingen gir negativ effekt i forhold til bl.a. hva kommunen får i frie inntekter gjennom inntektssystemet. Det er primært innflyttingen som har gitt vekst i befolkningen både på landsbasis, fylkesvis og i kommunen.

Folketallet fordelt på alder ved utgangen av sist år kommer fram av tabell 2 nedenfor.

Tabell 2: Folketall fordelt på alderstrinn ved utgangen av 2002-2012

I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år +
5 918 (2002)	384	830	323	3 480	598	303
5 887 (2003)	359	814	323	3 489	590	312
5 889 (2004)	371	790	325	3 505	585	313
5 838 (2005)	358	779	316	3 488	577	320
5 822 (2006)	358	764	318	3 486	568	328
5 874 (2007)	373	729	353	3 522	563	334
5 939 (2008)	379	716	355	3 590	562	337
5 939 (2009)	391	705	360	3 590	562	331
5 969 (2010)	402	713	347	3 611	569	327
6 019 (2011)	410	715	307	3 669	589	329
6 064 (2012)	406	698	322	3 671	632	335
6 059 (2013)	391	725	297	3 644	677	325

Aldersgruppen 6-15 år, dvs. barn i grunnskolealderen, øker med 3,9 %. Den aldersgrupperingen som øker mest er 67-79 år, økningen er på 7,1 %.

Som tabellen viser er det nedgang i 2013 i den yngste aldersgrupperingen, dvs. barn under skolepliktig alder. Videre er det en nedgang i grupperingene 16-19 år, 20-66 år og 80 år og eldre.

3.2 ARBEIDSMARKED

Tabell 3: Utvikling av arbeidsledighet (helt ledige arbeidssøkere) i % av arbeidsstyrken - pr. årsskiftet (januar)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Landet	2,4	3,0	3,3	3,1	2,8	2,5	2,6
Snitt fylket	2,0	3,1	3,8	4,0	3,5	3,6	4,0
Tvedestrand	2,0	4,1	4,4	4,3	3,2	4,0	4,0

Arbeidsledigheten har økt svakt i 2013, og har ligget om lag som snitt på fylket, men høyere enn landet. I forhold til januar 2013 gikk arbeidsledigheten pr. januar 2014 opp i kommunen og landet, mens fylket lå stabilt. Det er negativt at arbeidsledigheten i kommunen nå er oppe igjen på firetallet. Fylket ligger også fortsatt høyt i forhold til landet.

I tidligere årsmeldinger fram til 2009 hadde en med tall fra levekårsindeksen. Denne indeksen blir ikke lenger laget, men fra 2011 har en fått et nytt statistikkverktøy som viser *folkehelseprofilen* for alle norske kommuner. Her ses det på en rekke ulike indikatorer som befolknings-

utvikling, levekår, miljø, levevaner og helse/sykdom. Nedenfor er det tatt kort med noen av de feltene hvor folkehelseprofilen for Tvedestrand pr. januar 2014 skiller seg tydelig fra landsgjennomsnittet:

- Andelen eldre over 80 år er høyere enn i landet som helhet.
- Andelen som bor alene er lavere enn andelen i landet.
- Andelen med videregående eller høyere utdanning er lavere enn landsnivået.
- Andelen uføretrygdde under 45 år er høyere enn landsnivået.
- Røyking ser ut til å være et større problem enn i landet som helhet.
- Andelen med psykiske symptomer og lidelser er høyere enn i landet som helhet.
- Andelen personer med type 2-diabetes ser ut til å være lavere enn landsnivået.
- Andelen barn som bor i husholdningen med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet.

Helseprofilen for Tvedestrand pr. januar 2014 skiller seg ikke vesentlig fra januar 2013.

På en rekke andre områder som måles skiller ikke befolkningen i Tvedestrand seg ut i noen særlig grad i forhold til *landsgjennomsnittet*, dette er f.eks. knyttet til forventet levealder for menn og kvinner, frafall fra videregående skole, overvekt, forekomst av hjerte- og kar-sykdommer, kols, sykehusinnleggelser mv. Når det gjelder sykehusinnleggelser ligger den noe lavere for Tvedestrand enn for gjennomsnittet i kommunene i Østre Agder.

For å se hele denne folkehelseprofilen vises det til Folkehelseinstituttets hjemmeside; www.fhi.no.

4 STYRINGSSYSTEM OG MÅLEKART

4.1 MÅLEKART FOR KOMMUNEN

Tvedestrand kommune gjorde i 2007 vedtak om at kommunen skulle organiseres etter enhetsmodellen, og det ble gjort vedtak om etablering av styringssystemet Balansert målstyring (BMS). BMS er en modell for styring og måling av egen virksomhet og kommunen som helhet. Som navnet antyder, bygger modellen på at mål for kommunens virksomhet ses ut fra ulike perspektiv og at måling av kommunens prestasjoner og resultater må ta høyde for dette.

Før 2011 hadde kommunen tatt deler av styringssystemet i bruk. Fra 2011 har det hvert år blitt utarbeidet en BMS-veileder som ble benyttet som grunnlag for den enkelte enhets arbeid med mål, fokusområder og virksomhetsplan. NAV har i stor grad brukt det statlige styringssystemet på dette området, men kommunen har fått lagt inn egne kommunale måleindikatorer vedrørende sosialhjelp og flyktninger.

I 2011, 2012 og 2013 har kommunen hatt følgende fokusområder:

- Brukere.
- Medarbeidere.
- Økonomi.
- Samfunn.

Fra 2014 er fokusområde *samfunn* tatt bort og deler av målene overført til de 3 gjenværende fokusområdene.

I 2011 gikk en forsiktig frem med hensyn til målekart og ambisjonsnivå, mens en i budsjettet for 2012 og 2013 har vedtatt eget målekart for *hele* kommunen i forhold til de 4 fokusområdene. Fra 2014 er det også satt opp målekart for hver enhet i tillegg til hele kommunen.

Det var i 2013 lagt opp til følgende målekart for kommunen, hvor resultatene er satt inn i målekartet:

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi	Samfunn
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Saksbehandlingstid	Medarbeidertilfredshet Arbeidsmiljø Sykefravær Kompetanse Opplevd myndiggjøring Avholdte medarbeidersamtaler/ seniorsamtaler	Avvik i forhold til budsjett	Barnehagetilbud Grunnskoletilbud Likestilling Omdømme Klima Arealutnyttelse Næringsutvikling/nyetablerere Byggeaktivitet
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelser Elevundersøkelser Foreldreundersøkelser Statistikk fra fagsystemer	Medarbeiderundersøkelsen QM+ dekker de områdene vi ønsker å måle Medarbeidersamtaler/ Seniorsamtaler Sykefraværstatistikk	Tertialrapporter Regnskap	Tilgjengelige statistikker innen de ulike områdene ovenfor.
Ambisjonsnivå	Alle har gjennomført og evaluert bruker- undersøkelser i egen enhet Resultat: 7 av 9 enheter har gjennomført bruker- undersøkelse.	Medarbeidertilfredshet 2013: Minst 3,8 (skala 1-5, der 5 er best) Resultat: 4,2. Deltagelse 60 %. Måltall sykefravær for kommunen som helhet: maks 8,2 % korttidsfravær: maks 2,0 % Resultat: 7,8 % sykefravær med et korttidsfravær på 1,5 %.	Avvik +/- 1% fra netto budsjetttramme Resultat: -0,4 %	Folketall: Minst lik prosentøkning som snitt for landet Resultat: Lavere enn snitt for landet, -0,1 % mot 1,1 %. Full barnehagedekning i henhold til Barnehageloven Resultat: Innfridd. Grunnskolene: Nasjonale prøver: Likt med/bedre enn fylkesnivå Resultat: Noe lavere enn fylkesnivå på alle områder (lesing, regning og engelsk) (de minste skolene i kommunen scorer over eller likt) Grunnskolepoeng: Minst 40 poeng Resultat: 37,9 poeng og lavere enn fylket og landet. Fokus på arbeidsorganiseringer i enhetene for å fremme heltids- stillinger Resultat: Kommunen beveger seg i noe i riktig retning, men ikke nok til å nå målsetning i 2015. Omdømmebygging: Hovedprosjekt med vekt på byutvikling Resultat: Startet opp og videreført arbeidet med Byløft 2014 og konkretisert flere delprosjekter. Klima- og energispørsmål: Klima- nøytral kommune (langsiktig) Resultat: Ikke nådd, men flere forbedringspunkter er oppnådd. Arealutnyttelse: Ledige 40-50 byggeklare tomter og næringsareal (langsiktig) Resultat: Oppnådd for byggeklare tomter, men i liten grad oppnådd for næringsareal.

Det vises ellers til andre kapitler i årsmeldingen for nærmere omtale av de ulike fokusområdene.

4.2 POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING

Et grunnprinsipp i den politiske organisering i Tvedestrand er at det er kommunestyret som tar beslutningene i den grad de ikke er delegert til rådmannen, og at de andre politiske organene er forberedende instanser. Unntaket fra denne hovedreglene gjelder saker etter plan- og bygningsloven, der komiteen for teknikk, plan og natur har vedtaksmyndighet som plan-utvalg. Organiseringen og de gjeldende reglementene ble sist revidert i 2010, og vedtatte endringer ble innført fra oktober 2011 (etter konstituering av nytt kommunestyre). Det er gjort noen mindre justeringer i politisk reglement i 2013. Rådmannen er delegert myndighet i alle saker som ikke er av prinsipiell karakter.

Politisk organisering

- Kommunestyre med 25 medlemmer med Jan Dukene (TTL) som ordfører og Carl F. Bertelsen (H) som varaordfører.
- Formannskap med 9 medlemmer, ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).
- Livskomite, ledet av Sveinung Lien (TTL).
- Teknisk, plan- og naturkomite, ledet av Erling Holm (H).
- Kontrollutvalg, ledet av Tor Granerud (V).
- Koordineringsforum med følgende medlemmer; ordfører, varaordfører, komitelederne og opposisjonsleder, totalt 5 medlemmer. Ledet av ordfører Jan Dukene (TTL).

Administrativ organisering

I løpet av 2013 ble den administrative organiseringen endret fra rådmann, 2 kommunalsjefer og 14 enhetsledere til rådmann, ass. rådmann og 9 enhetsledere med følgende enheter:

- Administrativ støtteenhet, enhetsleder Tone Vestøl Bråten
- Tvedestrandskolen, enhetsleder Elisabet Christiansen
- Barnehageenheten, enhetsleder Linda Brevik
- Plan, miljø og eiendom, enhetsleder Svein O. Dale
- Teknisk drift, enhetsleder Anton Thomassen
- Omsorg og rehabilitering, enhetsleder Reidar G. Tveit
- Oppfølgingsenheten, enhetsleder Helene Tveide
- Familiehuset – Ressurssenter for barn og unge, enhetsleder Kristin de Lange Johannessen
- NAV, enhetsleder Åse Selaasdal (statlig ansatt)

Rådmannens ledergruppe er endret fra 17 personer til 11 personer i løpet av 2013. Det er i tillegg noen få stabsfunksjoner som er gjort justeringer på i løpet av 2013. Enhetsleder for kultur og næring ble omgjort til rådgiver for kultur og næring fra 01.05.2013. Andre endringer i staben iverksettes fra 2014 med særlig vekt på kommunikasjon, beredskap, internkontroll m.m.

Sektoriseringen i to ulike team (BU og NOTA) under hver av de 2 tidligere kommunalsjefstillinger ble avviklet fra 01.01. 2013 av ny rådmann Pål Frydenberg. Ass. rådmann er Øyvind Johannesen, tidligere kommunalsjef.

4.3 UTVIKLINGS- OG OMSTILLINGSARBEID

Utviklings- og omstillingsarbeid er en del av hverdagen for en kommunal organisasjon, og det er i 2013 satt fokus på forbedringsområder i alle enheter i kommunen. Både rådmann, ass. rådmann og enhetslederne har satt opp sine fokusområder til forbedringer i 2013. Nedenfor er det skissert noen litt større utviklingsprosesser i 2013, men dette er ikke en uttømmende oversikt vedrørende utviklingsarbeid i organisasjonen.

Administrativ organisering

Det er gjennomført endringer i den administrative organiseringen i 2013 ved at antall enheter ble redusert fra 14 til 9. Dette skjedde ved at alle de 5 enhetene for skoler ble samlet i 1 enhet; Tvedestrandskolen. Enhet for kultur og næring ble avviklet, og kulturoppgavene fordelt på andre enheter, samt at enhetsleder for kultur og næring ble omgjort til kultur- og næringsrådgiver og lagt til rådmannens stab. Rådmannsnivået ble redusert med 1 årsverk og består i dag av rådmann og ass. rådmann. Ny ledergruppe for rådmannen ble etablert fra 01.08.2013. Arbeidet med omorganisering av tjenester og ledelse i pleie- og omsorgssektoren ble startet opp i 2013, og forventes avklart før sommeren 2014. Stabsfunksjonene har også vært justert i 2013, og er under fortsatt vurdering i 2014.

Kommunal planstrategi 2012-2016

I hver kommunestyreperiode skal det vedtas en kommunal planstrategi for inneværende periode. Arbeidet startet opp høsten 2012 og planstrategien ble vedtatt av kommunestyret i mars 2013.

Plan for tidlig innsats

Plan for tidlig innsats (PTI) ble sluttbehandlet i kommunestyret i desember 2010. Både i 2011, 2012 og 2013 har det blitt arbeidet med en rekke prosesser og tiltak i ulike deler av organisasjonen med utgangspunkt i PTI.

Planlegging og gjennomføring av utbygginger

Det er gjennom året slutført planarbeidet med boliger for utviklingshemmede (Olav Sverres vei), og byggearbeidene for dette prosjektet startet opp høsten 2013. Det skal her bygges 12 boenheter og bygningskomplekset forventes ferdigstilt i november 2014. På teknisk sektor har det vært planlagt, startet opp og gjennomført flere mindre vann- og avløpsprosjekter i løpet av 2013. Det har i tillegg vært planlagt og gjennomført flere mindre prosjekter innenfor enhet for Plan, miljø og eiendom. Kommunestyret har bestilt 3 boenheter innenfor rusomsorgen i regi av boligstiftelsen, og disse har blitt planlagt og lagt ut på anbud i 2013, men ikke startet opp.

E18 planarbeid

Arbeidet med E18-utbyggingen Tvedestrand – Arendal har pågått i hele 2011, 2012 og 2013 med deltakelse fra ulike kommunale representanter i prosessen. Forslag til kommunedelplan var ute på høring vinteren 2012 og ble vedtatt av kommunestyret i mai 2012. Reguleringsplan for nye E18 er blitt utarbeidet i 2013 og er nå ute på høring. De 2 kommunene, Tvedestrand og Arendal, skal behandle reguleringsplanen for E18 i 2014. Den videre planprosessen fortsetter med tanke på byggestart 2015. Områdeplan for Grenstøl er i 2013 igangsatt som følge av E18 planleggingen.

Byløft 2014

Kommunen gjennomførte i deler av 2011 et forprosjekt knyttet til omdømme og stedsutvikling. Sluttrapporten for dette ble behandlet januar 2012, og arbeidet ble videreført i 2012 under vignetten "Byløft 2014" med fokus på nedre bydel. Prosjektet "Byløft 2014" startet opp før sommeren 2012 og det ble engasjert egen prosjektleder fra august 2012. I løpet av 2012 og 2013 har det vært arbeidet med ulike idéer til forskjellige delprosjekter. Arbeidet blir økonomisk støttet av både fylkeskommunen og staten. Prosjektet Byløft 2014 ble reorganisert i 2013, med tanke på bl.a. å få til en bedre ledelse, koordinering og forankring mot kommunens øvrige organisasjon innenfor plan, prosjektutvikling og teknisk drift. Kommunestyret vedtok egen strategiplan for Byløft i november 2013 med flere 15 ulike delprosjekter. Flere av delprosjektene er tatt inn i budsjettet for 2014 og økonomiplanen for 2014-17. Byløft 2014 skiftet også navn til Byløft i 2013, dvs. at det forventes at prosjektet blir videreført etter 2014. Områdeplan for Tvedestrand sentrum med fokus på havneområdet, trafikk og parkering er startet opp i 2013.

Soneforvaltning – bevaringsområder i sjø

I samarbeid med Havforskningsinstituttet har kommunen gjennom flere år arbeidet med kartlegging og bevaringsområder i sjø. Dette er et pionérprosjekt hvor Tvedestrand er den første kommunen i landet hvor dette gjøres. Det forventes at dette arbeid videreføres de nærmeste 2-3 årene.

Samhandlingsreformen

I Østre Agder-samarbeidet har det gjennom hele 2011, 2012 og 2013 blitt arbeidet med Samhandlingsreformen. Det er inngått et omfattende avtaleverk mellom kommunene i Østre Agder og de andre regionene på Agder med Sørlandet Sykehus HF.

Det har i 2013 vært arbeidet spesielt mye med opprettelse og videreutvikling av kommunale øyeblikkelighjelpsplasser (KØH-plasser) i kommunene i Østre Agder. Det er startet opp 5 KØH-plasser i Arendal kommune for alle kommunene i Østre Agder i 2013. I tillegg er det gjennomført et kartleggings- og kompetanseprosjekt innenfor dette feltet i nært samarbeid med Sørlandet Sykehus HF, Arendal i 2013. Avtale med Sørlandet Sykehus HF om opprettelse av inntil 12 KØH-plasser i Østre Agder er inngått, og kommunene får over 19 mill. kroner i tilskudd til dette tiltaket fra 2013 fra Helsedirektoratet og Sørlandet sykehus HF. Fra 2016 er det forventet at dette tilskuddet går inn i rammeoverføringene til kommunene. Det er på gang et utredningsarbeid mellom kommunene og Sørlandets Sykehus HF for videreutvikling av KØH-tilbudet i Østre Agder, som forventes avsluttet før sommeren 2014.

Det er i 2013 startet opp et arbeid med evaluering og utvikling av legevakten i Arendal i regi av Østre Agder, som forventes avsluttet før sommeren 2014.

Det er i 2013 startet opp et omsorgsteknologiprojekt i regi av Østre Agder. Dette prosjektet forventes å ha en prosjektperiode på 3 år. Kommunen deltar aktivt i dette arbeidet, og det planlegges tatt i bruk omsorgsteknologi i de 12 nye boenhetene som bygges for mennesker med utviklingshemming i Olav Sverres vei. Hovedprosjektet innenfor dette området er "Nattilsyn med teknologistøtte" (digitalt nattilsyn).

5 TJENESTER OG FORVALTNING

5.1 TJENESTER

Generelt

Tjenesteproduksjonen i alle enhetene med unntak av én, har vært på det jevne til tross for fortløpende økonomiske omstillingskrav til enhetene. De fleste av enhetene melder ikke om store avvik i forhold til mål for tjenesteproduksjonen.

For én enhet, Omsorg og rehabilitering (OR), har økningen i etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester vært høyere enn budsjettrammene. Det er særlig innenfor de hjemmebaserte tjenestene dette kommer tydeligst frem. Dette var også situasjonen i 2012 og utfordringsbildet har ikke endret seg vesentlig i 2013. Dette er primært som følge av raskere utskriving av pasienter fra sykehuset, økning i antall eldre og mer medisinsk krevende pasienter/brukere. Det forventes at dette vil vedvare i årene fremover. I tillegg har enheten også fått en økning i antall ressurskrevende brukere i 2013.

Kommunens tjenesteproduksjon overfor innbyggerne og brukerne er nærmere beskrevet i enhetenes årsmeldinger, men noen av de viktigste hovedtrekkene er omtalt under.

Grunnskolen

Resultatene for grunnskolen viser at nivået på de nasjonale prøvene for 5. trinn er stigende for alle skolene med unntak av Tvedestrand skole. Samlet ligger resultatene noe under fylkesnivået og landsnivået.

Grunnskolepoeng for 10. trinn var for skoleåret 2012-2013 på 37,9 mot 38,5 i 2011-2012. Målsetningen var 40 poeng (mer likt fylkes- og landsnivået). Grunnskolepoeng har ikke vært lavere siden skoleåret 2007-2008 (36,0). Nivåinndelingen på grunnskolepoeng er definert til følgende:

- Høy kompetanse til 50 poeng eller mer.
- God kompetanse fra 40 – 49 poeng.
- Grunnleggende kompetanse fra 31 – 39 poeng.
- Enkel kompetanse mindre enn 30 poeng.

Andel skolebarn som får spesialundervisning har gått ned i 2013 til 8,7 %, mot 11,4 % i 2012 og 13,0 % i 2011. Nivået i 2013 er om lag som fylkes- og landsnivået. Det har i 2013 vært en økning i antall elever samlet, men en nedgang i antall elever med spesialundervisning.

Barnehage

Ved hovedopptaket i 2013 fikk alle med lovfestet rett tilbud om barnehageplass. Utover dette fikk alle tilflyttere med barn født innen 31.08.12 tilbud om barnehageplass. Det ble også tilbudt barnehageplass til barn født etter 31.08.12. Andel barn 1-5 år med barnehageplass utgjør 92,9 % i 2013, som er en stigning fra 88,4 % i 2012. Andelen i 2013 ligger høyere enn fylkes- og landsnivået. Motsatt var tilfellet i 2012.

Plan, miljø og eiendom og tekniske tjenester

I 2013 har det vært svært mange planoppgaver i de 2 tekniske enhetene. Dette gjelder både innenfor E18-planlegging, Byløftsprosjekter, områdeplaner og planlegging generelt. Det er i 2013 startet opp og gjennomført flere utbyggingsprosjektet med planlegging, prosjektering og

gjennomføring. Dette gjelder både innenfor eiendom og vann/avløp. Det er registrert noe avvik på gjennomføring og kostnadsramme for enkelte av investeringsprosjektene, se nærmere omtale under investeringsregnskapet.

Pleie og omsorg

Det er 2 enheter som dekker dette tjenesteområdet. Det gjelder enhet for Omsorg og rehabilitering og Oppfølgingsenheten.

Tjenesten innenfor begge enhetene har vært under sterkt press i 2013 og det forventes fortsatt en økning i behovet for tjenester innenfor pleie, omsorg, avlastning og aktivitet (eldreomsorg og omsorg for mennesker med utviklingshemming).

I 2013 har antall sykehjemsplasser, korttidshybler, omsorgsboliger og boliger/hybler for psykisk helse hatt en høy beleggsprosent. Hjemmebaserte tjenester har i 2013, som i 2012, hatt et vesentlig høyere antall iverksatt vedtakstimer enn budsjetterte vedtakstimer (vedtakstimer er lik nettotid til direkte pasientarbeid). Merforbruket i antall vedtakstimer samlet for de hjemmebaserte tjenestene utgjør om lag 5 årsverk i 2013 ifølge oversikt fra enheten.

Det er i 2013 startet opp et arbeid med tanke på iverksetting av hverdagsrehabilitering som en metode for bedre kvalitet og ressursbruk innenfor denne tjenesten. Ny organisasjonsmodell for de 2 enhetene innenfor pleie- og omsorgssektoren, som forventes iverksatt i 2014, vil ha særlig fokus på tildelingsprosessen, invasjon, utvikling og ledelse.

Familiehuset

Aktivitetsnivået innfor denne enheten har vært om lag som budsjettert. Dette gjelder innenfor barnevern og helsestasjon. Tidlig innsats og forebyggende arbeid har vært prioriterte områder i 2013, sammen med tverrfaglig arbeid mot andre enheter i kommunen og statlige samarbeidspartnere. Enheten har deltatt aktivt i utviklingsarbeidet med eventuelt opprettelse av en *felles* barnevernstjeneste i øst-regionen i Aust-Agder (5 kommuner). Denne saken forventes å få sin endelige avgjørelse våren 2014.

NAV

Nivået på sosialhjelp har vært økende i 2013 og endte på et høyere nivå enn budsjettert. Det har vært sterkt fokus på ungdom under 25 år som mottar sosialstønad i hele 2013, men det har likevel vært en økning i antall unge som mottar sosialstønad i 2013. Det har også vært en økning i antall over 25 år som mottok livsopphold i 2013. Arbeidsledigheten har økt noe i 2013, og ligger nå på fylkesnivået på 4,0 %. Mottak av antall flyktninger har vært om lag som måltallet. I tillegg kommer familiejenforeninger. Deltakere i kvalifiseringsprogrammet har vært om lag som prognosert, en liten økning.

5.2 FORVALTNING

Forvaltningsoppgaver i kommunen er nært knyttet til plan- og bygningsloven, samt lovverk innenfor miljø, landbruk, viltforvaltning, konsesjonsområdet og vannforsyning. I tillegg er det forvaltningsoppgaver innenfor boligområdet mot Husbanken og i saker som gjelder serverings- og skjenkebevilgninger.

Det har vært et høyt aktivitetsnivå på de fleste av disse områdene i 2013.

Brakerundersøkelsen viser høy grad av brukertilfredshet innenfor byggesak og boligforvaltning. Innenfor byggesaksområdet var det kun 3 av 486 saker hvor lovbestemt saksbehandlingstid ble overskredet i 2013.

Det vises ellers til bl.a. årsmelding fra enhet for Plan, miljø og eiendom for nærmere detaljer.

5.3 BRUKERTILFREDSHET

For å få tilbakemelding fra brukerne om hvordan de oppfatter de tjenester som gis, er det forutsatt gjennom BMS (balansert målstyring) at det skal være systematiske brukerundersøkelser. Ambisjonsnivået i 2013 var at alle enhetene skulle ha gjennomført en brukerundersøkelse og evaluert denne.

Skolene har systematisk benyttet elev- og foreldreundersøkelser. Andre enheter har benyttet brukerundersøkelsene som er tilgjengelig gjennom Kommuneforlagets bedrekommune.no, mens andre igjen har benyttet foreldresamtaler/brukersamtaler. Alle enhetene med unntak av 2 har gjennomført brukerundersøkelser i 2013. Resultatene er kommentert i enhetenes årsmeldinger.

God dialog med de som bruker våre tjenester forutsettes å gi det beste grunnlag for utvikling av kommunens tjenester. Med bakgrunn i dette ble det allerede fra 2008 etablert brukerråd i enhetene.

Med bakgrunn i resultatet fra 2010 hvor 7 av 14 enheter hadde gjennomført brukerrådsmøter, ble det i 2011 gjennomført en prosess med enhetene som fra 2012 har resultert i en endret sammensetning av brukerrådene. Dette sammen med etablering av kvalitetsdialoger i enhetene fra 2012 med deltakelse fra leder i brukerrådet, tillitsvalgt, enhetsleder, rådmann eller ass. rådmann og politikere var et forsøk på å aktivere dialogen om tjenestekvaliteten i enhetene. Dette har fungert tilfredsstillende i 2013 ved at det er gjennomført kvalitetsdialogmøter i alle enheter. Tilbakemeldingen er at dette oppleves i stor grad som positivt.

Ved etableringen av 1 enhet for Tvedestrandskolen, er det behov for en justering av organiseringen av brukerråd og kvalitetsdialogsmøte for denne enheten fra 2014.

Det har vært en målsetning i 2013 at alle enhetene skal ha avholdt både brukerrådsmøte og kvalitetsdialog i 2013. Det er gjennomført. Tvedestrand kommune har fortsatt et stykke igjen til at brukerrådet er innarbeidet som et rådgivende organ i enhetene, men det gikk i riktig retning i 2013.

5.4 KLIMAREGNSKAP

Følgende punkter refererer seg til klimaplanens prioriteringsliste:

a. Forankre kommunens arbeid med klima- og energieffektivisering i kommunens administrative og politiske styringsmodell gjennom eget vedtak i kommunestyret, og gi et klart mandat til ansvarlige personer/organ (jfr. anbefaling fra Enova).

Status: Er tatt inn i samfunnsdelen i kommuneplanen for 2011. Videre er den tatt inn i kommunens planstrategi 2013.

b. Kommunen skal etablere årlig energi- og klimaregnskap for egen virksomhet, inntil videre anvendes kalkulatoren til Klimaløftet.

Status: Det er ikke innført nye tiltak som tilsier nytt regnskap.

c. Kommunen skal årlig revidere sine klimamålsettinger og sine klimatiltak, dette gjøres mest naturlig sammen med budsjettbehandlingen.

Status: Kommunens vedtatte planstrategi legger opp til rullering av klimaplanen hvert 4. år.

d. Kommunens klimamålsettinger, tiltak, energibruk og klimautslipp legges ut på egne nettsider, og oppdateres hvert år.

Status: Klimaplanen ligger på kommunens hjemmeside.

e. Kommunen skal innta en aktiv rolle som informasjonsformidler, for å øke innbyggernes kunnskap og bevissthet omkring klima- og energiutfordringene.

Status: Energiportal ligger på hjemmesiden. Her kan innbyggerne selv finne de mest lønnsomme enøktiltak for sitt hus. Byggesaksavdelingen informerer selvstendig om klimakrav til bygg (TEK 10).

f. Kommunen skal konsekvent bruke sin innflytelse som innkjøper til å kreve miljømessige løsninger.

Status: Inngår i alle anbudsutlysninger for større offentlige anskaffelser.

g. Kommunen skal ved kjøp av strøm, sikre at alt er garantert 100 % fornybar.

Status: Kommunen betaler 1 øre pr. kwh som støtte til kraft produsert fra fornybare energikilder.

h. Kommunen skal installere vannbåren varme i alle nye kommunale bygg over 500 m2. Ved alle nye prosjekter (nybygg, ombygginger) skal alternative energikilder utredes, og kommunen er forpliktet til å velge den mest klimavennlige løsning.

Status: Dette er gjennomført i de byggeprosjekter kommunen har hatt i 2013. Dette er gjennomført i Olav Sverres vei, som bygges som passivhus med støtte fra Enova.

i. Gjennom saksbehandling og planprosesser besørge at tiltak i kommunen gjennomføres med lave klimautslipp. Det skal innen 1. januar 2010 utarbeides en planveileder til bruk for alle som skal utarbeide reguleringsplaner og fremme byggesaker i kommunen, med informasjon om hvilke energi- og klimaanalyser som må utføres i byggesaks-/reguleringsprosessen med lave klimautslipp, og at nye bygg der det er mulig tilknyttes varmesentral.

Status: Planveilederen er på det nærmeste ferdig, blir tatt i bruk fra årsskiftet.

j. Kommunen skal videreføre sine energieffektiviseringsprosjekt for å avklare hvor mye energi som reelt kan spares, foreløpig målsetting er 20 %.

Status: Ved overgang til ny leverandør av strøm har kommunen fått tilgang til energiportal. To vaktmestere har gjennomført kurs for energiøkonomisering. Konkrete sparetiltak er utsatt av kommunestyret til 2015.

k. Kommunen skal gjennom et eget prosjekt avklare om det kan være varmegrunnlag nok i Lyngmyr-/Strannasenterområdet til å etablere et nærvarmeanlegg. Fylkeskommunen må også delta i dette.

Status: Det er konkludert med at lønnsomhet for fjernvarmeanlegg knyttet til Lyngmyr/Strannasenteret ligger i grenseland for lønnsomhet. Fotballgruppa jobber selvstendig med fjernvarmeanlegg for fotballbanen. Det utredes etablering av fjernvarmeanlegg i Grendstølområdet sammen med TeamTec. Teknologien baseres på avfallsforbrenning. Ingen beslutning er fattet. Nye regler i plan- og bygningsloven (TEK 10) medfører at energibehovet reduseres betydelig, noe som gjør lønnsomheten i fjernvarmeanlegg dårligere.

1. Kommunen skal føre en streng dispensasjonspraksis for avvik fra tekniske klima- og energikrav til bygninger.

Status: Kommunen følger gjeldende forskrifter som er strenge på dette området.

m. Kommunen skal vurdere å gå til innkjøp av en el-bil som tjenestebil.

Status: Er vurdert, ikke innkjøpt.

n. Kommunens klima- og energiutfordringer skal være et fremtredende fokusområde i arbeidet med kommuneplanprogram og kommunal planstrategi etter plan- og bygningsloven. (rulleres hvert 4 år).

Status: Ny planstrategi ble vedtatt i mars 2013. I planstrategien erkjennes at gjeldende klima-plan inneholder forventninger om tiltak som det ikke har vært ressurser til å gjennomføre.

o. Kommunene skal arbeide aktivt mot Vegvesenet for å få bygget sykkelstier langs riksveiene, spesielt langs tilførselsveiene til E18.

Status: Tas opp jevnlig i møter med Vegvesenet. Gang- og sykkelsti forbi Jordstadvann er snart ferdig. Ny tilførselsvei fra E18 til sentrum planlegges i sin helhet med gang- og sykkelsti.

p. Det settes i gang en prosess for å begrense tomgangskjøring i Tvedestrand kommune til ett minutt og for å få dette implementert i politivedtektene for kommunen. Dette tiltaket skal være synlig for innbyggere og besøkende ved at vedtaket følges opp med skilting som varsler om bestemmelsen på parkeringsplasser, kommunegrense og andre steder dette vil være nødvendig.

Status: Ikke gjennomført.

5.5 TILSYN

Det har i 2013 blitt gjennomført noe færre tilsyn enn i 2011 og 2012 både fra Fylkesmannen, Mattilsynet, Branntilsynet m.fl. I 2013 har det også vært fokus på å lukke flere av avvikene og merknadene fra tidligere års tilsyn. Det er i stor grad gjennomført i 2013.

Tilsyn med kommunens virksomhet og tjenesteproduksjon tar utgangspunkt i statlige prioriterte tilsynsområder i henhold til lov og forskriftsverk. Tilsynsmyndighetene har fokus på avvik og forbedringsområder. Tilsyn gir også kompetanse tilbake til enhetene som tjenesteytere. Ofte blir det igangsatt kvalitetsforbedrende arbeider etter et tilsyn.

Det har i 2013 også det vært gjennomført tilsyn uten avvik. Det gjelder innenfor barnevern på oppfølging av fosterhjem. Det var kun 10 av 60 kommuner som ikke fikk avvik på dette tilsynet i 2013.

I de fleste kommunene er det en utfordring at ressursbruken som tilsyn medfører blir merkbar. Det skal tilrettelegges for tilsyn, finne frem dokumenter, delta på fellesmøter, oppstartsmøter, intervjuer, befaringer, sluttmøter og deretter arbeidet med lukking av avvik og merknader.

5.6 INTERNKONTROLL

I kommunelovens § 48 som omhandler innhold i årsberetningen står det m.a. følgende:

- Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.

Kommunen har på flere områder internkontrollsystemer som sikrer kvaliteten på tjenestene, HMS (helse, miljø og sikkerhet) og på økonomifeltet. Kommunen har utarbeidet egne etiske retningslinjer og varslingsrutiner som er vedtatt av kommunestyret den 29.04.2008.

Rådmannen har fra 2013 lagt opp til rapportering og dialog med alle enhetsledere gjennom mandagsmøter og i ledermøter. På ledermøtene har også etikk vært tema i 2013. Internkontroll er også tema på disse møtene. Etter rådmannens vurdering er det behov for ytterligere fokus på internkontroll i de nærmeste årene. Det er forbedringspunkter på flere områder.

Innenfor HMS har kommunen tatt i bruk QM+ som et avvikssystem for å bedre dokumentasjon innenfor dette området. Flere av enhetene har fortsatt ikke tatt i bruk QM+ ved utgangen av 2013, og det er en målsetning om at dette er på plass i alle enhetene i 2014.

Innenfor tjenesteområdene har de fleste enheter internkontrollsystemer på de meste aktuelle områdene, men også her er det behov for forbedringer og utvikling.

Innenfor økonomifeltet har kommunen vedtatt eget finansreglement, og det rapporteres til kommunestyret i tertialrapporter og årsmelding på status på dette området. Kommunen har ikke utarbeidet et eget samlet økonomireglement, og dette arbeidet er av rådmannen planlagt igangsatt i 2014. Det er utarbeidet egne reglement for kontantkasser og det er gjennomført en arbeidsdeling innenfor økonomifeltet som sikrer en tilstrekkelig internkontroll. I 2013 er det innført elektronisk fakturabehandling, attestasjon og anvisning. I den forbindelse er det gjennomgått detaljert hvem som attesterer og hvem som anviser fakturaer, og reglene på dette området er gjennomgått med de aktuelle ansatte.

6 MEDARBEIDERE

6.1 ANTALL ÅRSVERK

I vedtatt budsjett de siste årene har en følgende antall årsverk:

- 388,3 i 2008,
- 363,3 i 2009,
- 370,8 i 2010,
- 379,4 i 2011,
- 383,5 i 2012,
- 391,7 i 2013.

Fra 2010 har enhet for Omsorg og rehabilitering i tillegg 9,5 årsverk i faste stillinger som er finansiert ved reduksjoner i budsjettet for sykevikarer og ferievikarer. Årsverkene ble opprettet i forbindelse med arbeidet med forhandlingsturnus og reduksjon av uønsket deltid, og skal dekke opptil 50 % av vikarbehovet i ferier og opptil 60 % av vikarbehovet ved sykdom.

6.2 MEDARBEIDERUNDERSØKELSE OG ARBEIDSMILJØ

Enhetene rapporterer om gjennomgående godt arbeidsmiljø.

I 2014 er det ikke gjennomført medarbeiderundersøkelse grunnet redusert bemanning på grunn av sykefravær. I denne årsmeldingen er det derfor medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i mars 2013 som fremkommer.

I mars 2013 ble det gjennomført en medarbeiderundersøkelse for alle ansatte i Tvedestrand. I balansert målstyring var måltallet for medarbeidertilfredshet satt til 3,8, på en skala fra 1-5, hvorav 5 er best. Vi scorer 4,2 på medarbeidertilfredshet, noe vi kan si oss svært fornøyd med. Det er ingen enheter som scorer under måltallet. Resultatet fremkommer nedenfor.

Tabell 4: Medarbeiderundersøkelser

MEDARBEIDERUNDERSØKELSE				
Enhet	Svarprosent 2013	Resultat 2013 vekta 1-5 Helhetsvurdering trivsel pkt. J	Resultat 2012 vekta 1-5 Helhetsvurdering trivsel pkt. J	Svarprosent 2012
Samlet for hele kommunen	60%	4,19	4,16	46,62
Antall personer svar 1 (svært liten grad)		0	0	
Antall personer svar 2		5	5	
Antall personer svar 3		42	51	
Antall personer svar 4		140	125	
Antall personer svar 5 (svært stor grad)		108	106	
Prosentvis svar 1 (svært liten grad)		0 %	0 %	
Prosentvis svar 2		1,69 %	1,74 %	
Prosentvis svar 3		14,24 %	17,77 %	
Prosentvis svar 4		47,46 %	43,55 %	
Prosentvis svar 5 (svært stor grad)		36,61 %	36,93 %	
Rådmann - ledelse	81,25 %	4,14	4,42	70,59 %
Administrativ støtteenhet	87,50 %	4,07	4,50	94,12 %
Lyngmyr skole	66,67 %	4,05	3,83	61,29 %
Tvedestrand/V-Sandøya skole	82,35 %	4,24	4,06	76,09 %
Holt skole	73,33 %	4,60	4,62	44,44 %
Dypvåg og Gjeving skoler	81,82 %	4,67	4,22	52,94 %
Songe skole	74,17 %	3,83	4,14	53,46 %
Barnehageenheten	47,17 %	4,16	3,94	37,78 %
Familiehuset - Ressurssenter for barn og unge	75,00 %	4,17	4,33	50,00 %
Teknisk drift	83,33 %	4,00	4,17	70,59 %
Plan, miljø og eiendom	72,73 %	4,44	4,12	68,57 %
Omsorg og rehabilitering	45,16 %	4,16	4,19	28,89 %
Oppfølgingsenheten	77,14 %	4,11	4,05	65,63 %
NAV	66,67 %	4,20	4,14	46,67 %
Kultur og næring	39,29 %	4,00	4,00	57,70 %
Pkt. J Tekst i spørsmålet:				
Alt i alt, hvor godt trives du med arbeidet ditt og arbeidssituasjonen din?				
Kommentar til undersøkelsen 2013.				
Svarprosenten er i realiteten høyere, da flere ansatte ligger inne med mer enn et arbeidssted, og har mottatt en undersøkelse pr. arbeidssted, men ofte bare besvart i forhold til det arbeidsstedet med høyest stillingsprosent.				

Samlet trivselsfaktor er gått noe opp fra 2012. Samlet resultat må sies å være svært godt.

Tvedestrand kommune som IA-bedrift, har hatt godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter, NAV lokalt og Vestmar bedriftshelsetjeneste som aktivt medvirkende i arbeidsmiljøspørsmål, både i forhold til ønsket prosesser i enhetene og ved dialog med HR-rådgiver.

Personalforeningen i kommunen er arrangør for ulike sosiale tiltak for de ansatte. Aktiviteten i foreningen er høy, og tiltakene er et positivt bidrag til arbeidsmiljøet. I 2013 er det benyttet kr. 100.000,- til flere ulike tiltak; skidag på Vegårshei, VM i skiskyting, julebord og forestilling "latter på latter". Det har i 2013 ikke vært tildelt økonomiske støtte til enhetene. Fokuset har vært på de arrangementene som personalforeningen har stått for, og som er åpne for alle.

6.3 SYKEFRAVÆR

Tabell 5: Sykefravær

År	Totalt fravær		Korttidsfravær 0-16 dager		Langtidsfravær over 16 dager	
	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk	Prosent	Årsverk
2005	7,4 %	27,1	2,4 %	8,6	5,0 %	18,5
2006	8,4 %	31,4	2,3 %	8,5	6,1 %	22,9
2007	7,4 %	26,6	2,2 %	7,9	5,2 %	18,7
2008	8,8 %	32,5	1,6 %	5,8	7,2 %	26,8
2009	9,7 %	35,2	1,8 %	6,4	7,9 %	28,8
2010	7,3 %	27,4	2,6 %	9,8	4,7 %	17,6
2011	7,8 %	30,8	1,8 %	7,3	5,9 %	23,5
2012	8,4 %	33,1	1,5 %	5,7	6,9 %	27,3
2013	7,8 %	30,2	1,5 %	5,8	6,3 %	24,4

Tallene for 2013 viser en nedgang på 0,6 prosentpoeng sammenlignet med 2012. Korttidsfraværet har holdt seg stabilt de 2 siste årene, mens langtidsfraværet er redusert med 0,6 prosentpoeng fra 2012.

Måltallet for sykefravær i balansert målstyring var 8,2 %. Resultatet er som vi ser 7,8 % for totalfraværet. Fokuset fremover vil være å holde korttidsfraværet nede, samt reduksjon på langtidsfraværet. Det jobbes veldig bra ute i enhetene med sykefraværet, den største utfordringen p.t. er barnehageenheten som har et høyt sykefravær.

Vestmar bedriftshelsetjeneste har faste dager, hver 14. dag, avsatt til dialogmøter for oppfølging av sykmeldte i tråd med handlingsplan for inkluderende arbeidsliv. HR-rådgiver, kontaktperson ved NAV arbeidslivssenter, NAV Tvedestrand og bedriftshelsetjenesten har fast møtetidspunkt (møteplassen) en gang per måned, for å bistå enhetsledere eller andre med delegert personalfullmakt som har behov for å drøfte saker. Det innkalles andre aktuelle funksjoner ved behov ut i fra hver enkelt sak. Hovedverneombud og hovedtillitsvalgte deltar i disse møtene minimum to ganger pr. år, i forhold til planlegging og oppfølging av IA-arbeidet, samt drøfte aktuelle problemstillinger i enhetene.

6.4 SENIORTILTAK

Seniorpolitikk er kommunens personalpolitikk rettet mot medarbeidere fra 55 år. Grunnlaget for all seniorpolitikk er bevissthet om at godt voksne arbeidstakere representerer verdifulle ressurser som kommunen trenger. Tvedestrand kommunes seniorpolitikk ble vedtatt i oktober 2007. De økonomiske virkemidlene ble fjernet fra og med 2009 fordi det var signaler som tydet på at pensjonsreformen skulle gi god uttelling for kommunalt ansatte. Dette skjedde ikke. Særlig fra tillitsvalgthold er det etterlyst økonomiske virkemidler for å beholde verdifulle seniormedarbeidere i arbeid etter fylte 62.

Høsten 2011 ble arbeidet med en revitalisering av seniorpolitikken påbegynt. Dette arbeidet er ikke slutført, og skyldes i hovedsak at en ikke har kunnet finne rom for økonomiske virkemidler i budsjettene.

6.5 KOMPETANSETILTAK

Det er også i 2013 utarbeidet en plan for kompetanseutvikling i Tvedestrand kommune, vedtatt av Administrasjonsutvalget. Planen er et strategisk virkemiddel for måloppnåelse og kvalitetsutvikling. Den skal også være et ledd i å beholde og rekruttere kvalifisert personell. Dette har resultert i konkrete kompetanseplaner fra den enkelte enhet, denne inngår i den enkelte enhets virksomhetsplan.

Det har pågått kontinuerlig kompetanseutvikling i enhetene. Det vises her til enhetenes årsmeldinger.

Lederutvikling vil være satsningsområde i 2014 også for mellomledere i kommunen, for å bedre kvaliteten i organisasjonen.

6.6 LIKESTILLING OG MANGFOLD

Virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsberetning, skal i årsberetningen redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å forhindre forskjellsbehandling i strid med denne loven (Likestillingsloven § 1a tredje ledd). Denne rapporteringsplikten går også frem av kommunelovens § 48, punkt nr. 5.

Redegjørelse for tilstanden

Det er i oversiktene tatt utgangspunkt i lønnsmassen pr. 31.12. i faste stillinger som er besatt. Vakante stillinger og midlertidige stillinger er ikke med i oversiktene.

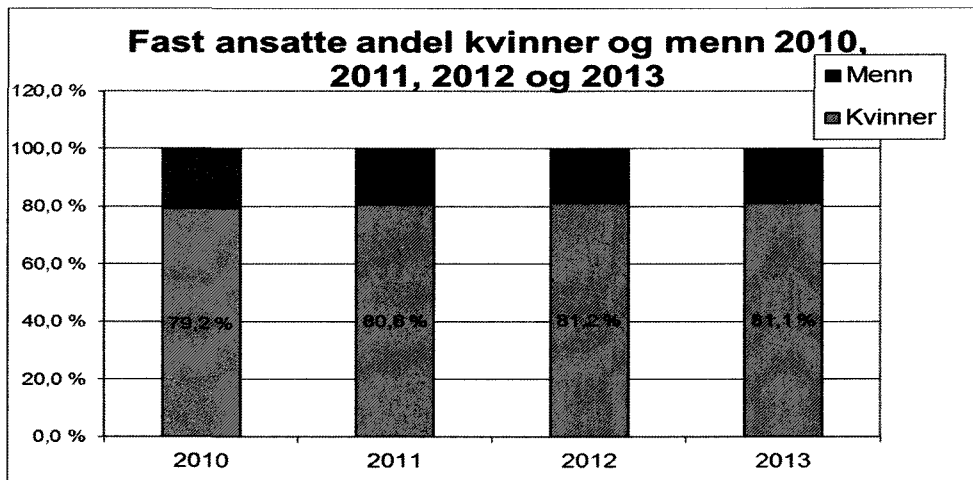
Ledelsen

Ledelsen i kommunen har følgende kjønnsfordeling:

- Rådmannsnivå; fra 01.11.13 2 menn, rådmann og assisterende rådmann. Tidligere 2 menn (rådmann og kommunalsjef).
- Enhetslederne; til og med 31.07.13 6 menn og 7 kvinner, fra 01.08.2013 3 menn og 6 kvinner.

Andel kvinner og menn

Figur 1: Fast ansatte kvinner og menn

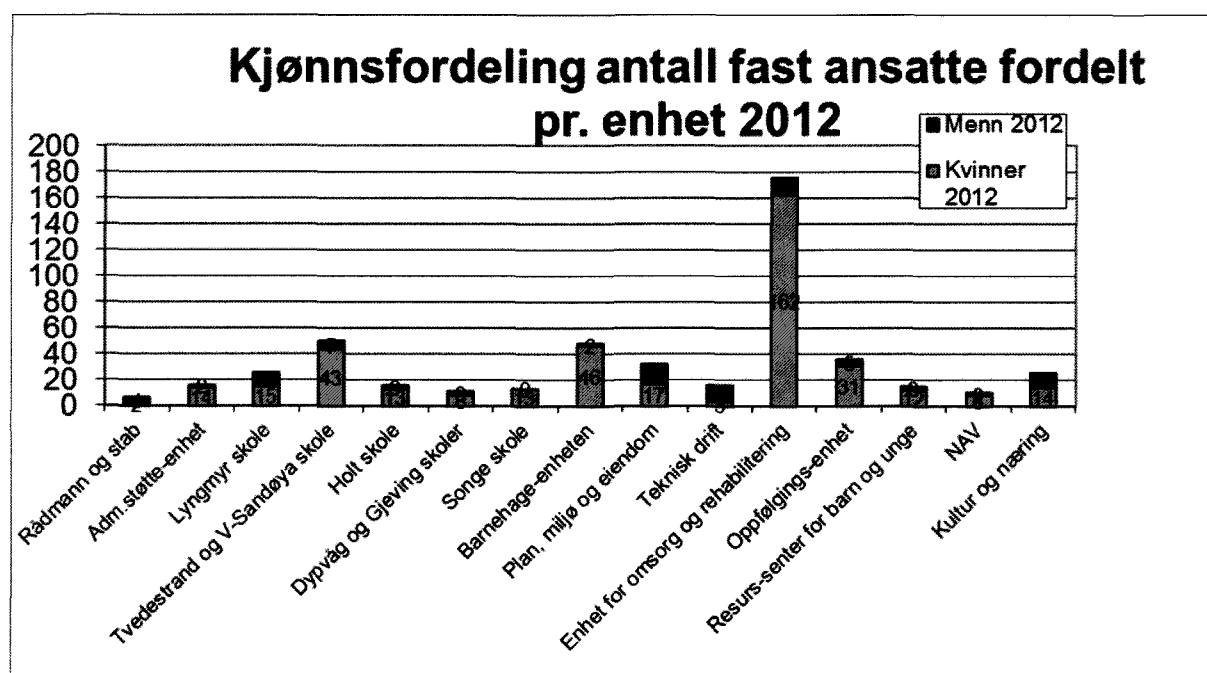

Andel kvinner i Tvedestrand kommune har gått ned fra 81,2 % til 81,1 % fra 2012 til 2013. Tilsvarende har det vært en oppgang i andel menn fra 18,8 % til 18,9 %. Kommunen er fortsatt en kvinneorientert arbeidsplass. Dette er et bilde som også gjelder alle de andre kommunene i landet.

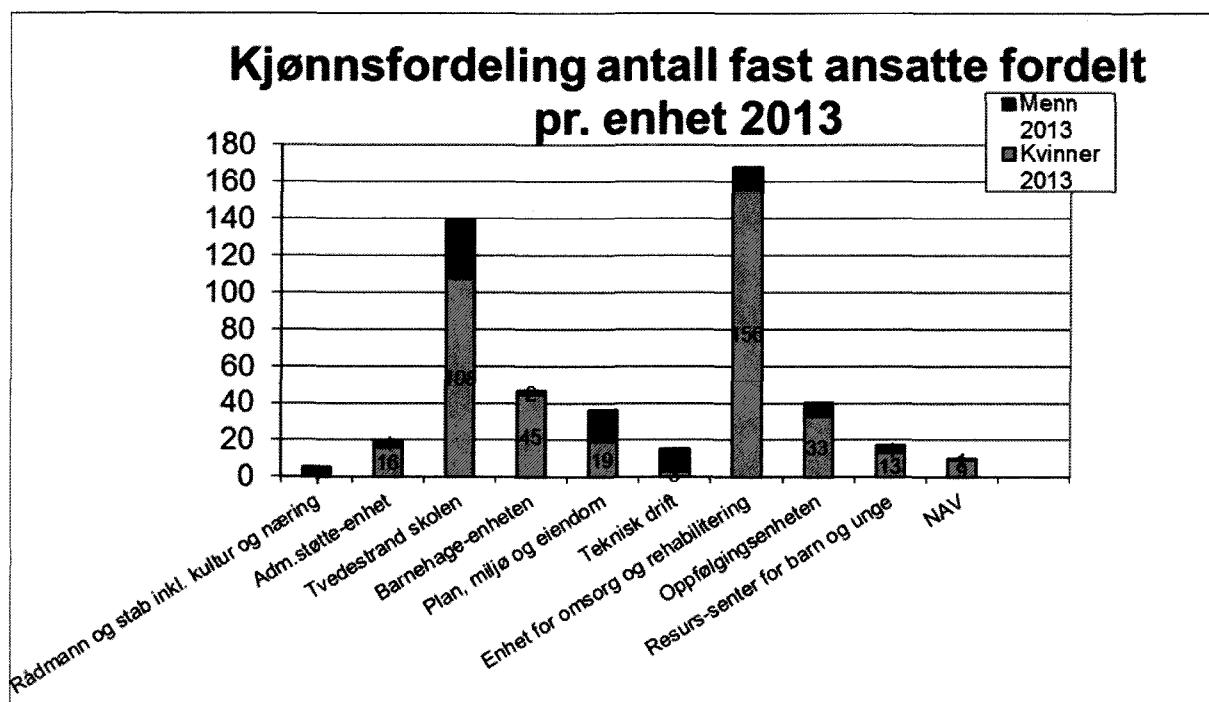
Kjønnsfordeling

Kjønnsfordelingen på enhetene viser tydelig at helse og omsorg, barnehage og barneskoler, NAV, Familiehuset RBU, samt administrativ støtteenhet domineres av kvinner. På skolesektoren er det kun ungdomsskolen på Lyngmyr som har en viss tilnærmet lik andel menn og kvinner. Den mest mannsdominerte enheten er Teknisk drift. Plan, miljø og eiendom har en tilnærmet lik fordeling på menn og kvinner, med hovedvekt på kvinner. Dette skyldes at renholdstjenesten nå er samlet i denne enheten. Det er små endringer i kjønnsfordelingen fra 2012 til 2013.

Figur 2: Kjønnssfordeling fast ansatte fordelt pr. enhet i 2012

Figur 3: Kjønnssfordeling fast ansatte fordelt pr. enhet i 2013

Stillingsstørrelser

Gjennom flere av omstillingstiltakene i 2009, og særlig i Omsorg og rehabilitering, ble det gjort en kartlegging av uønsket deltid.

Kommunestyret vedtok i desember 2008 retningslinjer for uønsket deltid. Målsettingen er at Tvedestrand kommune innen 2015 skal ha 75 % av faste stillinger som i 2008 er under 40 % på 50 % eller mer. Konkret betyr målsettingen at kommunen i 2015 ikke skal ha flere enn 12

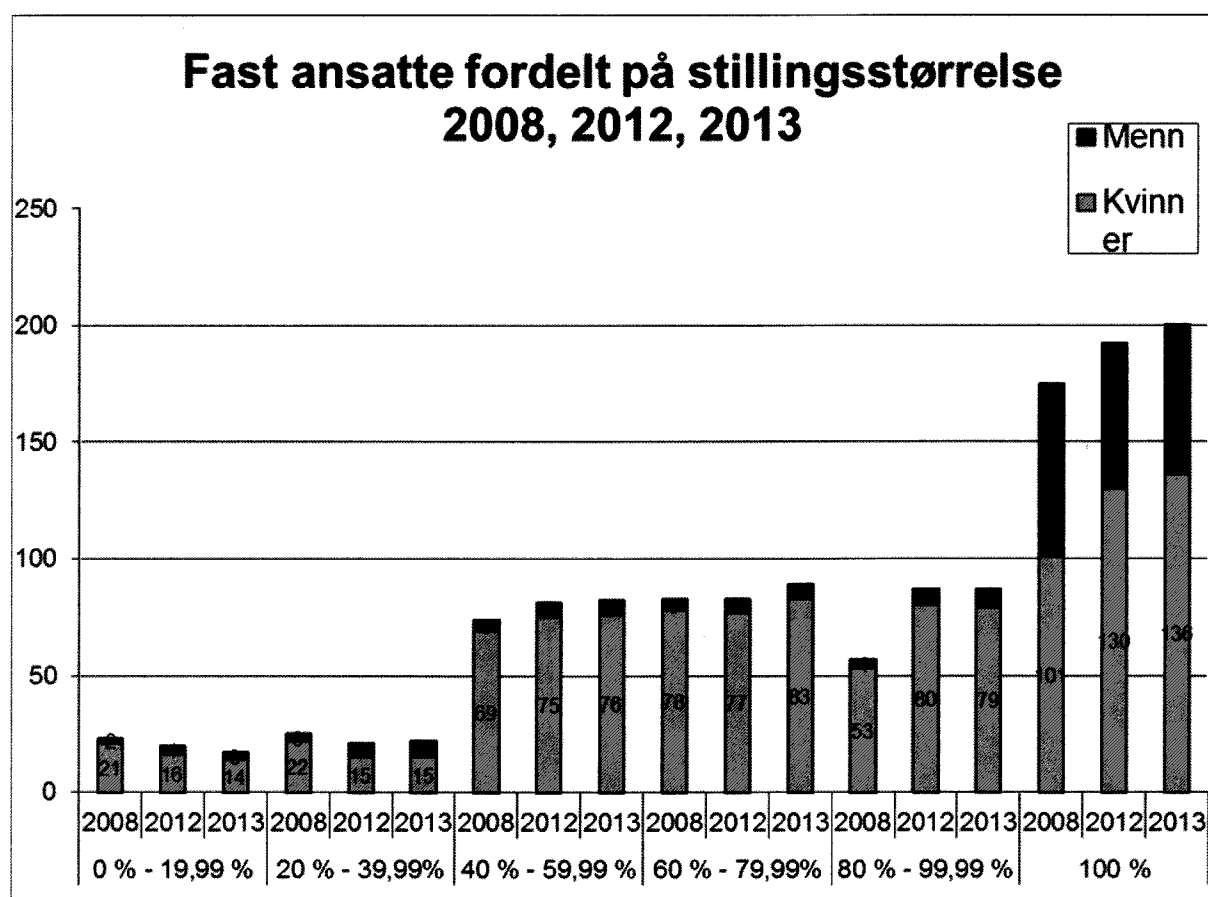
stillinger under 40 % stillingsstørrelse. For å nå denne målsetningen må fokuset på reduksjon av små stillinger økes betraktelig i 2014.

Andel stillinger som er over 40 % i 2008 var 89,0 %. I 2012 var andelen økt til 91,5 %, og i 2013 er andelen økt til 92,2 %. Dette er en ytterligere økning på 0,7 prosentpoeng fra 2012. Antall stillinger under 40 % ble redusert fra 48 til 39 personer fra 2008 til 2013.

Det fremgår av statistikken at antall stillinger over 80 % har økt med 55 fra 2008 til 2013. Av dette er 100 %-stillinger økt med 25. Fra 2012 til 2013 er antall 100 %- stillinger økt med 8, stillinger mellom 80 % og 99,9 % er uendret i samme periode.

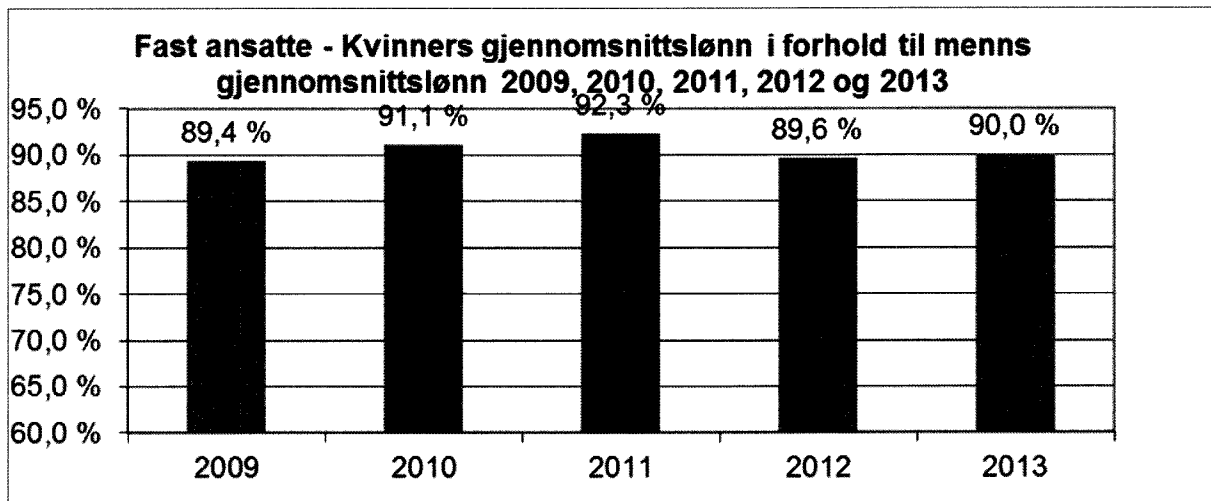
Dette viser at vi beveger oss i riktig retning i forhold til målsettingen. Det bør vurderes å foreta en ny kartlegging på deltidsstillinger, da med fokus på ufrivillig deltid og hvor mye som utgjør frivillig deltid, for å få den tilnærmet reelle oversikt over ufrivillig deltid.

Figur 4: Fast ansatte fordelt på stillingsstørrelse og kjønn

Lønnsutvikling og -nivå

Figur 5: Prosentvis lønnsnivå

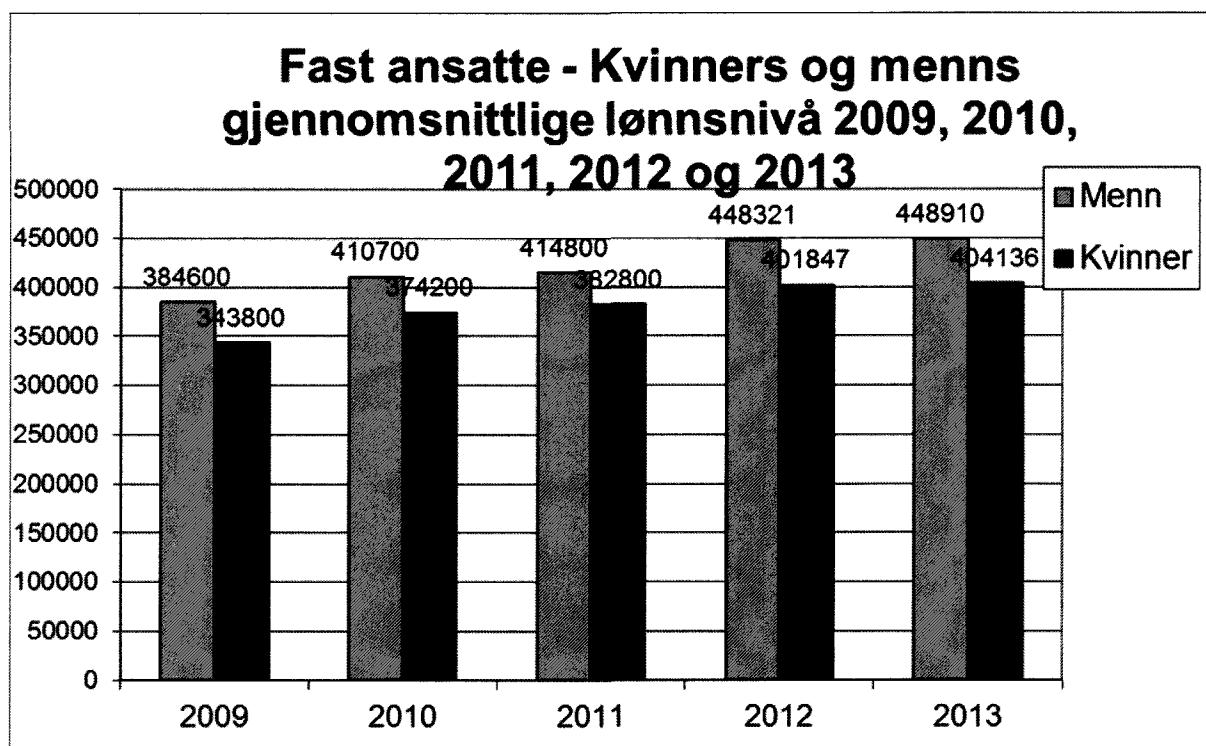

Kvinner har en gjennomsnittslønn som utgjør 90,0 % av gjennomsnittlig lønn til menn i 2013. I 2012 var denne prosenten 89,6 %.

Lønnsutviklingen fra 2009 til 2010 for kvinner var på 8,8 % og for menn var den 6,8 %. Fra 2010 til 2011 var lønnsutviklingen for kvinner på 2,3 %, mens den for menn var på 1,0 %. Fra 2011 til 2012 har lønnsutviklingen for kvinner vært på 4,7 % og for menn 8,1 %. Lønnsutviklingen fra 2012 til 2013 viser her en lønnsutvikling for kvinner på 0,57 %, og for menn 0,13 %.

Målsetningene som var lagt for lønnsforhandlingene i 2010 ved å få en klarere kvinneprofil, må fortsatt ha fokus i fremtidige lønnsjusteringer/oppgjør.

Figur 6: Gjennomsnittlig lønnsnivå

Oversikten viser at gjennomsnittlig årslønn for kvinner i Tvedestrand kommune er på 404.100 kroner i 2013, mens den for menn er på 448.900 kroner. Tilsvarende tall i 2012 var 401.800 kroner for kvinner og 448.300 kroner for menn.

Mangfold

Kommunestyret har i vedtatt ansettelsesreglement tatt inn følgende bestemmelser:

”Den kommunale arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Personer med innvandrerbakgrunn oppfordres til å søke stillingene.”

Det registreres ikke etnisk bakgrunn til ansatte i Tvedestrand kommune.

Redegjørelse for tiltak

- Tvedestrand kommune må i årene frem til 2015 ha sterkere oppmerksomhet på å redusere uønsket deltid ved å slå sammen stillinger når dette er mulig. I tillegg må det vurderes tiltak som går på tvers av enhetene i forhold til å få til større stillingsstørrelser. Det må i større grad arbeides systematisk på dette området i årene fremover.
- Det vil fortsatt være kjønnsnøytrale kriterier ved lønnsfastsetting og lønnsforhandlinger. Det forventes at lønnsutviklingen for kvinner kontra menn fortsatt vil være et tema ved de sentrale og lokale lønnsforhandlingene. Det legges også opp til tilsvarende oppmerksomhet ved lønnspolitiske drøftinger med de lokale fagforeningene i Tvedestrand kommune.
- Ved utlysning av stillinger i barnehagene og skolene, samt innenfor helse- og omsorgssektoren, bør menn i sterkere grad bli oppfordret til å søke.
- Likestilling er i samfunnsdel i kommuneplanen tatt inn som et eget punkt og med konkrete forslag til tiltak.

- Arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, etnisitet og nedsatt funksjonsevne på alle nivåer i kommunen.
- Kommunestyret har i sitt strategiske vedtak i juni 2009-2011 vedtatt at likestilling skal være et av kommunens satsningsområder for å bedre levevilkårene i kommunen i fremtiden.
- Tvedestrand kommune må fortsatt ha oppmerksomhet på det personalpolitisk mål om å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning og rekruttere personer med innvandrerbakgrunn.

6.7 ETIKK

I henhold til KommuneLOvens § 48, punkt 5, skal også årsrapporten inneholde et punkt som omfatter hvorledes kommunen sørger for å sikre en høy etisk standard i virksomheten.

Etisk standard sikres i første rekke gjennom de retningslinjene som er nedfelt i kommunens arbeidsgiverpolitikk under punktet Etske verdier, som har følgende klare føringer:

- Som forvaltere av samfunnets felles ressurser stilles det høye etiske krav til folkevalgte og ansatte. Grunnprinsippene skal være åpenhet, redelighet, integritet, ærlighet og respekt.
- Medarbeidere og ledere i Tvedestrand kommune skal utføre arbeid og tjenester i samsvar med det felles verdigrunnlaget som finnes i vår organisasjon og som er nedfelt gjennom kommunens arbeidsgiverpolitikk.
- Ledere har et særlig ansvar for å tydeliggjøre og skape aksept for etisk forsvarlig atferd og legge forholdene til rette for praktisering av dette.
- Enhver medarbeider har ansvar for å søke råd og veiledning hos sin overordnede dersom hun/han er usikker på hva som er forsvarlig praktisering av kommunens etiske retningslinjer.
- Ledere og medarbeidere har plikt til lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglementer som gjelder og de vedtak som er truffet for kommunens virksomhet
- Alle medarbeidere har et selvstendig ansvar for å ta opp forhold en får kjennskap til, som ikke er i samsvar med kommunens etiske norm. Brudd på de etiske retningslinjene vil kunne forårsake betydelig skade og vil i alvorlige tilfelle være uforenlig med fortsatt ansettelse i kommunen.

Kommunen har i tillegg også utarbeidet og vedtatt (april 2008) egne detaljerte etiske retningslinjer og varslingsrutiner for organisasjonen Tvedestrand kommune.

Retningslinjene er tilgjengelige for alle ansatte, og er en del av introduksjonsopplegget ved ansettelse av nye arbeidstakere.

I tillegg vedtok kommunen i 2010 å legge inn etiske retningslinjer gjennom det interkommunale innkjøpssamarbeidet OFA, som kommunen deltar i. Dette gjelder etiske retningslinjer i forhold til innkjøp og krav til leverandørene.

Etikk er gjennomgående tema i ledergruppa, og vil være et eget tema i lederopplæringen.

6.8 AKAN-ARBEID

AKAN er en forkortelse for Arbeidslivets Komite mot Alkoholisme og Narkomani. Hensikten med AKAN-arbeidet i Tvedestrand kommune er å forebygge rusmiddelbruk, hjelpe ansatte til å få bukt med sitt rusproblem, og slik forhindre at arbeidsforholdet kommer i fare. Dette gjelder også spilleavhengighet. Det er nedsatt et AKAN-utvalg, som er et underutvalg og arbeidsredskap for Arbeidsmiljøutvalget. Det har ikke vært noen innmeldte saker til AKAN-utvalget i 2013. Hovedansvaret ligger hos enhetslederne i oppfølging av dette.

Det skulle i 2013 vært utarbeidet en handlingsplan for AKAN-arbeidet med fokus på alkohol og medikamenter i de mest utsatte yrkesgruppene, samt skolering av akan-kontakter og enhetsledere i "den gode samtalen". Dette har ikke blitt gjennomført.

7 ØKONOMI

7.1 HOVEDTREKK

7.1.1 Driftsregnskapet

Tvedestrand kommune hadde i 2013 et merforbruk i driftsregnskapet på 1 265 000 kroner. Dette beløpet fremkommer etter at en har strøket 3 292 000 kroner som skulle vært avsatt til enhetenes disposisjonsfond. Merforbruket kan kort forklares slik:

- 215 000 kroner i merforbruk på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Hovedforklaringen er en liten svikt i skatteinntektene og noe større avsetninger til selvkostfond enn budsjettet.
- 2 425 000 kroner i merforbruk for enhetene samlet. Enheter med størst merforbruk er Omsorg og rehabilitering (2 997 000 kroner), NAV (1 451 000 kroner) og Teknisk drift (655 000 kroner). Merforbruket fremkom etter at de to førstnevnte fikk tilleggsbevilgninger i sak 73/2013 på hhv. 1 650 000 kroner og 1 600 000. For Teknisk drift må det nevnes at budsjettrammen i samme sak ble redusert med 300 000 kroner (angående utgifter til strøm). Dette var en forutsetning som ikke holdt, det viste seg at rammen heller burde vært økt med drøyt 100 000 kroner.
- 1 375 000 kroner i innsparing på fellesområder utenom ansvar 290. Hovedforklaringen er en "merinntekt" på premieavvik innen pensjonsområdet på 945 000 kroner.

I budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2013 hadde enhetene et samlet anslag på merforbruk på 2,8 mill. kroner. Rådmannens antydning var at det kunne bli noe lavere, anslagsvis 2,0 mill. kroner. Utenom enhetene var det forventet budsjettbalanse ut fra den informasjon en da hadde, men det var angitt usikkerhet på en rekke områder.

Kommunen har et mål om å ikke ha større avvik i resultatet enn +/- 1 %, målt med utgangspunkt i netto budsjettamme. Dersom en tar netto budsjettamme til hele kommunens virksomhet utenom ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger får en med kommunens tjenesteproduksjon og enkelte fellesposter. På området er det et merforbruk på 1 051 000 kroner, dvs. et avvik på -0,4 %. Dette er innenfor målsettingen.

Ved utgangen av 2013 har kommunen 5 182 000 kroner på disposisjonsfond. Av dette er 861 000 kroner på generelt disposisjonsfond, 4 000 000 kroner på enhetenes disposisjonsfond,

223 000 kroner på disposisjonsfond knyttet til planprosjekter og 98 000 kroner i ubrukte midler i personalforeningen (inklusive Marens Hus) og ungdommens kommunestyre. Beløpet på enhetenes fond skulle vært betydelig høyere. Kommunen har "lånt" 3 657 000 kroner av enhetenes fond i 2012 og 2013, i tillegg kommer enhetenes resultat for 2013. Som nevnt over skulle det vært avsatt 3 292 000 kroner til enhetenes fond, men det ble strøket som følge av underskudd for kommunen samlet.

Status ved utgangen av 2013 viser en kommune med svært stram økonomi og for lite frie midler. Et betydelig merforbruk i enhetene Omsorg og rehabilitering og NAV, økning i antall utviklingshemmede innbyggere som har krav på kommunale tjenester, investeringsbehov i barnehage- og skolesektoren og i helse- og omsorgssektoren m.v. bedrer heller ikke situasjonen. Videre ser rådmannen at en kan få likviditetsmessige utfordringer fra 2014. Dette skyldes dels det som alt er beskrevet, men også i stor grad et økende akkumulert netto premieavvik.

Tabell 6: Driftsregnskapet

Driftsregnskapet (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik* 2013
Skatt og rammetilskudd	-279 411	-295 000	-295 950	-295 587	-363
Andre driftsinntekter	-118 131	-102 570	-120 751	-124 782	4 031
Sum driftsinntekter	-397 542	-397 570	-416 701	-420 369	3 668
Lønn og sosiale utgifter	262 968	267 223	283 362	283 613	-251
Andre driftsutgifter	139 920	132 938	136 055	140 126	-4 071
Sum driftsutgifter	402 888	400 161	419 417	423 740	-4 323
Brutto driftsresultat	5 346	2 591	2 716	3 371	-655
Eksterne finansinntekter	-9 753	-9 575	-9 212	-9 392	180
Eksterne finansutgifter	18 760	19 103	19 102	18 771	331
Resultat eksterne finanstransaksjoner	9 007	9 528	9 890	9 379	511
Motpost avskrivninger	-15 991	-16 775	-16 775	-16 429	-346
Netto driftsresultat	-1 637	-4 656	-4 169	-3 680	-489
Bruk av tidl. års mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-8 868	0	-2 487	-2 490	3
Overført til investeringsregnskapet	1 518	3 694	3 489	3 633	-144
Dekn. av tidl. års merforbruk	1 605	0	0	0	0
Avsetn. til fond; mindreforbruk enhetene	3 218	0	0	0	0
Avsetninger til øvrige fond	4 164	962	3 167	3 802	-635
Regnskapsmessig merforbruk (+)/mindreforbruk (-)	0	0	0	1 265	-1 265

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk

Tabellen over viser hovedpunktene i kommunens driftsregnskap. Skatt og rammetilskudd har økt med 16,2 mill. kroner eller 5,8 % fra 2012 til 2013. Disse inntektene utgjorde i 2013 70,3 % av kommunens driftsinntekter. Andre driftsinntekter består av brukerbetaling for ulike kommunale tjenester, øremerkede tilskudd, sykepengerefusjon osv. Disse inntektene er økt med 6,7 mill. kroner eller 5,6 % fra 2012 til 2013. Som det fremgår av tabellen er det en

betydelig økning fra opprinnelig til revidert budsjett. Dette skyldes i hovedsak en økning i sykepenge- og fødselspengerefusjoner, samt ulike refusjoner og tilskudd fra staten.

Kommunens lønnsutgifter (inklusive sosiale utgifter) har steget med 20,6 mill. kroner eller 7,9 % fra 2012 til 2013. Økningen skyldes i hovedsak kommunal overtakelse av Grotten barnehage, utvidelse av Lyngbakken barnehage, ny ressurskrevende bruker i helse- og omsorgssektoren, samt flere utviklingshemmede innen Oppfølgingsenhetens ansvarsområde. Av de samlede driftsutgiftene inklusive avskrivninger utgjorde lønn og sosiale utgifter 66,9 % i 2013, mot 65,3 % i 2012. Dette viser hvilken arbeidsintensiv organisasjon kommunen er.

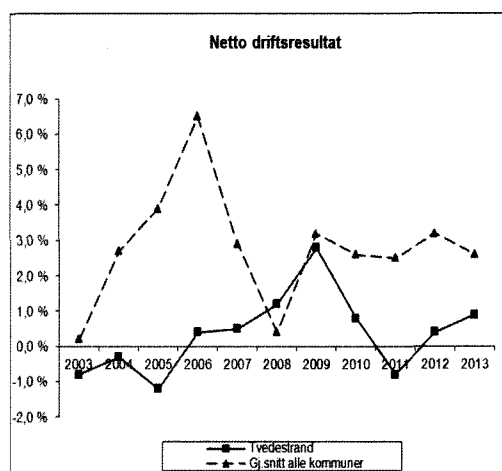
Eksterne finansinntekter omfatter renteinntekter og utbytte/utbetalinger fra selskaper. Beløpet er redusert med 361 000 kroner fra 2012. Dette skyldes både lavere utbytte fra Agder Energi AS og lavere renteinntekter.

Eksterne finansutgifter omfatter i hovedsak renteutgifter på 8 315 000 kroner og avdrag på 10 356 000 kroner i 2013. Renteutgiftene er redusert med 369 000 kroner, mens avdragene er økt med 425 000 kroner fra 2012.

Netto driftsresultat viser enkelt sagt om det aktuelle års driftsinntekter er store nok til å dekke årets utgifter. Et negativt netto driftsresultat viser at utgiftene var større enn inntektene. Netto driftsresultat er på 3 680 000 kroner eller 0,9 % i 2013. Gjennomsnittet for alle landets kommuner er 2,6 %. Dette er konserntall, det vil si inklusive blant annet interkommunale selskaper som kommunene har det fulle ansvaret for. I tabellen som følger vises størrelsen både for Tvedestrand og landsgjennomsnittet fra 2003 til 2013. En sunn kommuneøkonomi tilsier et netto driftsresultat på 3,0-5,0 %. Tvedestrand er langt under dette måltallet.

Begrepet netto driftsresultat omfatter bl.a. øremerkede midler som enten avsettes til fond eller bruk av slike fond. Dette er i realiteten tekniske forhold rundt tidsforskyvinger for hvilket år en bruker øremerkede midler, og har ingen ting med kommunens økonomiske handlingsrom å gjøre. Videre omfatter netto driftsresultat overføring av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Dette er også pliktige transaksjoner, jamfør regnskapsforskriftene. Dersom en ser bort fra forhold av denne typen, ser en hvordan utviklingen i kommunens fritt disponible midler er. Situasjonen for Tvedestrand for 2013 er da at en har brukt 762 000 kroner av disposisjonsfond (tidligere års oppsparte midler) og i tillegg har et underskudd på 1 265 000 kroner. Beholdningen av kommunens fritt disponible midler er redusert med 2 027 000 kroner gjennom 2013.

Figur 7: Utvikling i netto driftsresultat

Linjen bruk av avsetninger i tabell 6 omfatter både bruk av disposisjonsfond og bundne driftsfond. Bruk av disposisjonsfond er som nevnt på 762 000 kroner og bruk av bundne fond er på 1 728 000 kroner. Samlet beløp på 2 490 000 kroner er 6 378 000 kroner lavere enn i 2012. Hovedårsaken er lavere bruk av disposisjonsfond. I 2012 ble det brukt betydelige beløp fra enhetenes disposisjonsfond, både av enhetene selv og av kommunens "lån" ved salderingen.

Fra 2010 er det pliktig å overføre en del av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. I 2013 var denne pliktige andelen 80 %, og beløpet i regnskapet tilsvarer pliktig andel. Økningen i beløpet fra 2012 til 2013 skyldes i hovedsak betydelige investeringer og tilhørende merverdiavgiftskompensasjon i prosjektene boliger til utviklingshemmede i Olav Sverres vei og utvidelse av Lyngbakken barnehage.

Avsetninger til øvrige fond på 3 802 000 kroner gjelder bundne driftsfond. 867 000 kroner er avsetning til bundet driftsfond vann, 194 000 kroner er avsetning til bundet driftsfond feiing og 435 000 kroner er avsetning til bundet driftsfond byggesak. Alle avsetningene skyldes overskudd på de særskilte selvkostregnskapene. Av det samlede beløpet gjelder 487 000 kroner avsetning som følge av overskudd på interkommunale ordninger. Resterende 1 819 000 kroner skyldes ubrukte øremerkede midler ved utgangen av året.

7.1.2 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet for 2013 ble avsluttet med udekket finansiering av prosjekter (underskudd) på 222 000 kroner. Dette er etter at budsjetterte avsetninger på 234 000 kroner til ubundet investeringsfond; aksjer og andeler var strøket.

Hovedårsaken er et merforbruk i det avsluttede prosjektet vanninvesteringer på Bergsmyr og i Fjærkleivene på 801 000 kroner. Videre er det en tidsforskyvning mellom 2013 og 2014 i prosjektet boliger for utviklingshemmede i Olav Sverres vei.

Kommunen har to ulike ubundne investeringsfond. Ved utgangen av 2013 er saldoen på generelt fond 132 000 kroner, mens en har 3 171 000 kroner på ubundet investeringsfond; aksjer og andeler.

Tabell 7: Investeringsregnskapet, hovedtall skjema 2A

Investeringsregnskap (skjema 2A) (hele 1 000 kroner)	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik* 2013
Investering i anleggsmidler	18 581	35 153	31 942	31 461	481
Utlån og forskutteringer	11 183	7 000	9 834	9 158	676
Avdrag på lån	4 359	2 150	3 340	3 360	-20
Avsetninger	1 004	0	234	257	-23
Årets finansieringsbehov	35 127	44 303	45 350	44 236	1 114
Finansiert slik:					
Bruk av lånemidler	-22 905	-37 084	-35 205	-34 529	-676
herav: egne investeringslån	-11 722	-30 084	-25 371	-25 371	0
formidlingslån	-11 183	-7 000	-9 834	-9 158	-676
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-63	0	-244	-243	-1
Tilskudd til investeringer	-4 616	-500	-2 168	-1 046	-1 122
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-3 942	-1 600	-2 640	-2 959	319
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-31 526	-39 184	-40 257	-38 777	-1 480
Overført fra driftsbudsjettet	-1 518	-3 694	-3 489	-3 633	144
Bruk av avsetninger	-2 082	-1 425	-1 604	-1 604	0
herav: generelle ubundne inv.fond	-1 861	-1 425	-1 454	-1 454	0
enhetenes disposisjonsfond	0	0	0	0	0
bundne driftsfond	-4	0	0	0	0
bundne investeringsfond	-217	0	-150	-150	0
Sum finansiering	-35 127	-44 303	-45 350	-44 015	-1 335
Udekket (+)/udisponert (-) =0	0	0	0	222	-222

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk

Det er en del endringer fra opprinnelig budsjett til revidert budsjett. Dette skyldes at en i revidert budsjett 2013 har innarbeidet ubrukte midler fra 2012 på ikke avsluttede prosjekter. Videre har kommunestyret gjennom 2013 endret bevilgningene på flere prosjekter. I desember vedtok kommunestyret også å redusere bevilgningene i 2013 tilsvarende det en forventet ville være ubrukte midler ved utgangen av året (for ikke avsluttede prosjekter). Samme beløp ble vedtatt innarbeidet i budsjett 2014.

Investeringer i anleggsmidler var 31 461 000 kroner i 2013, dvs. 12 880 000 kroner høyere enn året før. De investeringsprosjektene med størst bruttoutgifter i 2013 var boliger for utviklingshemmede i Olav Sverres vei (10 831 000 kroner), utvidelse av Lyngbakken barnehage (8 021 000 kroner) og vanninvesteringer på Bergsmyr og i Fjærkleivene (3 973 000 kroner).

Beløpene i linjen utlån og forskutteringer gjelder formidlingslån til innbyggere i kommunen. Etterspørselen er stor, spesielt etter at staten innførte et krav om 15 % egenkapital ved kjøp av bolig. Gjenstående midler ved utgangen av 2013 er disponert, men ikke utbetalt.

Avdrag på lån gjelder også formidlingslån, og er kommunens nedbetaling på lån i Husbanken. Beløpene omfatter både ordinære avdrag og ekstraordinære avdrag som følger av at kommunens kunder har innbetalt ekstraordinært på sine lån. Sistnevnte skal etter Husbankens bestemmelser benyttes til ekstraordinær nedbetaling av lån.

Avsetninger gjelder 257 000 kroner i avsetning til bundet investeringsfond angående formidlingslån. Dette er ekstraordinære avdrag fra kommunens lånekunder, som kom så sent på året at det ikke var tid til ekstraordinær nedbetaling før nyttår. Midlene må benyttes til ekstraordinær nedbetaling i 2014.

Størstedelen av kommunens investeringer finansieres ved lån. I 2013 ble i alt 34 529 000 kroner av utgiftene finansiert på denne måten. Hvert år tar en opp vedtatt beløp i lån, mens en altså bare benytter det som er nødvendig. Ubrukte lånemidler ved utgangen av 2013 var 13 758 000 kroner, en økning på 2 555 000 kroner fra året før. Av det ubrukte beløpet ved utgangen av 2013 gjelder 676 000 kroner ikke utbetalte formidlingslån. Resten gjelder investeringsprosjekter, der det har vært tidsforskyvninger i arbeidene. Ubrukte midler vil bli brukt i 2014.

Inntekter fra salg av anleggsmidler gjelder salg av tomter. Tilskudd til investeringer består i hovedsak av anleggsbidrag i forbindelse med utbygging av Glastadheia boligfelt III. Mottatte avdrag på utlån og refusjoner omfatter både ordinære og ekstraordinære avdrag på formidlingslån.

Beløpet i linjen overført fra driftsregnskapet gjelder pliktig del av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer. Avviket skyldes merinntekter fra merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer, og dermed økt beløp i pliktig overføring fra drift til investering. Det vises til flere detaljer under omtalen av driftsregnskapet.

Bruk av avsetninger fordeler seg på 150 000 kroner i bruk av bundne avsetninger og 1 454 000 kroner i frie midler. Sistnevnte er benyttet til finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP og til underdekning på avdragssiden angående formidlingslån.

7.2 DRIFTSREGNSKAPET, INKLUSIVE AVVIK

I regnskapsforskriften er det angitt to skjemaer som er obligatoriske, nemlig skjema 1A og 1B. Skjema 1A viser skatt, rammetilskudd, statlige tilskudd, renter og avdrag, samt finansieringstransaksjoner. Skjema 1B viser hvordan nettoinntektene fra skjema 1A er fordelt på enhetene i kommunen. Skjemaene vises i dette kapitlet, men er også vist i selve regnskapsdokumentet.

7.2.1 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger

Gjennom vedtak i flere kommunestyresaker i 2013 ble det gjort endringer knyttet til bevilgningene på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Budsjettet ble tilpasset til den informasjon en hadde på de aktuelle tidspunktene. I tillegg uttrykte rådmannen i rapporten pr. 2. tertial usikkerhet til de fleste utgifter og inntekter som føres på ansvar 290, samt til enhetenes økonomiske resultat. De ulike utgiftene og inntektene som omfattes av ansvarsområdet er kommentert under tabellen.

Tabell 8: Driftsregnskapet, skjema 1A

Driftsregnskapet (skjema 1A) (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik* 2013
Skatt på inntekt og formue	-115 555	-123 372	-123 863	-123 492	-371
Ordinært rammetilskudd	-163 855	-171 628	-172 087	-172 094	7
herav: fast del	-141 733	-150 618	-150 663	-150 632	-31
skjønnsmidler	-1 800	-1 600	-1 850	-1 850	0
inntektsutjevning	-20 322	-19 410	-19 574	-19 612	38
Skatt på eiendom	0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0
Merverdiavgiftskomp. fra investeringer	-2 530	-4 618	-4 363	-4 542	179
Andre generelle statstilskudd	-8 610	-7 357	-8 857	-8 952	95
herav: inv.komp. Reform 97	-402	-400	-400	-376	-24
rentekomp. skolebygg	-395	-295	-295	-351	56
rentekomp. skolebygg fra 2009	-97	-87	-87	-92	5
inv.komp. eldreomsorg	-1 468	-1 410	-1 410	-1 428	18
rentekomp kirkebygg	-72	-65	-65	-69	4
integregringstilskudd flyktninger	-6 177	-5 100	-6 600	-6 635	35
Sum frie disponible inntekter	-290 551	-306 975	-309 170	-309 080	-90
Renteinntekter og utbytte	-9 592	-9 555	-9 093	-9 266	173
herav: renteinntekter bankinnskudd	-1 265	-905	-1 305	-1 488	183
andre renteinntekter	-64	-100	-100	-102	2
utbytte fra Agder Energi	-6 856	-7 400	-6 538	-6 538	0
renteinntekter formidlingslån	-1 407	-1 150	-1 150	-1 138	-12
Gevinst finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Renteutg., provisjoner og andre finansutg.	8 684	8 103	8 453	8 315	138
herav: renteutgifter egne investeringslån	7 301	6 653	7 003	6 821	182
renteutgifter formidlingslån	1 384	1 450	1 450	1 494	-44
Tap finansielle instrumenter (OM)	0	0	0	0	0
Avdrag på lån (egne investeringslån)	9 931	11 000	10 550	10 356	194
Netto finansinntekter/-utgifter	9 023	9 548	9 910	9 405	505
Til dekn. av tidl. års r-messige merforbruk	1 605	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	3 218	60	0	0	0
herav: generelle fond	0	60	0	0	0
enhetenes disposisjonsfond	3 218	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	4 164	902	3 313	3 802	-489
Bruk av tidl. års r-messige mindreforbruk	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-5 686	0	-761	-762	1
herav: generelle fond	0	0	-415	-416	1
enhetenes disposisjonsfond	-2 375	0	0	0	0
enh. disp.fond, "lån" v/saldering	-3 311	0	-346	-346	0
Bruk av bundne avsetninger	-3 182	0	-1 726	-1 728	2
Netto avsetninger	119	962	826	1 312	-486
Overført til investeringsbudsjettet	1 518	3 694	3 489	3 633	-144
Til fordeling drift	-279 891	-292 771	-294 945	-294 730	-215
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	279 891	292 771	294 945	295 996	-1 051
Merforbruk (+)/mindreforbruk (-) =0	0	0	0	1 265	-1 265

* Positivt tall betyr mindreforbruk eller merinntekter, negativt tall betyr merforbruk eller mindreinntekter

Skatt og rammetilskudd

I tråd med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2013 var det innarbeidet en skattevekst i opprinnelig budsjett på 5,0 %. Kommunens reviderte budsjett er bygd på en forutsetning om nasjonal skattevekst på 6,0 %. Regnskapet for alle landets kommuner viser en skattevekst fra 2012 til 2013 på 5,7 %. Skatteinntekter og inntektsutjevning må sees i sammenheng. Regnskapet viser samlede inntekter fra skatt og rammetilskudd på 295 587 000 kroner. Dette er 363 000 kroner lavere enn budsjettert, og skyldes svikt i skatteinntektene.

Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer og overført til investeringsregnskapet

Merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer på 4 542 000 kroner ble 179 000 kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak tidsforskyvninger mellom 2013 og 2014 i pågående prosjekter.

I revidert budsjett var det innarbeidet 3 489 000 kroner i overføring fra drift til investering som følge av merverdiavgiftskompensasjon fra investeringer. Dette var i tråd med forskriftenes bestemmelser om å overføre (minimum) 80 %. Siden merverdiavgiftskompensasjonen ble høyere enn budsjettert, ble pliktig beløp å overføre også økt til 3 633 000 kroner. Dette forklarer merforbruket på 144 000 kroner.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd omfatter rente- og investeringskompensasjon innen skolesektoren og eldreomsorgen, samt integreringstilskudd i forbindelse med mottak av flyktninger. Samlet mottok kommunen 2 317 000 kroner i rente- og investeringskompensasjon, det vil si 60 000 kroner høyere enn budsjettert.

Det var i opprinnelig budsjett lagt til grunn at kommunen skulle ta i mot fem nye flyktninger, samt eventuelle familiegjenforeninger. I 2013 bosatte kommunen seks flyktninger og ni på familiegjenforening. Dette var i hovedsak kjent da budsjettkontrollen pr. 2. tertial ble utarbeidet. Regnskapet viser inntekter på 6 635 000 kroner, dette er 35 000 kroner mer enn budsjettert.

Renteinntekter og utbytte

Utbytte fra Agder Energi ble på 6 538 000 kroner i 2013, og alt er i tråd med regnskapsforskriftene ført i driftsregnskapet. Beløpet er som forutsatt i revidert budsjett.

Renteinntektene på 2 728 000 kroner er 173 000 kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes merinntekter på renter fra bankinnskudd.

Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

Renteutgifter på lån ble på 8 315 000 kroner. Utgifter knyttet til investeringslån ble 182 000 kroner lavere enn budsjettert, mens utgiftene knyttet til formidlingslån ble 44 000 kroner høyere enn budsjettert.

Avdrag på lån

Det ble betalt 10 356 000 kroner i avdrag på investeringslån i 2013. Dette er 194 000 kroner lavere enn i revidert budsjett. Da budsjettkontrollen pr. 2. tertial ble utarbeidet hadde en ikke gjort alle beregninger som påvirker størrelsen på minimumsavdraget, jf. bestemmelser i regnskapsforskriften. Det ble derfor budsjettert med noe større avdrag enn avtalt nedbetalings-

plan tilsa. Avdragsutgiftene som er belastet regnskapet for 2013 er innenfor regnskapsforskriftenes bestemmelser.

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger til og bruk av bundne fond gjelder i hovedsak øremerkede midler en har mottatt fra andre, samt selvkostområder. Mottatte øremerkede midler som ikke er benyttet innen årets utgang må avsettes til bundne fond for tilbakebetaling eller bruk senere år. Avviket på 489 000 kroner i avsetning til bundne fond er innen selvkostområdene vann, feiing og byggesak. Sammenlignet med budsjett ble det en mindreavsetning innen vann. Innen feiing og byggesak var det ikke budsjettert med noen avsetning, men i følge selvkostbestemmelsene måtte det likevel gjøres.

For å saldere budsjettet har kommunestyret gjennom 2013 vedtatt å bruke i alt 792 000 kroner fra disposisjonsfond. Av dette er 346 000 kroner lånt fra enhetenes disposisjonsfond.

Kommunens vedtatte styringssystem innebærer bl.a. at enhetene kan bruke av sine disposisjonsfond for å dekke merforbruk. Som følge av kommunens vanskelige økonomiske situasjon, vedtok kommunestyret i budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2013 å fryse fondene. Midlene kunne heller ikke brukes til å dekke merforbruk.

I 2013 hadde enhetene til sammen 3 292 000 kroner i innsparte midler. Dette ble i første omgang avsatt til enhetenes disposisjonsfond. Som følge av underskudd i kommunens samlede regnskap ble altså avsetningen strøket.

Til fordeling drift/sum fordelt til drift

Beløpet på linjen "Til fordeling drift" angir hvor mye som er tilgjengelig for enhetene, ansvar 275 Kirke og trossamfunn, samt øvrige fellesområder. I 2013 var dette beløpet høyere enn det som var fordelt til drift. Kommunen hadde et underskudd på 1 265 000 kroner. Dette kan forklares slik:

- 215 000 kroner i merforbruk på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger.
- 2 425 000 kroner i merforbruk for enhetene samlet.
- 1 375 000 kroner i innsparing på fellesområder utenom ansvar 290.

7.2.2 Ansvarsområdene 210-283

Tabellen som følger viser netto driftsutgifter for de ulike ansvarsområdene. Siste kolonne i tabellen viser budsjettavviket i prosent av netto driftsutgifter i revidert budsjett. Den enkelte enhets netto driftsutgifter er alle utgifter fratrukket alle inntekter i enheten.

Tabell 9: Netto driftsutgifter fordelt på ansvarsområdene

Til fordeling drift (skjema 1B) (beløp i hele 1 000 kroner)	Regnskap 2012	Oppr. budsjett 2013	Rev. budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik* 2013	Avvik i % av rev.bud.
Til fordeling drift (fra skjema 1A)	279 891	292 771	294 945	295 996	-1 051	
Fordelt slik:						
210 Rådmann og politiske styringsorg.	15 999	22 220	23 608	22 537	1 071	4,5 %
215 Administrativ støtteenhet	15 168	9 262	10 069	9 950	119	1,2 %
220 Lyngmyr skole	16 189	16 948				
221 Tvedestrand og V. Sandøya skole	22 312	24 161				
222 Holt skole	7 084	6 668				
223 Dypvåg skole	6 682	5 341				
224 Songe skole	6 771	6 721				
229 Tvedestrandskolen			61 977	61 771	206	0,3 %
230 Barnehageenheten	32 493	34 363	33 841	33 223	618	1,8 %
240 Plan, miljø og eiendom	16 602	17 047	16 609	16 941	-332	-2,0 %
245 Teknisk drift	-1 101	602	494	1 149	-655	-132,5 %
250 Omsorg og rehabilitering	83 163	77 968	80 734	83 731	-2 997	-3,7 %
255 Oppfølgingsenheten	15 052	18 271	17 991	17 846	145	0,8 %
260 Familiehuset - RBU	18 853	19 412	19 892	19 040	852	4,3 %
265 NAV	19 713	18 104	19 881	21 332	-1 451	-7,3 %
270 Kultur og næring	6 277	6 059				
275 Kirke og trossamfunn	4 096	4 219	4 219	4 222	-3	
280 Till.bev., lønnsoppgj., premieavvik	-5 773	5 105	4 975	3 774	1 201	
281 Stillingsbank	311	300	297	121	176	
283 Byløft		0	358	358	0	

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk

Kommunestyret vedtok i sakene 36 og 38 i 2013 omorganiseringer innen skolesektoren og enheten Kultur og næring. Fra 1.8.2013 inngikk alle skolene og kulturskolen i 229 Tvedestrandskolen. Fra 1.5.2013 ble 270 Kultur og næring avviklet. Fritidsklubben, ungdomsrådet og ungdommens kulturmønstring ble overført til 260 Familiehuset – RBU, biblioteket ble overført til 215 Administrativ støtteenhet og resten ble overført til 210 Rådmann og politiske styringsorgan.

Enhetene, ansvar 210-270

I budsjettkontrollen pr. 1. tertial 2013 ble det antydnet et samlet merforbruk i 2013 på 4-5 mill. kroner. Omsorg og rehabilitering, NAV, Familiehuset – RBU og Teknisk drift var de enhetene som forventet merforbruk. På bakgrunn av denne saken ba kommunestyret om en egen sak i første møte på høsten, der rådmannen skulle redegjøre for hvordan budsjett-rammene for 2013 kunne overholdes. Saken ble forelagt kommunestyret i september (sak 73). Enhetenes budsjetttrammer ble endret slik:

- Følgende enheter fikk tilleggsbevilgning for deler av sitt forventede merforbruk pr. 1. tertial: Omsorg og rehabilitering 1 650 000 kroner, NAV 1 600 000 kroner og Familiehuset – RBU 675 000 kroner. Tilleggsbevilgningene utgjorde 75-80 % av forventet merforbruk pr. 1. tertial.

- Teknisk drift måtte dekke forventet merforbruk på 240 000 kroner.
- Budsjettene til strøm ble redusert med 550 000 kroner hos Plan, miljø og eiendom og med 300 000 kroner hos Teknisk drift. Det ble påpekt at rådmannens forslag bygde på svært usikre prognoser.
- Følgende ansvarsområder fikk generelle budsjettkutt/effektiviseringskrav: Rådmann 125 000 kroner, Administrativ støtteenhet 25 000 kroner, Tvedestrandskolen 125 000 kroner, Barnehageenheten 125 000 kroner, Plan, miljø og eiendom 125 000 kroner, Oppfølgingsenheten 125 000 kroner og Kultur og næring 25 000 kroner.

Konsekvensene av vedtaket i sak 73 var innarbeidet i enhetenes budsjetter da budsjettkontrollen pr. 2. tertial ble utarbeidet. I denne budsjettkontrollen anslo enhetene samlet et merforbruk på om lag 2,8 mill. kroner. Rådmannen antydte om lag 2 mill. kroner ved årets slutt, siden mange enheter erfaringsmessig er litt forsiktige i sine anslag gjennom året. Det var NAV og Omsorg og rehabilitering som antydte de største merforbrukene, med henholdsvis 1 570 000 kroner og 800 000 kroner.

Resultatet for enhetene samlet ble et merforbruk på 2 425 000 kroner. Omsorg og rehabilitering har det største merforbruket med 2 997 000 kroner, og forklarer dette i hovedsak med merforbruk på vikarbudsjettet (inklusive bruk av vikarbyrå). Av enhetens årsmelding fremgår det at behovet for hjemmebaserte tjenester har vært større enn det var bevilget midler til i budsjettet.

Merforbruket til NAV ble 1 451 000 kroner, det er noe lavere enn anslått pr. 2. tertial. Både i budsjettkontrollen og i det endelige regnskapet er det sosialhjelpsutbetalingene som er årsaken til merforbruket.

Teknisk drift fikk et merforbruk på 655 000 kroner og Plan, miljø og eiendom fikk et merforbruk på 332 000 kroner. Merforbrukene knyttet til strømuttergifter var henholdsvis 411 000 kroner og 342 000 kroner. Dette viser at rammereduksjonen i kommunestyresak 73 var for optimistiske. Øvrig merforbruk i Teknisk drift er sammensatt. Enheten har betydelige innsparte lønnsmidler, mens det er store merutgifter/mindreinntekter innen vann- og avløpssektoren samt parkering.

Ansvarsområdet Rådmann og politiske styringsorgan har en innsparing på 1 071 000 kroner. Om lag halvparten skyldes innsparte midler til skoleskyss. Kommunene har blitt overfakturert i en tid, og i 2013 ble det foretatt en opprydding.

Familiehuset – RBU fikk en innsparing på 852 000 kroner. Anslaget pr. 2. tertial var et merforbruk på 200 000 kroner. Enheten forklarer innsparingen med en endring i tiltak overfor barn.

Barnehageenheten har en innsparing på 618 000 kroner. Av dette skyldes 336 000 kroner lavere utgifter til tilskudd til private barnehager og gjestebarnoppgjør med andre kommuner. Øvrig innsparing fordeler seg på ordinær drift av kommunale barnehager og utgifter til spesialpedagogiske tiltak.

Det vises til enhetenes årsmeldinger senere i dokumentet for omtale av enhetenes økonomi, inklusive avvik.

Kommunens styringssystem innebærer bl.a. at en tar en gjennomgang av hver enhets regnskap etter at det er avlagt medio februar. Det vurderes da om det er objektive forhold utenfor enhetsledernes kontroll eller manglende måloppnåelse som har økonomisk konsekvens. Dersom dette er tilfelle kan det være grunnlag for å korrigere den aktuelle enhets resultat. Eventuelle korrigeringer vil ikke endre det teknisk bokførte resultatregnskapet for 2013, men hvor stort enhetens akkumulerte resultat skal være. Endringene vil bli ført i 2014-regnskapet. Det legges frem en sak til kommunestyret om dette før sommeren 2014.

Ansvar 275 Kirke og trossamfunn

Bevilgningen omfatter tilskudd til Tvedestrand kirkelige fellesråd og tilskudd til registrerte trossamfunn. Utgiftene er som budsjettet.

Ansvar 280 Tilleggsbevilgninger, lønnsoppgjør og premieavvik

Samlet er det en innsparing på ansvarsområdet på 1 201 000 kroner. Det største avviket er at "inntekten" på premieavvik pensjon ble 945 000 kroner høyere enn budsjettet. I rapporten pr. 2. tertial ble det gjort endringer i budsjettet for premieavvik, ut fra informasjon en hadde på det tidspunktet. De endelige beregningene som en mottok i januar 2014 avvek fra tidligere prognoser.

Den foreløpige avregningen for medfinansiering av somatiske sykehuspasienter viser en innsparing på 146 000 kroner sammenlignet med budsjett. Samlet beløp som er utgiftsført i 2013 er da 6 789 000 kroner. Av dette gjelder 381 000 kroner avregningen for 2012-aktiviteten.

Ansvar 281 Stillingsbank

Årsaken til innsparingen er sykemelding deler av året.

Ansvar 283 Byløft

På ansvarsområdet til Byløft er det utgiftsført netto 358 000 kroner. Dette er finansiert ved statstilskudd som ble mottatt i 2012, og satt på bundet driftsfond. Bruken av fondet føres på ansvar 290 Frie disponible inntekter, finans og avsetninger. Det vises til eget kapittel for omtale av aktiviteten i Byløft-prosjektet i 2013.

7.3 INVESTERINGSREGNSKAPET, INKLUSIVE AVVIK

I kommunens regnskap for 2013 (note 6) er det en detaljert oversikt over alle investeringsprosjektene. I årsmeldingen omtales kun noen av dem. Som tidligere nevnt er det udekket finansiering av prosjekter (underskudd) i investeringsregnskapet på 222 000 kroner.

Avsluttede prosjekter

Mange prosjekter ble avsluttet i 2013, og på de fleste er det naturlig nok mindre avvik. Gjennom tertialrapporter med videre prøver en å tilpasse kostnadsrammen og det aktuelle års bevilgning til behovet. Likevel vil det bli mindre avvik når regnskapet gjøres opp.

Prosjektet vanninvesteringer på Bergsmyr og Fjærkleivene ble avsluttet i 2013. Kostnadsrammen var på 6 422 000 kroner, mens samlet kostnad ble 801 000 kroner høyere. Gammelt ledningsnett var fra 1960-tallet, og dokumentasjonen for ledningsnettet var ikke spesielt god. Den planlagte løsningen med å erstatte ledningsnettet uten å grave opp alt viste seg å ikke være fullt ut gjennomførbart.

Gjennom flere år har en etterisolert og gravd ned vann- og avløpsledninger som ligger i sjøen. Samlet kostnadsramme er 2 000 000 kroner, og prosjektet er nå avsluttet med en innsparing på 100 000 kroner.

Øvrige avsluttede prosjekter har kun mindre avvik mellom budsjett og regnskap.

De største øvrige prosjektene som ble avsluttet i 2013 er utvidelse av Lyngbakken barnehage med to avdelinger, ferdigstilling av modulbygget ved Lyngbakken barnehager, anskaffelse av scenerigg i aulaen på Lyngmyr ungdomsskole, ny brygge på Furøya, diverse brannsikrings tiltak, spylevogn til avløpsrør på øyene, samt Byløft-prosjektene flytebrygge, telt og fjell-sikring i Bakkeskåt.

Ikke avsluttede prosjekter

Som nevnt i kapittel 7.1.2 i årsmeldingen er budsjettet justert i tråd med det en trodde ville bli forbruket i 2013. Anslagene ble gjort i siste halvdel av november. For flere prosjekter påløp det lavere utgifter i 2013 enn det en trodde i november. På prosjektet boliger for utviklingshemmede i Olav Sverres vei påløp det nærmere 1,8 mill. kroner mer enn budsjettet. Dette skyldes tidsforskyvning mellom 2013 og 2014, og betyr ikke at samlet kostnadsramme vil bli overskredet. Flere andre prosjekter hadde også mindre forskyvninger i tidspunktet for når utgiftene påløper.

Avvik mellom budsjett og regnskap i 2013 må justeres inn i bevilgningene i budsjettet for 2014. Kommunestyret vil bli forelagt egen sak om dette.

7.4 FINANSFORVALTNING

Gjennom 2013 er det rapportert på kommunens finansforvaltning i budsjettkontrollene. Det vises til kommunestyresakene 53/2013 og 85/2013. I denne årsmeldingen vises nøkkeltall ved utgangen av 2012 og hvert tertial i 2013.

Innskudd/plasseringer

Tabell 10: Innskudd og plasseringer

	31.12.2012		30.04.2013		31.08.2013		31.12.2013	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse Sparebanken Sør	33,3	99,8	67,2	99,9	55,9	99,9	31,3	100,0
Innskudd i andre banker: - DnB	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Sum	33,3	100,0	67,2	100,0	56,0	100,0	31,3	100,0
Gj.sn. sum ved utgangen av hver måned, pr.	41,0	---	34,5	---	48,5	---	47,4	---
Avkastning siden 31.12.2012 (% regnet av gj.sn. over)	---	3,1	---	2,8	---	3,0	---	3,1
Til sammenligning: 3 mnd NIBOR minus 0,5 prosentenh	---	1,7	---	1,4	---	1,3	---	1,3
Bekreftelse på enkelteksponering < 3 % av forvaltningskapital	OK		OK		OK		OK	
Spesifisering av evt. tidsinnskudd og/eller rentebindinger: - ingen								

Innskuddsbeløpene i tabellen over angir den samlede bankbeholdning kommunen har. Deler av dette er bundet opp i skattetrekkskonto og en egen konto knyttet til utbetaling av formidlingslån. Innestående varierer gjennom året.

Rentebetingelsene på kommunens konsernkonto tar utgangspunkt i NIBOR-renten, men en har et påslag på et gitt antall rentepunkter. Påslaget var 50 rentepunkter i hele 2013. I 2012 var påslaget størstedelen av året 30 rentepunkter. Pr. 31.12.2013 var innskuddsrenten 2,19 % (2,33 % pr. 31.12.2012). Utenom konsernkontoen har kommunen en særvilkårskonto som samme dato hadde rentebetingelser på 3,40 % (3,45 % pr. 31.12.2012). Det er ingen bindinger knyttet til særvilkårskontoen.

Gjennom året varierer likviditeten relativt mye, da utbetalinger og innbetalinger kommer ujevnt. Det er dermed behov for en driftskonto som tidvis har relativt store innestående beløp. Krav til avkastning på kommunens innskudd må derfor være begrenset. Dersom en hadde hatt kapasitet til å følge likviditeten gjennom året nøyere, hadde det nok vært mulig å gjennomføre kortsiktige plasseringer som kunne ha gitt noe mer avkastning. En slik finansforvaltning er ressurskrevende. Det en gjør gjennom året er å ha mest mulig innestående på særvilkårskontoen, der renten er høyest. Det generelle rentenivået var noe lavere i 2013 enn i 2012. Gjennomsnittlig avkastning er likevel på samme nivå som i 2012. Det skyldes bl.a. at rentepåslaget var høyere på driftskontoen, samt at en tok opp investeringslånet tidlig på året og plasserte midlene på særvilkårskontoen.

Rådmannen ser ikke at det har skjedd vesentlige endringer i markedet som påvirker kommunens risikoeksponering. Forvaltningen av driftslikvidene er også innenfor rammene i finansreglementet.

Tvedestrand kommune har for tiden ikke langsiktige finansielle aktiva. Som langsiktige finansielle aktiva regnes ubundne fondsmidler som ikke planlegges brukt de nærmeste fire årene.

Gjeldsporteføljen

Tabell 11: Gjeldsporteføljen

	31.12.2012		30.04.2013		31.08.2013		31.12.2013	
	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%	Mill. NOK	%
Lån med p.t.-rente	122,5	45,2	157,5	51,7	156,3	52,0	152,6	51,8
Lån med NIBOR-basert rente	0	0	0	0	0	0	0	0
Lån med fastrente	148,7	54,8	147,2	48,3	144,1	48,0	141,9	48,2
Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0	0	0
Samlet langsiktig gjeld	271,1	100,0	304,7	100,0	300,4	100,0	294,5	100,0
Vektet p.t.-rente, Kommunalbanken	---	2,59	---	2,25	---	2,25	---	2,25
Vektet p.t.-rente, KLP/Kommunekreditt	---	3,16	---	2,95	---	2,95	---	2,95
Vektet rente, Husbanken	---	2,21	---	2,1	---	2,1	---	2,1
Største løpende enkeltlån	48,8		48,8		47,5		46,2	
Antall løpende enkeltlån	23		25		25		25	

Spesifikasjon av lån med fastrente					
Lånenr.	Långiver	Mill. NOK	Rente (%)	Bindingstid i år	Utløp av binding
115124851	Husbanken	17,3	2,967	3	August 2014
115128977	Husbanken	6,5	2,967	3	August 2014
20050805	Kommunalbanken	7,2	4,63	10	4.7.2016
20060678	Kommunalbanken	14,6	4,78	10	15.2.2017
20100484	Kommunalbanken	18,0	3,41	5	3.9.2015
20120615	Kommunalbanken	19,8	2,94	5	12.12.2017
20120616	Kommunalbanken	46,2	2,55	3	17.12.2015
8317.50.33249	KLP Kommunekreditt	12,4	2,65	3	17.10.2016
Sum		141,9			

I revidert budsjett for 2013 var det forutsatt et låneopptak knyttet til finansiering av investeringer på 30 084 000 kroner. Dette lånet ble tatt opp i Kommunalbanken i april 2013.

I budsjettet for 2013 var det forutsatt tatt opp 7 000 000 kroner i formidlingslån i Husbanken. Dette lånet ble tatt opp i april. I budsjettkontrollen pr. 1. tertial vedtok kommunestyret et ytterligere låneopptak på 5 000 000 kroner. Som følge av mangel på lånemidler i Husbanken ble søknaden avslått.

Utviklingen i kommunens lånegjeld i 2013 kan illustreres slik (beløp i mill. kroner):

Tabell 12: Utvikling i lånegjeld

Beløp i mill. kroner	31.12.2011	31.12.2012	Nye lån i 2013	Nedbetalt i 2013	31.12.2013	Økning i 2013
Investeringslån	207,8	214,4	30,1	10,4	234,1	19,7
Formidlingslån	49,1	56,8	7,0	3,4	60,4	3,6
Sum	256,9	271,1	37,1	13,7	294,5	23,4

Som en ser av tabellen øker gjelden fra 2012 til 2013. Ved utgangen av 2013 var brutto lånegjeld pr. innbygger 48 608 kroner. Dette er en økning på 3 893 kroner fra 2012. Beløpene er inklusive ubrukte lånemidler.

Gjennom hele 2013 har p.t.-rente vært 2,25 % i Kommunalbanken og 2,95 % i KLP Kommunekreditt. Lånerenten i Husbanken har variert fra 2,1 % til 2,2 % gjennom året. Pr. 31.12.2013 er fordelingen av låneporteføljen på de tre bankene slik:

- Husbanken 20,5 %,
- Kommunalbanken 63,9 %,
- KLP Kommunekreditt 15,6 %.

Kommunen har tre lån med p.t.-rente på til sammen 33,4 mill. kroner i KLP Kommunekreditt. Rentesatsen i KLP Kommunekreditt er 0,7 prosentpoeng høyere enn i Kommunalbanken. I begynnelsen av 2013 undersøkte en muligheten for refinansiering av disse lånene i Kommunalbanken. På grunn av knapphet på tilgjengelige midler har Kommunalbanken prioritert nye langsiktige lån i stedet for refinansieringer.

Av tabellen over fremgår det at det er relativt god spredning på forfallstidspunktene for lånene med fastrente. Gjeldende finansreglement angir maksimal rentebindingstid til fem år. Før

dette reglementet ble vedtatt var det for to av lånene avtalt rentebindingstid ut over dette. Rådmannen ser likevel ingen grunn til å gjøre noe med det.

Lånene med rentebinding har alle en rentesats som er høyere enn p.t.-renten i Kommunalbanken. Avgjørelsene om fastrente tas med den hensikt å sikre kommunens utgiftsside fremover. De siste årene har det vært store endringer i rentemarkedet, dette må tas med i vurderingene av om binding av renten var fornuftig eller ei. Finansreglementet angir at minimum 30 % og maksimum 60 % av lånene skal ha fastrente. Fordelingen på kommunens løpende lån er innenfor disse bestemmelsene.

Alle eksisterende lån løper til de gradvis er nedbetalt av kommunen. Videre er de tre låneinstitusjonene kommunen benytter solide selskaper. Det bør derfor ikke være noen risiko knyttet til fremtidig finansieringsbehov.

Rådmannen anser at det ikke har skjedd noen endring i kommunens risikoeksponering på området siste tertial. Ut over de omtalte avvikene på rentebindingstid er det ikke registrert avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

Likviditet

Kommunen har hatt god nok likviditet til å dekke de løpende utbetalingene de senere årene, men periodevis er likviditeten noe anstrengt. Opptaket av investeringslånet i 2013 ble også tatt tidligere enn det en vanligvis gjør. Dette ble gjort dels for å sikre likviditeten, og dels fordi en fikk bedre avkastning ved plassering i bank enn det en måtte betale i lånerente.

Ved utgangen av 2013 hadde kommunen 13,8 mill. kroner i ubrukte lånemidler, 13,5 mill. kroner i bundne fond (drift og investering) og 8,5 mill. kroner i disposisjonsfond (drift og investering). Til sammen er dette 35,7 mill. kroner. Tilsvarende beløp ved utgangen av 2012 var 33,3 mill. kroner. Endringen skyldes en økning i ubrukte lånemidler og bundne fond. Slike ubrukte midler bidrar til å styrke likviditeten til kommunen.

Ved utgangen av 2013 har Tvedestrand et positivt netto premieavvik på 30,9 mill. kroner, dette er netto 1,0 mill. kroner høyere enn ved utgangen av 2012. Premieavviket svekker likviditeten, siden en har betalt mer til pensjonskassene enn det som er utgiftsført i regnskapet. Da er dette å betrakte som "interne lån". Premieavviket utgiftsføres med 1/15 hvert år for avvik oppstått til og med i 2010. Fra 2011-avviket skal premieavviket utgiftsføres med 1/10 hvert år. Det forventes at netto premieavvik vil øke ytterligere i 2014, i vedtatt budsjett er beløpet 10,6 mill. kroner. Premieavviket utgjør et betydelig likviditetsproblem i både Tvedestrand og kommunesektoren for øvrig.

7.5 FINANSIELLE NØKKELTALL

Medio mars 2014 publiserte Statistisk sentralbyrå (SSB) foreløpige KOSTRA-tall for 2013. I tabellen under har en gjengitt noen finansielle nøkkeltall både for Tvedestrand, kommune-gruppe 10 som Tvedestrand er en del av, Aust-Agder og alle kommunene i landet. I tillegg har en gjengitt endelige tall for Tvedestrand for de siste årene, slik at en kan se utviklingen.

Tabell 13: Finansielle nøkkeltall, konserntall

KOSTRA nøkkeltall	Endelige tall for Tvedestrand				Tvedestrand	Foreløpige tall for 2013		
	2009	2010	2011	2012		Gj.sn. kom-gruppe 10	Gj.sn. A-Agder	Gj.sn. alle kommuner
Netto driftsres. i % av brutto driftsinntekter	2,8	0,8	-0,8	0,4	0,9	2,2	2,6	2,6
Arbeidskapital ekskl. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	5,1	4,6	1,1	-0,4	-0,4	21,1	11,5	14,1
Frie inntekter i kroner pr. innbygger	34 110	35 612	42 380	46 077	48 785	47 631	47 204	48 196
Netto lånegjeld i kroner pr. innbygger (konsern)	33 076	34 132	33 152	33 136	35 578	47 128	65 308	50 530

Netto driftsresultatet er omtalt tidligere i årsmeldingen.

Arbeidskapital er differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, og er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I hele perioden har arbeidskapitalen blitt svakere. I 2012 og 2013 har den vært negativ. Det betyr enkelt sagt at summen av bankinnskudd og krav kommunen har overfor sine kunder og andre skyldnere er lavere enn kommunens kortsiktige gjeld. Med kortsiktig menes forhold som har forfall innen ett år er gått. Måltallet er langt under de andre kommune-grupper en sammenligner seg med. Tidligere i årsmeldingen har rådmannen uttrykt bekymring over kommunens likviditet, og dette nøkkeltallet bekrefter dette.

Både Tvedestrand og andre kommuner har en markant økning i frie inntekter pr. innbygger fra 2010 til 2011. Dette skyldes i stor grad at tidligere øremerkede tilskudd innen barnehage-sektoren ble innlemmet i rammeoverføringene i 2011. Fra 2012 til 2013 øker inntektene pr. innbygger med 5,9 % for Tvedestrand. Dette er enn høyere prosentvis vekst enn de grupperinger en sammenligner seg med.

Med netto lånegjeld menes langsiktig lånegjeld fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Som en ser har det vært en økning frem til 2010, noe som skyldes økt investeringsnivå og at en stor andel av investeringene ble finansiert ved lånemidler. Videre har en de siste årene kun betalt det lovpålagte minimum når det gjelder avdrag på lån. Investeringsutgiftene i 2011 og 2012 var relativt lave, mens de økte igjen i 2013. Kommunen har lavere lånegjeld pr. innbygger enn de grupperinger en sammenligner seg med.

KOSTRA-tall angående selve tjenesteproduksjonen har i tidligere år vært gjengitt i årsmeldingen. Fra og med 2014 innarbeides KOSTRA-tallene i kommunestyresaken om revidert handlingsprogram for kommende økonomiplanperiode. Den saken legges frem i junimøtet.

8 ENHETENES ÅRSMELDINGER

Dette kapitlet omfatter enhetenes årsmeldinger. Omtalen er skrevet av den enkelte enhetsleder, med utgangspunkt i en mal utarbeidet av rådmannen. Punktene om medarbeiderne er skrevet i samarbeid med den aktuelle enhets verneombud.

Medarbeiderundersøkelsen har de senere årene vært gjennomført helt i starten av året. I 2014 er det ved utgangen av mars ikke gjennomført en slik undersøkelse, grunnet redusert bemanning som følge av sykefravær. Resultatene som er gjengitt i dette kapitlet gjelder derfor undersøkelsen fra mars 2013.

8.1 ANSVAR 210 RÅDMANN OG POLITISKE STYRINGSORGAN

TJENESTEOMRÅDER

Politisk virksomhet, revisjon og kontrollorgan, valg, rådmannskontor, diverse fellesutgifter, koordinerende funksjon, overordnet beredskap, legetjenester, interkommunal IKT-DDØ, kultur og næring. I tillegg kommer utgifter til skoleskyss, fellestiltak grunnskolen og Leirskolen AS, som fra 2014 er overført til budsjettet for Tvedestrandskolen. Næring og deler av kultur ble overført til dette ansvarsområdet fra 01.05.2013 (enhetsleder for kultur og næring ble omgjort til kultur- og næringsrådgiver i rådmannens stab).

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
26 550	26 518	23 612	22 537	1 075	4,6

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Mindreforbruket skyldes i hovedsak følgende:

- Lavere skoleskyssutgifter kr. 545.000,-
- Lavere utgifter til politiske organ, rådmannskontor m.m. kr. 346.000,-
- Lavere utgifter til IKT kr. 325.000,-
- Merforbruk innenfor lege, kultur og næring med samlet kr. 141.000,-

Det var i 2. tertial forventet av ansvarsområdet skulle gå i balanse, men det var knyttet usikkerhet til bl.a. utgiftene til skoleskyss, som følge av gjennomgang av skoleskyssen.

Antall årsverk ble ca. 1,2 årsverk lavere enn budsjettet (vakant/inndratt 1,0 årsverk som kommunalsjef og 0,2 årsverk lavere på kulturrådgiver deler av året). Vedtatt årsverksramme var i utgangspunktet 11,67 årsverk inkl. kultur og næring.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, måltall	Volum/aktivitet, resultat
Politiske styringsorgan, rådmann, koordinerende funksjon og felles m.m. fordelt slik:	Samlet netto utgiftsramme på kr. 10,653 mill. i 2013.	Samlet netto driftsutgift ble kr. 9,761 mill., et mindreforbruk på kr. 892.000,-.
Politiske organ inkl. kontrollutvalg, eldreråd, råd for funksjonshemmede	Ordfører 1,0 årsverk, varaordfører 0,2 årsverk og øvrige politiske ledere 0,13 årsverk. Gjennomføre 8 politiske møterunder i året pluss 1 fellesmøte i Østre Agder. Organisere valg annethvert år.	Politiske organ behandlet samlet 353 saker i 2013 mot 466 saker i 2012. Antall møter gjennomført som planlagt.
Rådmann	Rådmann, 2 kommunalsjefer og en rådgiver, totalt 4,0 årsverk – Overordnet faglig, økonomisk og personellmessig ledelse, planlegging og drift av kommunen	Rådmannskontoret ble redusert med 1 årsverk ved at antall kommunalsjefer ble redusert fra 2 til 1, og omgjort til ass. rådmann. Omorganisering av rådgiverstillingen.
Koordinerende funksjon	Rådgiver 0,7 årsverk. Systemansvarlig IP (individuell plan). Arbeider på systemnivå inn mot alle enheter.	Rådgiver koordinerende funksjon på 0,8 årsverk, hvor 0,2 årsverk er refundert fra Østre Agder vedrørende velferds-teknologiprojekt.
Felles	Hovedtillitsvalgte (4 arbeidstaker-organisasjoner) 1,4 årsverk og hovedverneombud 0,2 årsverk. Medlemskontingenter KS, Østre Agder, Agder felles-prosjekter, Kyst- og fjordkommunenettverk KS, Eiendomsskatteforum KS, Rådmannsforum KS, NHS m.m.	Hovedtillitsvalgt-funksjonen som budsjettert. Medlemskapene som budsjettert.
Skoleskyss m.m.	Skoleskyss m.m. for grunnskolen netto kr. 1,833 mill.	Gjennomgang av skoleskyss medførte lavere utgifter med kr. 0,545 mill., bl.a. tilbakebetaling for mye utbetalt skoleskyss og større refusjoner fra fylkeskommunen.
IKT	Samlet netto utgiftsramme på kr 5,165 mill. i 2013.	Samlet netto utgifter ble kr. 4,840 mill. Mindre-

	Interkommunal IKT-enhet på Vegårshei som dekker drift av IKT i de 5 kommunene i øst-regionen med i underkant av 3000 brukere (inkl. elever). Totalt 13 årsverk i den interkommunale IKT-enheten (DDØ).	forbruket på kr. 325.000,- er i hovedsak knyttet driften av interkommunal IKT-enhet i DDØ. Gjelder lavere lønnsutgifter enn budsjettet (vakanser). Stabil driftssituasjon for IKT i 2013.
Legetjeneste	Samlet netto utgiftsramme på kr. 4,629 mill. i 2013. Kommuneoverlege 0,6 årsverk og 6 private fastlegehemler, før vedtatt endringer, jfr. k-sak 97/13. Behandlingstak på 7765 pasienter. Deltaker i interkommunal legevakt i Arendal.	Samlet netto utgifter ble kr. 4,715 mill., et merforbruk på kr. 86.000,- Merforbruket er knyttet til igangsetting av kommunalt lønnet legestilling ved Tjenna legekantor (etableringsutgifter). Alle legehjemler har vært besatt i 2014. Antall pasienter pr. desember 2013: 7836.
Kultur, fra 01.05.13.	Samlet netto utgiftsramme på kr. 2,510 mill. i 2013. Kulturrådgiver 0,5 årsverk. Frivilligsentral 1,0 årsverk. Tilskudd til Næs jernverksmuseum kr. 511.000,-. Tilskudd de 3 andre "fyrtårnene" kr. 173.000,-, tilskudd idrett kr. 175.000,-, lag og organisasjoner kr. 50.000,-, barn/unge kr. 0,-, Aust-Agder Kulturhistoriske senter kr.186.000,-, kulturelle skolesekk, kulturelle spaserstokken, kulturpris m.m.	Samlet netto utgifter ble kr. 2,537, et merforbruk på kr. 27.000,-. Kulturrådgiver er utført med 0,3 årsverk fra 01.05.13 og ut året. Ellers få avvik fra budsjettet tjeneste- og tilskuddsnivå.
Næring, fra 01.05.13.	Samlet netto utgiftsramme på kr. 0,651 mill. i 2013. Næringsrådgiver 0,5 årsverk Tilskudd til interkommunalt næringsfond øst-regionen kr. 75.000, utgifter etablerersenteret kr. 70.000,- og turistinformasjon m.m. kr. 127.000,-.	Samlet netto utgifter ble kr. 0,683 mill., et merforbruk på kr. 32.000,-. Ingen avvik fra budsjettet tjeneste- og tilskuddsnivå.

Ledelse

Det er i 2013 gjennomført en omorganisering av skolesektoren (fra 01.08.13) og kultur- og næringssektoren (fra 01.05.13). Redusert overordnet ledelse med 1/3-del, fra 3 til 2 årsverk. Økt fokus på overordnet ledelse og styring, og redusert antall enheter fra 15 til 9 i løpet av 2013. Omstrukturert ledelsesmøtene med innføring av rådmannens mandagsmøter med en åpen del og lukket del, og egne stabsmøter. Leder møter med enhetsledere, ass. rådmann og rådmann.

Lege

Høsten 2013 vedtok kommunestyret å samarbeide med Risør kommune om *felles* kommune-overlegestilling. Kommunestyret vedtok også å omgjøre en privat fastlegehjemmel til kommunal ved Tjenna legekantor.

Næring

Opprettet et kommunalt næringsteam i 2013 bestående av ordfører, rådmann og næringsrådgiver som møtes regelmessig. Hovedfokus i 2013 har vært rettet mot veiledning av gründere, saksbehandling til næringsfondet og deltagelse i regionale prosjekter. Kommunen samarbeider med Etablerersenteret IKS og Arendal turistkontor. Bokbyen har driftet det lokale turistkontor i 2013. Det er mottatt 8 søknader fra bedrifter tilknyttet Tvedestrand til det regionale næringsfondet, 5 ble innvilget, 2 ble avslått og 1 ble utsatt til 2014. Næringsrådgiver har deltatt i arbeidsgruppen for strategisk næringsplan for kommunen i Østre Agder og i fylkets utredning av Raet nasjonalpark, samt andre møter med fylkeskommune.

Kultur:

Fra 01.05.13 ble enheten kultur og næring lagt ned og tjenestene omorganisert slik:

Enhet for skole overtok Kulturskolen og 17. maikomiteen samt ansvar for grunnlovsmarkeringen 2014, mens Familiehuset overtok ungdomsklubben, ungdommens kultur-mønstring og ungdomsrådet. Administrativ støtte overtok biblioteket og rådmannen/kulturrådgiver fikk ansvar for kulturprisutvalget, utsmykkingsutvalget, fordeling av kulturmidler idrett og musikk, den kulturelle spaserstokken, den kulturelle skolesekken, idrett, frivilligsentralen mv.

I 2013 ble arbeidet med kommunedelplan idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv påbegynt. Planen ble endelig vedtatt i desember 2013.

For fortsatt å ha en felles fokus på kulturoppgaver i kommunen, ble det våren 2013 etablert et administrativt kulturnettverk bestående av ansatte fra ulike enheter som arbeider med kulturoppgaver. Nettverket arrangerte i oktober 2013 en åpen kulturkaffe som resulterte i stort oppmøte fra frivillige lag og foreninger, kunstnere mv. Denne samlingen har bl.a. resultert i etableringen av "Kulturforeningen i Tvedestrand" (februar 2014). Den kulturelle spaserstokken fikk midler i 2013 som har resultert i aktivitet både på Strannasenteret og pensjonistforeningen. Den kulturelle skolesekkens midler for 2013 har fokus på grunnlovjubileet 2014 og har skapt stor kreativitet og aktivitet i skolene som i det vesentlige vil bli gjort synlige i 2014. Det ble i 2013 klart at det var nødvendig å få på plass en kulturstrategi for Tvedestrand. Dette arbeidet skal være klart i løpet av 2014 og er ett av rådmannens fokusområder for 2014.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Ansvarsområdet har ikke noe eget brukerråd, men har ansvaret for at det gjennomføres brukerråd og dialogmøter i alle enhetene. Rådmann og ass. rådmann har deltatt på alle dialogmøtene i enhetene etter egen inndeling.

Informasjonssikkerhet

Utarbeidet overordnet system for informasjonssikkerhet i 2013 i samarbeid med de andre 4 kommunen i øst-regionen (DDØ-IKT). Iverksatt prosesser i alle enhetene på dette fagområdet. Dette arbeidet fortsetter i 2014 med særlig vekt på innrapportering av meldingspliktige registre til Datatilsynet og ROS-analyse (risiko- og sårbarhetsanalyse). Bakgrunn for dette arbeidet var bl.a. en forvaltningsrevisjonsrapport på dette området som påpekte mangler og forbedringspunkter i alle de 5 kommunene.

Alle ansatte under dette ansvarsområdet har undertegnet datainstruksen og er gjort kjent med informasjonssikkerhet.

Avvik

Ingen større avvik er registrert for tjenestene under dette ansvarsområdet.

Tilsyn

Det har ikke vært gjennomført tilsyn knyttet til dette ansvarsområdet, men rådmann, ass. rådmann eller staben har deltatt i mange av tilsynene i enhetene.

ANSVARSOMRÅDETS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Ikke lagt opp til i 2013	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Ikke lagt opp til i 2013	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapporter Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Ikke lagt opp til i 2013.	Medarbeidertilfredshet på 4,0 (1 – 5, hvor 5 er best) Svarprosent 80 Sykefravær 5,0 % (1,5 % korttid og 3,5 % langtids)	Avvik +/- 1,0 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)	Ikke lagt opp til i 2013.	Medarbeidertilfredshet på 4,14 Svarprosent 81 Sykefravær 1,7 % (0,9 % korttid og 0,7 % langtids) Svært lavt sykefravær i 2013.	Avvik +4,6 % fra netto budsjettramme. Se kommentarene under økonomidelen.

FOKUSOMRÅDER

Rådmann og ass. rådmann

Byløft

Rådmannen har hatt spesielt fokus på dette området i 2013, se eget punkt om Byløft.

E 18

Rådmannen har hatt spesielt fokus på dette området i 2013, se eget punkt om E 18.

Etikk

Arbeidet med denne problemstillingen er påbegynt i ledermøtene i 2013.

Sikkerhet og beredskap

Lagt til rette for at dette området kan oppgraderes fokus – og ressursmessig fra 2014 gjennom omorganisering av stabsfunksjonene.

Kommunikasjon

Lagt til rette for at dette området kan oppgraderes fokus – og ressursmessig fra 2014 gjennom omorganisering av stabsfunksjonene.

Strategisk økonomistyring

Gjennomført aktiv strategisk ressurs- og økonomistyring gjennom budsjettprosessene med hovedvekt på fokus- og forbedringsområder. Tett oppfølging gjennom året på et strategisk og overordnet nivå.

Sentrale årshjulsaktiviteter BMS

Gjennomført de fleste sentrale årshjulsaktivitetene i henhold til BMS-veilederen for 2013 med vekt på evaluering, forbedring, beslutte og gjennomføre.

IKT-strategiutvikling

Deltatt aktivt i ledelse og styring av de fleste IKT-prosjekter i østregionen. IKT-prosjekter er i stor grad organisasjonsprosjekter i den enkelte kommune. Det bør settes et større fokus på *gevinstrealisering* ved de ulike IKT-prosjektene. Deltar aktivt i utarbeidelse og prioritering av fremtidige IKT-prosjekter gjennom felles budsjettprosess i regionen.

Lønnspolitikk strategisk

Gjennomført lokale lønnsforhandlinger høsten 2013, med tilhørende lønnspolitiske drøftingsmøte med fagforeningen lokalt. Det ble en bruddprotokoll ved årets lokale lønnsforhandlinger. Deltok i lønnsnemndsbehandlingen av denne saken i 2014.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Ledelse
- Kommunikasjon og service
- Ressurs- og prosjektstyring
- Næringsutvikling
- Planlegging
- E 18
- Byløft
- Kompetanse
- Nedstyring av kommunale tjenester

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er gjennomført utviklingssamtaler med alle enhetslederne vedrørende fokusområder. Rådmann og ass. rådmann har delt på personalansvaret for enhetslederne og staben etter egen fordeling.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Ikke registrert slike avvik i 2013.

Avholdte øvelser

Ikke avholdt spesielle øvelser i 2013.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Felles vernerunde for kommunehuset er avholdt. Følgende fremkom:

- Trekkfulle vinduer.

Kompetansehevingstiltak

Gjennomført de fleste kompetansetiltakene i felles kompetanseplan på tvers av enhetene for 2013 i samarbeid med HR-rådgiver/enhetsleder administrativ støtteenhet. I 2013 har det vært spesielt oppmerksomhet på lederutvikling ved etablering av ny ledergruppe.

Øyvind Johannesen
Ass. rådmann

8.2 ANSVAR 215 ADMINISTRATIV STØTTEENHET

TJENESTEOMRÅDER

Administrativ støtteenhet (økonomiteam, personalteam, service-/dokumentsenter og interkommunalt skatteopprevekontor, biblioteket) server enhetene i kommunene, samt yter tjenester til innbyggere og andre interessenter. Det inngår også fellesutgifter for enhetene, inklusive bedriftshelsetjeneste, i administrativ støtteenhet.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
13 540	9 262	10 069	9 950	119	1,2

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Enheten har et mindreforbruk på 119.000 i 2013. Dette skyldes i hovedsak refusjoner på sykepenges. Noen utgifter og inntekter kan vi ikke påvirke. Vi har fått mindreinntekter på purregebyr, kundene er blitt flinkere til å betale.

Kommunestyret vedtok i sak 36/2013 at biblioteket skulle inngå i administrativ støtteenhet fra 1.5.2013. Budsjett og regnskap for perioden mai-desember for aktiviteten i biblioteket inngår i revidert budsjett og regnskap i tabellen over.

Enheten har 17,4 årsverk. Biblioteket inngikk i 2013 i administrativ støtteenhet med 1,7 årsverk, og er organisert som et eget team. I enhetens årsverk ligger også 0,2 årsverk som juridisk rådgiver for Tvedestrand kommune. Det er for øvrig ingen endring i antall årsverk. Enheten har i 2013 hatt 2 på arbeidsmarkedstiltak deler av året. Målet har vært at de får økt kompetanse innenfor arbeidsoppgavene som ligger i enheten, slik at de stiller sterkere som søkere til ledige stillinger. Dette har fungert veldig fint for alle parter.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, måltall	Volum/aktivitet, resultat
Team økonomi	2,4 årsverk fordelt på 3 ansatte. Hovedaktivitet; Regnskap, innfordring, økonomiplan, budsjett, tertialrapport og årsmelding	Målsettingen i team økonomi er hovedsakelig oppnådd i 2013 (det er innenfor innfordring vi har et lite avvik). Prosjektet vedrørende elektronisk fakturabehandling er sluttført og i full produksjon.
Team personal	3 årsverk fordelt på 3 ansatte. Hovedaktivitet: Lønn, fravær, refusjoner, bistå i ansettelsesprosesser, pensjon, oppdatere reglement. I 2012 ble det kjørt 1159 årsoppgaver/ lønns- og trekkoppgaver for Tvedestrand kommune inklusive fellesrådet. Dette utgjorde kr. 211.678.250,-	Målsettingen i team personal og lønn er oppnådd i 2013. Av ekstraordinære oppgaver er det gjennomført omlegging av lønnssystemet som har vært et omfattende arbeid. I 2013 ble det kjørt 1178 årsoppgaver/lønns- og trekkoppgaver.
Team service- og dokumentsenter	4,3 årsverk fordelt på 6 ansatte. Hovedaktivitet: Arkiv, post, kommunens hjemmeside, valg, ansattportal, politisk sekretariat, ekspedisjon og sentralbord I 2012 ble det journalført ca. 16.000 journalposter.	Målsettingen i 2013 er i hovedsak oppnådd. Arkivplanen skal ferdigstilles innen 01.04.2014. Ny innsynsmodul fra ePhorte er klar 01.03.14. I 2013 ble det journalført 17.500 journalposter.
Team skatt	4,8 årsverk fordelt på 5 ansatte (felles interkommunalt skatteoppkreverkontor for 5 kommuner i øst-regionen). Hovedaktivitet for alle 5 kommunene i øst-regionen: innfordring, arbeidsgiverkontroll (5 % av kommunens arbeidsgivere skal kontrolleres), skatteoppgjør, regnskap. I tillegg 0,2 årsverk som juridisk rådgiver for Tvedestrand.	Målene er i stor grad oppnådd, til tross for at 2,0 årsverk er bemannet med vikarer. Resultatet er litt svakere enn i 2012. 4,2 % av kommunenes arbeidsgivere er kontrollert. Det vises for øvrig til årsrapport fra kemneren for nærmere beskrivelse.
Biblioteket	1,7 årsverk fordelt på 4 ansatte. Hovedaktivitet: utlån bøker og andre media, formidlingsaktivitet, arena for arrangement og utstillinger.	Biblioteket ble et team i administrativ støtteenhet i mai 2013. Biblioteket har fortsatt svært gode tall å vise til, samt svært god tilgjengelighet til innbyggerne tross lav bemanning. Tjenestetilbudet er utvidet med elektroniske bøker og digitale

		baser, noe som stiller ytterligere krav til endring av kompetanse. Biblioteket har fortsatt stor utlånsvekst. Viser til målekartet for måltall, og omtale under tabellen.
HR-arbeid	1,0 årsverk som inkluderer enhetsleder og HR-arbeid. HMS-håndbok, personalreglement og retningslinjer, IA-arbeid. Gjennomføre vernerunde i administrasjonsbygget.	HMS-håndboka er revidert i 2013, skal godkjennes april 2014. Øvrige reglement er under kontinuerlig oppdatering/endring, men kunne hatt høyere prioritet i 2013. Det har vært et godt samarbeid med vår IA-kontakt i NAV arbeidslivssenter, lokal NAV-kontakt og Vestmar bedriftshelsetjeneste. Vi har bistått enhetene etter deres behov, og også enkelt ansatte som har henvendt seg. Samarbeidet med hovedtillitsvalgte i enkeltsaker har fungert veldig bra. Vernerunde er gjennomført.

Hva vil vi spesielt fremheve?

Omlegging av lønssystemet, innføring av elektronisk fakturabehandling, oppbygging av ansattportal er arbeidsoppgaver som har kommet i tillegg til ordinær drift, og som har krevd mye av de ansatte. Dette har de løst på best mulig måte innenfor de eksisterende ressursene enheten har.

Når det gjelder biblioteket så ser vi her en fortsatt økning på totale utlån. Antall fjernlån har økt.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Brukerråd ble avholdt 16.05.13. Følgende hovedpunkter ble tatt opp;

- Rollefordeling og forbedringspunkter mellom brukerne og administrativ støtteenhet.
- Rett bemanning på rett sted med riktig kompetanse.
- Styrking av servicesenterdelen og gjennomgang av hvilken service og fagkompetanse som skal være i servicesenterdelen.
- Ressurser og arbeidsoppgaver hos team økonomi.

Kvalitetsdialog ble avholdt 23.05.13. Følgende hovedpunkter ble tatt opp:

- Bedre ressursutnyttelse.
- Hvilken kompetanse trenger enheten.
- Felles virkelighetsforståelse av rollefordeling og forbedringspunkter mellom brukerne og administrativ støtteenhet.
- Helhetlig kunnskap om kommunen på servicesenteret.
- Har enheten riktig økonomisk fordeling og riktig bemanning.

Hva har vi gjort?

- Brukerundersøkelse gjennomført (se omtale under fokusområder og forbedringsområder).
- Team økonomi får styrket ressurs med 0,4 årsverk fra 01.01.14.
- Team service- og dokumentsenderet og biblioteket har begynt å utvikle et samarbeid, som vil ha større fokus i 2014.
- Enhetslederens ønske/behov for hva administrativ støtteenhet bør inneha av kompetanse og bistå enhetene med har vært tema i ledermøte.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte i enheten er kjent med informasjonssikkerhet, det har vært tema på personalmøte. Alle ansatte har signert datainstruksen.

Avvik

Det er ikke registrert vesentlige avvik i tjenesteproduksjonen i 2013.

Tilsyn

Det har ikke vært gjennomført tilsyn i denne enheten i 2013.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Biblioteket • Antall utlån • Antall besøkende på arrangement	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse internt Biblioteket • Utlån - statistikk fra fagsystem • Manuell telling av besøkende på arrangement	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapporter Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Måltall: svarprosent 75 % og score på 4,0 (skala 1-6). Biblioteket • Utlån biblioteket: Mål: opprettholde tall fra 2012 som var 26.958. • Måltall antall besøkende på arrangement for barn; min. 30 Arrangement for voksne; min. 20	Medarbeidertilfredshet; måltall 4,0 (skala 1-5). Svarprosent: 100 % Måltall sykefravær, maks 5 % Korttidsfravær, maks 1,5 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)	Gjennomført og evaluert brukerundersøkelser i egen enhet. Svarprosent 77% Score: 4,9 Biblioteket • Utlån biblioteket: 2013: Utlån 27082 • 15 arrangement er gjennom-	Medarbeiderundersøkelse gjennomført i 2013. Svarprosent: 87,5 %, score 4,07. Totalt sykefravær 8,9 % Korttidsfravær 2,2 %	Avvik + 1,2 % fra netto budsjettramme

	ført for barn. 698 besøkende inklusive skolearrangement i "Bokstavelig talt"-festivalen med 100-150 elever. • 7 arrangement er gjennomført for voksne, med 260 besøkende.		
--	---	--	--

Når det gjelder sykefraværet i enheten så ligger dette over måltallet. Korttidsfraværet er på samme nivå som 2012, men hadde en nedgang i 4. kvartal 2013. Når det gjelder langtidsfraværet så er dette høyt. Dette fraværet er knyttet i stor grad til noen få personer, hvor fraværet ikke skyldes forhold på arbeidsplassen. Det er få ansatte i hvert team og enheten samlet, så ved et fravær gir dette høye utslag.

Medarbeiderundersøkelse er ikke gjennomført i 2014, tallene er hentet fra 2013.

FOKUSOMRÅDER I 2013

Brukerundersøkelse internt

Forbedringspunkter som fremkom i brukerundersøkelsen:

- Service- og kommunikasjon.
- Kompetanseheving (Agresso, ePhorte, lønns- og personalområdet).

Personalledelse, utvikling

- Samarbeid på tvers av teamene.
- Hvordan gjør vi hverandre gode.
- Kompetanseheving.

Medarbeiderne gir uttrykk for stor grad av trivsel og har stor grad av selvstendighet i sine arbeidsoppgaver

Rett bemanning på rett plass i forhold til kompetanse

Vår bemanning er svært stabil. Det vurderes kontinuerlig muligheter for ønsket endring hos ansatte og behov for rett bemanning i enheten.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Intern og ekstern service.
- Kommunikasjon.
- Heve kompetansen i egen enhet og generelt i kommunen.

Disse forbedringsområdene er fremkommet på bakgrunn av bl.a. brukerundersøkelsen, tema i ledergruppa og resultater av andre eksterne undersøkelser.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler med alle ansatte med unntak av 1. Ansatte 55+ er det gjennomført seniorsamtaler med. Den ene ansatte det ikke er gjennomført medarbeidersamtaler med er det gjennomført jevnlig samtaler med, men ikke under definisjonen og etter skjema medarbeidersamtaler.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert HMS-avvik, skader/ulykker/vold/trusler i enheten.

Avholdte øvelser

Ingen brannøvelser avholdt i 2013.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde er avholdt. I administrativ støtteenhet var det følgende avvik/oppfølgingspunkter som ble registrert.

- Manglende strømkontakter og defekte strømkontakter. Dette er utbedret.
- Dårlig ventilasjon i 3. etasje.
- Trekkfulle vinduer.
- Styrket bemanning i team økonomi fra 2014. Øvrige team følges opp.
- Behov for skifte av dører i 3. etasje ned til 2. etasje. Dette er utført.

Kompetansehevingstiltak

I alle team er det gjennomført kompetansehevingstiltak i henhold til utarbeidet kompetanseplan.

Tone Vestøl Bråten
Enhetsleder

8.3 ANSVAR 229 TVEDESTRANDSKOLEN

TJENESTEOMRÅDER

Kommunestyret vedtok i sak 38/2013 å opprette en ny enhet fra 1.8.2013, med navn Tvedestrandskolen. Alle skolene (som tidligere var egne enheter) og kulturskolen inngår i den nye enheten.

Tjenesteområdene i enheten Tvedestrandskolen er: Tvedestrand og Vestre Sandøya skole, Holt skole, Dypvåg skole, Songe skole, Lyngmyr skole, SFO ved alle barneskolene, interkommunal kulturskole, ledelse og administrasjon av enheten, skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutgift. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
79 681	61 600	61 977	61 771	206	0,3

I tabellen over inngår budsjett og regnskap for alle tjenestoområdene unntatt skoleskyss, voksenopplæring og Leirskolen AS. Av praktiske årsaker ble disse tjenestoområdene budsjettert og regnskapsført på ansvar 210 Rådmann og politiske styringsorganer i hele 2013.

Inndelt etter tjenestoområder er det en innsparing på SFO på 535 000 kroner. Budsjettavviket skyldes merinntekter som følge av flere barn på SFO og endringer i bestemmelsene om søskenmoderasjon. Resten er innsparte lønnsmidler.

Skolene har høsten 2013 samlet flere årsverk (pedagoger og assistenter/fagarbeidere) enn forutsatt i budsjettet. Dette forklarer merforbruk på noen av skolene.

De ulike avdelingene i enheten har følgende økonomiske resultat i 2013, dette omfatter både selve undervisningen, SFO og eventuelt andre aktiviteter:

- Lyngmyr skole, merforbruk på 65 000 kroner
- Tvedestrand og Vestre Sandøya skole, merforbruk på 199 000 kroner
- Holt skole, innsparing på 225 00 kroner
- Dypvåg skole, innsparing på 239 000 kroner
- Songe skole, innsparing på 58 000 kroner
- Ledelse og administrasjon, merforbruk på 80 000 kroner
- Interkommunal kulturskole (inklusive kulturskoletimen i SFO), innsparing på 29 000 kroner

Selve kulturskoleaktiviteten hadde egentlig et overskudd i 2013 på 335 000 kroner. Dette er avsatt til bundne driftsfond, fordelt på de ulike deltakende kommunene. Overskuddet fremkommer derfor ikke som noen innsparing i regnskapet for enheten. Hovedårsakene til overskuddet er lavere pensjonsutgifter enn forutsatt, samt langvarig sykefravær der vikaren kostet mindre enn det en fikk i refusjon.

I vedtatt budsjett for 2013 er det samlet 113,1 årsverk. Vedtaket i kommunestyresak 38/2013 innebar opprettelse av 1,55 årsverk ledelse og administrasjon ved enhetsleders kontor. Videre en reduksjon på i alt 1,8 årsverk ledelse og administrasjon ved Lyngmyr skole og Tvedestrand og Vestre Sandøya skole.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå

I tabellen under er det oppgitt aktivitetsdata hentet ut fra grunnskolenes informasjonssystem (GSI).

	GSI-data 1.10.2012	GSI-data 1.10.2013
Antall elever grunnskolen	704	733
Årsverk, grunnskole	94,42	92,43
Enkeltvedtak, spesped	81	76
Skyss elever	367	356
SFO	142	158
SFO, årsverk	10,97	6,74
Kulturskolen, antall elever	365	380
Kulturskolen, årsverk	9,79	8,62
Ledelse og administrasjon av Tvedestrandskolen, årsverk		1,55

Gjerstad, Risør, Vegårshei og Tvedestrand kommuner samarbeider om interkommunal kulturskole, og Tvedestrand er vertskommune. Kulturskolen tilbyr kunst og musikk i alle kommunene, samt dans i Risør. Elevtall og årsverk i tabellen over gjelder den samlede virksomheten. I kulturskolen var det 99 elever på venteliste både 1.10.2012 og 1.10.2013.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det er avholdt to brukerråd og kvalitetsdialog på skolene.

- Fokus på økonomi og skolens indre liv.
- Framtidig organisering av skolen.

Informasjonssikkerhet

Datainstruksen er ikke underskrevet av alle ansatte. Rettes opp i 2014.

Avvik

To skolebytter til andre kommuner med bakgrunn i opplevet mobbing og utfordrende læringsmiljø.

Tilsyn

- Tilsyn fra Arendal Revisjonsdistrikt IKS på "Tilpasset opplæring og spesialundervisning" på oppdrag fra kommunens kontrollutvalg. Resultat foreligger i mars 2014.
- Fylkesmannen har hatt tilsyn etter Opplæringsloven § 9A, elevenes psykososiale miljø. Fylkesmannen har kommentert følgende forhold i Tvedestrandskolen:
 - rutiner ved fatting av enkeltvedtak når foreldre eller elever henvender seg til skolen,
 - enkeltvedtak må tilfredsstille kravene i forvaltningsloven,
 - ansatte må ha kjennskap til vedtaksplikten.Avvikene er lukket i begynnelsen av 2014.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Elever/foresatte	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Trivsel, skoleresultater, hjem/skole samarbeid	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Elevundersøkelsen, foreldreundersøkelsen, nasjonale prøver og grunnskolepoeng.	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Mål: På nasjonale prøver er målet å ligge likt med eller over fylkesgjennomsnittet i fagene matematikk, norsk og engelsk. Resultater i 10. klasse bør gi et gjennomsnitt tilsvarende minst 40 grunnskolepoeng.	Mål: Godt arbeidsmiljø og god helse. Sykefravær på 6,0 %. Medarbeidertilfredshet 4 på en skala fra 1-5	Avvik +/- 1,0 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)	Mål: På nasjonale prøver ligger Tvedestrandskolen noe under fylkesgjennomsnittet. De minste skolene scorer imidlertid over. Grunnskolepoeng: 37,9 Elevundersøkelse: Svarprosent: 90,61 Trivsel: 83,9 % trives godt eller svært godt på skolen. Mobbing: 93,0 % av elevene sier at de aldri eller en sjelden gang har blitt mobbet på skolen. Underveisvurdering: størsteparten av elevene uttaler at de ikke er fornøyd med frekvensen på tilbakemelding fra lærer når det gjelder det faglige. Medvirkning: flesteparten av elevene uttaler at de kunne ønske å være mere delaktige i egen skolehverdag. Skolemiljø: 5 % av elevene uttaler at ingen av de voksne på deres skole reagerer når noen sier eller gjør noe ubehagelig mot medelever.	Mål: Sykefravær på 5,9 %. Derav: korttid 1,2 % og langtid: 4,7 % Dette er i samsvar med målene for Tvedestrandskolen. Medarbeidertilfredshet 4,26 på en skala fra 1-5	Avvik + 0,3 % fra netto budsjettramme

Dypvåg, Holt og Songe skoler har utmerket seg med gode resultater på de nasjonale prøvene i engelsk, norsk og matematikk på 5. trinn. Resultatene ligger over fylkesgjennomsnittet. Tvedestrand skole ligger under fylkesgjennomsnittet. Lyngmyr ungdomsskole har 37,9 grunnskolepoeng mot et mål på 40 grunnskolepoeng.

Antall enkeltvedtak på spesialundervisning er redusert, se tabell i punktet om tjenester og forvaltning.

Elevundersøkelsene gjenspeiler trivsel og godt læringsmiljø.

FOKUSOMRÅDER

Klasseromsledelse

Skolevandring, rektors rolle i skolemiljøet, kollega veiledning, åpen dør til klasserommet.

Gnist, Utdanningsdirektoratet. Prosjektet har som målsetting å være til hjelp og støtte for lærere, skoleledere og skoleeiere til beste for elevenes læring og motivasjon. De mest sentrale tiltakene er skolebasert kompetanseutvikling, utvikling av pedagogiske ressurser og etablering av nettverk for erfaringsutveksling og profesjonsfellesskap. Tilbud om skolebasert kompetanseutvikling i klasseledelse, regning, lesing og skriving blir omtalt som det mest omfattende tiltaket for å støtte lærere og skoleledere i arbeidet.

Vurdering for læring

Skolen som arena for barn og unges psykiske helse.

Variert undervisning.

Variasjon i arbeidsmetoder.

Digital kompetanse – IKT

IKT ansvarlig jobber kontinuerlig med opplæring av ansatte på områdene: pc, smartboard og nettbrett.

Læringsdialogene

Felles for skolene på fagene: IKT, spesialundervisning, engelsk, norsk, matte og psykisk helse

Læringsdialoger med videregående skole og barnehageenheten. Overganger mellom barnehage og skole.

Kvalitet i spesialundervisning og tilpasset opplæring

Plan for tidlig innsats benyttes strategisk.

Bedre rutiner og kvalitetsdokumenter.

FORBEDRINGSOMRÅDER I 2014

- Øke kvaliteten på dokumentasjon i spesialundervisning når det gjelder enkeltvedtak, Individuell opplæringsplan og evaluering av tiltakene.
- Lærertetthet på barnetrinnet er 11,6 elev pr lærer mot 13,3 nasjonalt. På ungdomstrinnet er det 16,0 elev pr lærer mot nasjonalt 14,3.
- Forbedre grunnskolepoeng.
- Fortsette på satsingen med tidlig innsats.
- Skoleledelse.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler med alle ansatte og seniorsamtaler med de aktuelle.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

To registrerte episoder på Lyngmyr, rapportert og rutinemessig fulgt opp. Skolene ser ut til å underrapportere hendelser som gir HMS-avvik. Dette reflekterer også en nasjonal trend.

Avholdte øvelser

Brannøvelser er avholdt i henhold til instruks.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerundene er avholdt i henhold til instruks. Merknader er meldt inn til rette instanser og tiltak iverksettes etter prioritering, tidsplan og ressurser.

Kompetansehevingstiltak

Tiltak	Målgruppe	Ansvar
Gnist-ungdomsskolesatsningen	Alle lærere på ungdomstrinnet	Utdanningsdirektoratet og skoleeier
Vurdering for læring	Lærere på ungdomstrinnet	Utdanningsdirektoratet og skoleeier
Skagenseminar for Tvedestrandskolen	Alle ansatte i Tvedestrandskolen	UIA i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og skoleeier
Skolen som arena for psykisk helse	Alle ansatte i Tvedestrandskolen og ressurspersoner i RBU, OE og Barnehageenheten	Utdanningsdirektoratet-Helsedirektoratet og skoleeier
HMS 40 timer	Verneombud	Skoleeier
Økt læringsutbytte	Tvedestrandskolen (lærere, rektorer og enhetsleder)	Utdanningsdirektoratet
IKT	Alle lærere	Skoleeier
Lærende regioner	Lærere, rektorer og enhetsleder	Fylkesmannen
Fagdialoger	Lærere	Skoleeier

Med skoleeier menes Tvedestrand kommune.

Elisabet Christiansen
Enhetsleder

8.4 ANSVAR 230 BARNEHAGEENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Drift av de fem kommunale barnehagene Lyngbakken, Skriverstua, Bøkli, Villa Utsikten og Grotten, tilskudd til private barnehager, spesialpedagogiske tiltak for barnehagebarn, samt drift av enhetsleders kontor.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
42 296	34 363	33 841	33 223	618	+1,8

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Ordinær drift

Samlet har de kommunale barnehagene et mindreforbruk på 162.000 kr. Det lå an til et merforbruk på vikarutgifter våren 2013. Det ble satt i verk tiltak for å rette opp dette, og det har medført lavere personalkostnader. Det er god budsjettdisiplin blant styrerne i de kommunale barnehagene. Styrerne jobber tett opp mot enhetsleder og de andre styrerne gjennom året, og det er kultur for å hjelpe om en av barnehagene får økonomiske utfordringer.

Tilskudd private barnehager

Tilskudd til private barnehager er en svært uforutsigbar post. I 2013 ble det et mindreforbruk på 382.000 kr. Dette skyldes en lavere andel barn i enkelte av de private barnehagene 4. kvartal 2013 og alderssammensetningen på barnegruppen 4. kvartal. Tilskuddet har også blitt påvirket av et mindreforbruk i de kommunale barnehagene og en lavere pensjonskostnad enn forutsatt.

Gjesteplasser for barn bosatt i andre kommuner var opprinnelig budsjettetert med en nettoinntekt på 400.000 kr. Dette tallet er justert i løpet av året, og det er rapportert en lavere forventet inntekt. Totalt ble nettoinntekten på om lag 200.000 kr.

Som rapportert i 2. tertial, ble utgiften til kompensasjon for søskenmoderasjon til de private barnehagene lavere enn budsjettetert. Totalt ble det et mindreforbruk på 137.000 kr.

Samlet ble det en innsparing på 336.000 kr.

Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn

Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn har et merforbruk totalt på 93.000 kr. Samtidig er det et mindreforbruk på assistentressurs til førskolebarn på om lag 200.000 kr. Antall barn i barnehagene totalt har økt og det er behov for kvalifisert hjelp, satsing på forebygging og tidlig innsats. Det satses på økt bruk av pedagoger som arbeider systematisk og målrettet med dette. Den totale innsparingen er på drøyt 100.000 kr.

Årsverk

I vedtatt budsjett for 2013 har Barnehageenheten 43,3 årsverk. Grotten barnehage ble kommunal 1.1.2013, men er ikke med i det nevnte tallet. Inklusive Grotten er antall årsverk 50,1.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Kommunen har i alt 394 godkjente barnehageplasser. Fordelingen mellom de ulike driftsformene er som følger:

Godkjente plasser	Måltall 2013	Resultat 2013
Kommunale barnehager	260	260
Ordinære private barnehager	124	124
Sum private familiebarnehager	10	10
I alt	394	394

Ved inngangen av september 2013 er det 315 barn i alderen 1 – 6 år som har barnehageplass i Tvedestrand kommune.

Disse er fordelt på 5 kommunale og 6 private barnehager.

Barn i alderen 3-6 år bruker én barnehageplass, mens barn i alderen 0-2 år bruker to barnehageplasser.

	Planlagt måltall høsten 13		Resultat høsten 13	
	Barn over 3 år 2013/2014	Barn under 3 år 2013/2014	Barn over 3 år 2013/2014	Barn under 3 år 2013/2014
Kommunale barnehager	137	70	136	70
Ordinære private barnehager	71	32	74	25
Sum private familiebarnehager	4	5	4	6
I alt	212	107	214	101

Det er henholdsvis 65 % av barna som går i kommunale barnehager og 35 % som går i private barnehager.

Ved hovedopptaket i 2013 fikk alle med lovfestet rett tilbud om barnehageplass. Utover dette fikk alle tilflyttere med barn født innen 31.08.12 tilbud om barnehageplass. Det ble også tilbudt barnehageplass til barn født etter 31.08.12.

Grotten barnehage ble overtatt av kommunen 1. januar 2013. Grotten barnehage er etter hvert godt innarbeidet i de kommunale rutiner. Ansatte og foreldre er fornøyd med å ha blitt en kommunal barnehage. Det har vært utfordringer rundt rutiner som måtte på plass, men med god støtte og oppfølging har det meste ordnet seg på en tilfredsstillende måte.

I 2013 hadde 3 kommunale og 3 private barnehager dispensasjon fra norm om pedagogisk bemanning. Dette skyldes ny tolkning av regelverket. Det er tatt høyde for å unngå dispensasjon f.o.m. august 2014.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det ble avholdt møte i brukerrådet i april 2013. Brukerrådet gjennomgikk årsmelding og virksomhetsplanen. Representantene i brukerrådet var opptatt av at kommunen til enhver tid har barnehageplasser til de som trenger det. I tillegg til brukerråd er det avholdt møter i Samarbeidsutvalgene i den enkelte barnehage.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har signert datainstruksen.

Avvik

Det er registrert to avvik i tjenesteproduksjonen. Disse omhandler enkeltbarn og er arkivert i ePhorte. I tillegg er hendelsene registrert i HMS-avvikssystemet Qm+.

Tilsyn

Det er ført tilsyn i fire kommunale barnehager i 2013. Det er ikke avdekket avvik, kun merknader.

Fylkesmannen har ført skriftlig tilsyn på kommunens praktisering av regelverket om midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet og pedagognormen i 2011. Fylkesmannen finner ikke grunn til å gi pålegg i sin foreløpige rapport. Endelig rapport foreligger ikke i skrivende stund.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse – skala fra 1 til 6	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Resultat: 3,5 – 5 Deltakelse: 70 %	Medarbeidertilfredshet: 4 Fravær totalt : 7 % (2,5 % korttid og 4,5 % langtid)	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)	Resultat: 5,1 Deltakelse: 78 %	Medarbeidertilfredshet: 4,16 Fravær totalt : 13,7 % (1,7 % korttid og 12 % langtid)	Avvik +1,8 % fra netto budsjettramme

Opplevd arbeidsmiljø i enheten

Svarprosenten for 2013 er 50 %. Følgende score er registrert i mars de seneste 3 årene:

2011: 4,07

2012: 3,94

2013: 4,16

Det er en tendens i undersøkelsen at medarbeiderne er stolt av egen arbeidsplass. De laveste scorene får vi på lønn og arbeidstidsordninger og det fysiske arbeidsmiljøet i de eldste byggene. Det er også uttrykt en bekymring for de økonomiske kuttene i enhetene som resulterte i reduksjon i grunnbemanningen.

Sykefravær

De ansatte har en stor arbeidsbelastning og er svært sårbare for fravær. Den totale arbeidsmengden oppleves stor. Langtidsfraværet i enheten er høyt. Dette skyldes kjente årsaker og kroniske lidelser. Disse får tett oppfølging av styrer og enhetsleder. Det arbeides med nærværarbeid i samarbeid med lege, bedriftshelsetjenesten og NAV. Korttidsfraværet er lavere enn forventet. Ansatte i barnehage er svært utsatt for smitte, og det vil alltid være korttidsfravær.

Brukertilfredshet

Undersøkelsen ble gjennomført i de 5 kommunale barnehagene i oktober/november og ble avsluttet 15. desember 2013. Undersøkelsen er nettbasert, og tjenesten leveres av <http://www.bedrekommune.no>. Svarprosenten totalt for enheten var 78 %. Undersøkelsen benytter en skala fra 1 til 6, der 6 er høyest score.

Samlet resultat for Barnehageenheten:

	Tvedestrand 2013	Tvedestrand 2012	Snitt Norge 2013
Resultat for brukerne	5,2	5,2	5,0
Trivsel	5,2	5,3	5,1
Brukermedvirkning	4,9	4,8	4,7
Respektfull behandling	5,3	5,4	5,3
Tilgjengelighet	5,1	4,7	5,4
Informasjon	5,0	4,7	4,7
Fysisk miljø	4,6	4,4	4,6
Generelt	5,3	5,2	5,1
Snitt totalt	5,1	5,0	5,0

Vi ser en positiv utvikling på tilgjengelighet. Dette kan sees i sammenheng med utvidet åpningstid i Bøklia og Grotten barnehager.

Vi har utfordringer i enheten med to gamle og til dels uegnede barnehagebygg. Dette belyses nærmere i barnehageplanen.

FOKUSOMRÅDER I 2013

Tverrfaglig samarbeid – Kvello

Kvello-prosjektet innebærer å identifisere barn i risikoutsatte livssituasjoner. 2013 har vært et opplæringsår for å få på plass et observasjonskorps bestående av ansatte i Barnehageenheten og Familiehuset RBU. Det er jobbet godt i begge enhetene og det er satt i verk tiltak rundt en familie i denne opplæringsfasen.

Fysiske miljø ute og inne

Det er i 2013 utarbeidet en barnehageplan som identifiserer to barnehagebygg som uegnede. Det er ikke arbeidet med det fysiske miljøet ute og inne i barnehagene dette året utover ferdigstilling av nye avdelinger ved Lyngbakken barnehage.

Omdømme og kommunikasjon

Barnehageenheten hadde som mål å få positiv omtale i Tvedestrandsposten gjennom våren 2013. Resultatet ble minimum en gladnyhet hver måned. Dette ble planlagt og fordelt i den enkelte barnehages kommunikasjonsplan. I tillegg publiserer hver enkelt barnehage nyheter ukentlig på www.tvedestrandbarnehagene.no. Nyhetene blir delt på barnehagenes Twitter- og Facebook-kontoer.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Enhetens fokusområder for 2014:

- Tverrfaglig samarbeid med skoleenheten og Familiehuset RBU.
- Tidlig innsats.
- Ledelse.

Vi har satt i gang et arbeid med å få en helhetlig overordnet plan for arbeidet med minoritetsspråklige barn. Dette arbeidet startes i 2014 og vil være et samarbeid mellom flere enheter.

Vi arbeider også for å rekruttere fagpersoner i både assistent- og barnehagelærerstillinger. Vi har som mål å ha tilfredsstillende pedagognorm i alle barnehagene pr. 1. august 2014.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Medarbeidersamtale er avholdt med alle medarbeidere i enheten. Det er også avholdt senior-samtaler med de medarbeidere som er 55+.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er ikke registrert vold eller trusler. Det er registrert noen skader på barn under lek. Disse er registrert i HMS-avvikssystemet Qm+.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser for alle ansatte og livredningskurs for ansatte som benytter svømmebassenget på Lyngmyr. Dokumentasjon på øvelsene ligger i den enkelte barnehage.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det er avholdt vernerunde i alle fem barnehagene. Det er avvik på tekniske forhold vedrørende bygg, renhold og utelekeplassene. Det psykososiale arbeidsmiljøet er bra. Det er imidlertid et stort arbeidspress på den enkelte avdeling med store barnegrupper og stor sårbarhet for fravær hos de ansatte. Avvikene er registrert i Qm+.

Kompetansehevingstiltak

Det er gjennomført kurs for alle ansatte i følgende tema: "Starte, verne og videreutvikle lek" og fylkesmannens kurs 8. februar med tema "Danning".

Alle styrerne i private og kommunale barnehager har fått opplæring i Basil (Innrapportering av barnehagedata).

10 pedagogiske ledere og styrere har vært på Kvello-kurs.

Linda Brevik
Enhetsleder

8.5 ANSVAR 240 PLAN, MILJØ OG EIENDOM

TJENESTEOMRÅDER

Kommunale bygg, boligkontor, boliglån og tilskudd, byggesak, kart/oppmåling, plan og regulering, havnevesenet, miljøvern, landbruk- og viltforvaltning.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
31 814	17 047	16 609	16 941	-332	-2,0

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Overskridelsen skyldes merforbruk strøm. Opprinnelig budsjett for 2013 ble justert ned med kr. 550.000 ved budsjettrevisjon i september 2013. Opprinnelig budsjett var altså mer riktig.

Avviksoversikt +/-

Tjeneste	Mindreutgift Merinntekt	Merutgift Mindreinntekt	Merknad
Vedlikehold bygg/anlegg		299.000,-	Planlagt behovsvurdert merinnsats
Strøm		342.000,-	Feilanslag budsjettrevisjon
Byggesaksbehandling	441.000,-		Ca. kr. 435.000,- avsatt til fond.
Planbehandling gebyr		153.000,-	Mindre innsats mot private planer enn forutsatt
Husleie adm. bygg	84.000,-		Mindre husleieutgift enn budsjett
Salg av tjenester til boligstiftelsen		209.000,-	Mindre kjøp fra kommunen enn forutsatt
Utgifter Furøya		122.000,-	Tiltak iverksatt uten budsjettdekning, etter avtale ordfører m.fl.
Netto andre avvik	268.000,-		Faktura for samarbeidsprosjekt med Flødevigen (Aktiv Forvaltning) kr. 250.000 ble ikke mottatt i 2013, vil bli fakturert i 2014.
Regnskapsunderskudd	332.000,-		Jfr. årsregnskap PME
SUM	1.125.000,-	1.125.000,-	

Antall årsverk var 27,85 i 2013 og 27,28 i 2012. I budsjettet var det forutsatt en effektiviseringsgevinst med kr. 100.000,- ved sammenslåing av renholdstjenestene, men det ble ikke oppnådd pga. utsatt virkningstidspunkt.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjenesteområde	Volum/aktivitet-måltall 2013	Volum/aktivitet-resultat 2013
Byggesaksbehandling og tilsyn	4- 500 saker/år. Gebyrinntekter 2,5 mill./år.	468 delegasjonssaker 12 saker til politisk behandling 10 klagesaker (politisk) Gebyrinntekter 2 583 690
Arealplanforvaltning	8-10 private planforslag. Kommunale arealplaner.	5 private planer påbegynt 4 private planer ferdigstilt 2 områdeplaner påbegynt
Kart og oppmåling	Digitale kart og planer, oppmåling. Omsetning ca. kr.	Målebrevsproduksjon 71 saker Gebyrinntekter kr. 1.031.000

	1 mill./år.	
Eiendomsforvaltning	Kjøp, salg og eiendomsdrift. Varierende aktivitet.	Salg kommunale eiendommer kr. 215.708,- jfr. vedtak i kommunestyret
Boligfinansiering (boligkontor)	Lån og tilskudd 12- 15 millioner årlig.	Boliglån 11,8 mill. fordelt på 26 søkere. 4 avslag pga. manglende midler. Tilpasningstilskudd kr. 230.000 fordelt på 5 søkere, 1 avslag. Bostøtte: 186 personer fikk innvilget støtte med til sammen kr 310.000 / mnd.
Forretningsførsel for boligstiftelse	Omsetning 12 millioner, 144 leiligheter, 5 styremøter.	Omsetning ca. 14 mill., 144 boliger, 4 styremøter
Boligforvaltning egne boliger	Måltall registrert i boligbehovskartlegging (BOKART)	<u>Tildelt/bosatt:</u> - 3 flyktningfamilier - 1 enslig flyktning - 3 vanskeligstilte - 1 flyktningfamilie over i eid bolig - 8 har benyttet kommunens midlertidige botilbud. Noen takket nei. <u>Boligteam:</u> God oversikt over de vanskeligstilte på boligmarkedet. 194 saker behandlet.
Landbruksforvaltning	Konsesjonssaker, økonomiske støtteordninger, vilt.	Husdyrhold i kommunen har holdt seg relativt stabilt i perioden 2010-2013, se tabell 2 nedenfor. Produksjonstilskudd kr. 3,6 mill. fordelt på 5 638 dekar dyrka jord og 34 søkere. Det er en nedgang på 1,1 % fra 2012. Produksjon av grovfôr til egne dyr eller til salg. På 250 dekar ble det produsert korn eller såfrø. Regionalt miljøprogram (RMP): Utbetalt kr 86 000,- til 14 søkere. Spesielle miljøtiltak (SMIL): Innvilget kr. 158.000,- til 5 søkere. Areal godkjent omdisponert fra jordbruksarealer til byggeformål 9 dekar, samtidig ble det godkjent 8 dekar nydyrking. 2 landbrukseiendommer ble tillatt delt, og 1 avslått. Viltforvaltning, se fellingsstatistikk i tabell 4 og 5 nedenfor.
Konsesjon og boplikt	Revisjon av bopliktforskriften, jfr. kommunestyrevedtak.	Ny forskrift innført oktober 2013. Boplikt i sentrum ble opphevet, og det ble innført boplikt på ubebygde tomter. For statistikk og oppfølging av bopliktssaker se tabell 8 nedenfor.
Miljøvernarbeid	Miljøsaker, natur- og friluftslivforvaltning.	Oppstart med etablering av <i>Raet Nasjonalpark</i> . <i>Etablering av Furøya IKS</i> . Kjøp kr 800.000,- + driftsutgifter kr 400.000,-. Deltatt i <i>Tiltaksplan for vannforekomster</i> .

		Utgift kr 30.000,-. <i>Plan for kyststi</i> , utarbeidet av Friluftsrådet sør. Ingen penge-egenandel. <i>Utførte oppsynstjenester for Statens naturoppsyn</i> for kr 60.000,-. Tilretteleggingstiltak og skjøtsel av naturtyper: Se tabell 1 nedenfor.
Bygningsdrift/vedlikehold	Kommunen 25.700 m2 Stiftelsen 10.200 m2.	Tilført ca. 600 m2. Lyngbakken og Grotten barnehage, sistnevnte leid bygg.
Nybygg/investering	Prosjektledelse, kvalitet og økonomikontroll.	Prosjekter 2013. Med unntak av Lyngbakken barnehage og brygge på Lyngør ble drift og investeringsprosjekter gjennomført i henhold til vedtatt årsplan. Se prosjektoversikt i tabell 3 nedenfor.
Brygger og havneanlegg	Vedlikehold og drift 130 utleieplasser, gjestehavn og 12 kommunale brygger.	Normal drift og vedlikehold gjennomført.
Renhold	Vaskeareal 2013= 15.700 m2.	Tilført ca. 600 m2. Lyngbakken barnehage og Grotten. Budsjett 4,366 mill. Regnskap 4,307 mill.
Praksisplasser tømmer	Tildeles fra NAV ut fra en egnethetsvurdering til denne type arbeid.	8 personer har deltatt i 2013. 386 utførte dagsverk. 3 personer kommet ut i ordinært arbeid.

Tab.1 Tilskudd til tilrettelegging for friluftsliv og skjøtsel av naturtyper 2013

Tiltak	Hvor	Tilskudd	Status
Septikmottak fra fritidsbåter	Hagefjordbrygga	157 000,00	Ferdig
Gjestebygge	Furøya	236 000,00	Ca. 60 m. Ferdig.
Renovasjonsbrygge	Furøya	32 000,00	Ikke bygget, søkes i 2014
Hogst av sitkagran	Hestøya	151 000,00	Gjennomføres 2014
Rydding rundt store eiker	Furøya	15 000,00	Er utført
Opplysningstavle hule eiker	Furøya	31 000,00	Er utført
Rydding av slåttemark	Furøya	100 000,00	Er utført
Rydding av vindfall	Furøya	20 000,00	Er utført
Kjør av liten traktor m/henger	Furøya	75 000,00	Er utført
Sum tilskudd 2013		817 000,00	

Tab.2 Husdyrholdet i Tvedestrand kommune i perioden 2010 - 2013

	Melkekyr	Alt storfe	Sauer og lam	Avlspurker	Alle griser	Geiter	Hester
2010	139	531	581	88	1 762	35	37
2011	122	470	583	99	1 492	44	32
2012	126	472	590	135	2 292	36	42
2013	122	502	638	119	1 718	54	47

Tab.3 Drifts- og investeringsprosjekt 2013

Tiltak	Hvor	Status
Scenerigg	Lyngmyr skole	Ferdig
Renovering terapibad	Strannasenteret	Ferdig
Nødutgang fra 2. etasje	Dypvåg Skole.	Ferdig
Spiserom og garderobeanlegg.	Søsterdalen	Ferdigstilles mars 2014
Ventilasjon i modulbygget	Lyngbakken bhg.	Ferdig
Ny toavdelings barnehage	Lyngbakken bhg.	Tatt i bruk april og august
Ny bod til "Parkveien"	Tvedestrand skole	Ferdig
Ombygging gamle biblioteket og brannsikring.	Gamle biblioteket	Ferdig først på nyåret 2014
Gjestebygge i samarbeid med frivillige	Furøya	Er utført
12 boliger og fellesrom for personer med spesielle behov	Olav Sverres vei	Igang satt høsten 2013. Noe forsinket pga. finansierings-avklaring. Forventet ferdig nov. 2014.

Tab.4 Felte elg i Tvedestrand 2010 - 2013

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2010	8	22	21	51
2011	9	16	16	41
2012	14	14	16	44
2013	6	16	18	44

Tab.5 Felte hjort i Tvedestrand 2012 - 2013

	Kalver	1 1/2 år	Voksne	Alle
2012	5	4	13	22
2013	2	6	9	17

Tab.6 Lovkrav og anbefalte normer for plan- og byggesak, sammenliknet med faktisk produksjon i 2013:

Tjeneste	Norm/krav	2013 Måltall	2013 Faktisk
Byggesak enkle	21 dager	15 dager	16 dager
Byggesak andre	84 dager	40 dager	37 dager
Klagesaker	84 dager	60 dager	65 dager
Reguleringsplaner	Ingen	350 dager	280 dager

Resultatet i 2012 er brukt som måltall for 2013. Det har i 2013 vært kortere saksbehandlings-tid på reguleringsplaner, men ellers tilnærmet som forrige år.

Tab.7 Planlegging ihht. kommunal planstrategi

Plan	2013
Kommuneplanens arealdel	Ikke påbegynt
E18 - detaljreguleringsplan	Fortløpende planarbeid
Områdeplan Grendstøl næringsområde	Planarbeid påbegynt
Områdeplan Tvedestrand sentrum	Planarbeid påbegynt
Klimaplan	Rullert i 2012, skal rulleres hvert 4 år

Revisjon verneplanene for sentrum og Lyngør	Ikke påbegynt
Plan for universell utforming	Ikke påbegynt
Plan for brannsikring kommunale bygg	Utført
Kommunal veinorm	Påbegynt

2013 har vært et aktivt år med mange parallelle plan- og byggeprosjekter. Vi er tilfreds med at vi har klart å gjennomføre de fleste av disse i henhold til vedtatt økonomi og tidsplan uten at dette har gått på bekostning av planlagt løpende vedlikehold, malingsprosjekter mm. Vi er også godt fornøyd med at det har vært god økonomistyring på driften, og at vi hadde en grei prosess og godt samarbeid ved sammenslåing av kommunens to renholdsteam.

Tab. 8. Oppfølging av konsesjonssaker 2013. (landbrukssaker og bopliksaker)

Boplikt for: Sandøya, Lyngør og Borøya (sentrum til oktober 2013)	Antall egen-erklæringer (overdragelser)	Konsesjon sak innvilget	Konsesjon Sak avslått	Avsluttet som uaktuell
Utenfor bopliktområder	182	1	1	1
I bopliktområdene	74	2	1	1
Krever videre oppfølging	2	2	2	

Kommunen mottok rapport om over 30 eiendommer der det var meldt inn mistanke om brudd på boplikten. Kontrollen avdekket at de fleste hadde sine konsesjonsvilkår i orden, enten ved at det var folkeregisterregistrert fastboende, eller at eier kom inn under slektskapsunntaket. Siden 2007 er det ført statistikk over alle overdragelser, herav andel som kommer inn under slektskapsunntaket og andel øvrige overdragelser der det ikke er registrert fast bosetting etter ett år. Se tabell i eget vedlegg.

Føring for, og oppfølging av boplikten:

Rapport utarbeidet av ad-hocutvalg i 2013 skal ligge til grunn for kommunens håndheving, og kommunestyret presiserte følgende ved revisjon av forskriften:

- Det må gjøres en konkret og individuell vurdering i hver enkelt sak.
- Eventuell konsesjonssøknad kan behandles på grunnlag av gyldig kjøpekontrakt.
- Det ønskes en aktiv oppfølging av boplikten. Rådmannen bes legge fram en plan for oppfølging, og rapportere til kommunestyret årlig som et eget avsnitt i årsrapporten.
- Ved vurdering av konsesjonssøknader skal det gjøres en grundig avveining i forhold til de lovbestemte kriterier (§ 10 i konsesjonsloven).

Oppfølgingen gjennomføres slik:

- Alle eiendomsoverdragelser blir registrert (egenerklæringsskjema).
- Kontroll av egenerklæring/konsesjonsvilkår ca. ett år etter overdragelsen ved krysskontroll mot folkeregisteret.
- Ved avvik blir eier kontaktet, og saken blir fulgt opp i henhold til saksbehandlingsreglene.
- Ved rapport fra nabolaget om at boplikten ikke overholdes sjekkes den konkrete saken opp, ofte viser det seg at konsesjonsvilkårene likevel er i orden.
- Søknader om konsesjon blir behandlet politisk, og avslag blir fulgt opp av administrasjonen ved kontroll mot folkeregisteret etter fastsatt frist.
- Påviste brudd på forskriften blir fulgt opp i henhold til saksbehandlingsreglene (vedtatt flytskjema for saksbehandlingsrutiner).

Det føres ikke kontroll med om noen er registrert med fiktiv bostedsadresse. Det er folke- registerets ansvar.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det er avholdt 1 brukermøte og 1 kvalitetsdialogmøte. Brukerrådet hadde hovedfokus på ulike oppgaver knyttet mot Byløftprosjektet. Gode tilbakemeldinger når det gjelder byggesak, tjenesteproduksjonen i enheten og arbeidet med E18.

Uttalte forbedringsområder: Bygningskontroll og tilsyn må intensiveres.

I kvalitetsdialogen ble det bl.a. konkludert med at det måtte settes fokus på:

- Kommunikasjonsstrategi.
- Omdømmebygging.
- Byløft, der også estetikk må være tema.
- Planarbeid.
- Kartlegge ulovlige avfallsplasser.
- Klima.

Avvik

Godsbrygge på Hageffjorden. Fundamenteringssvikt/utrasing. Deler av bryggen stengt for trafikk. Sikring for å hindre videre utrasing foretatt høsten 2013. Avtale med entreprenør om utbedring våren 2014.

Elektroinstallasjoner. Avvik registrert for de fleste bygg. Avvik lukkes systematisk i henhold til utbedringsplan og budsjettert ekstrabevilgning.

Brannsikring bygg. Avviksliste og branndokumentasjon utarbeidet for de fleste bygg. Avvik lukkes systematisk i henhold til utbedringsplan og budsjettert ekstrabevilgning.

Internkontrollsystemet er ikke fullt ut tatt i bruk som tiltenkt.

Tilsyn

Det har vært gjennomført systemrettet tilsyn vedrørende branndokumentasjon. Her fremkom det tre avvik som skal lukkes etter en godkjent plan.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet. Saksbehandlingstid. Byggetid.	Medarbeidertilfredshet Sykefravær Medarbeidersamtaler	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Qm+ Statistikkføring fagsystem Avvik fremdriftsplan	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk. Vurdering fra medarbeider samtale (løft teknikk)	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	-Bruker 4,5 (skala 1-6) -Overholde lovbestemt saksbehandlingstid - Ingen avvik i fremdriftsplan uten at det er rapportert tidlig.	Medarbeidertilfredshet 4,0 (skala 1-5) Sykefravær maks 5 % Korttidsfravær: maks 1,5 % Medarbeidervurdering 8,0 (skala 1-10)	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme.
Resultat (oppnådd)	-Bruker 5,2 byggesak -Bruker 5,6 boligforvaltning - 13 av 486 saker ble lov- bestemt saksbehandlingstid overskredet. - Avvik i fremdriftsplan: Prosjektene Lyngbakken barnehage og brygge Lyngør som ble rapportert fortløpende.	Medarbeidertilfredshet: 4,44 (skala 1-5) Sykefravær: 5,4 % Korttidsfravær: 1,3 % Medarbeidervurdering: 8 (skala 1-10)	Avvik -2,0 % fra netto budsjettramme.

Saksbehandlingstid byggesak var i flere år før 2011 alt for lang, men har de siste år blitt betydelig forbedret.

FOKUSOMRÅDER I 2013

- Prosjektoppfølgning utbyggingsprosjekter.
- E18-utbygging – planlegging.
- Gjennomføring av vedtatt planstrategi.
- Samhandling på tvers av enhetene.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Fokusområdene for 2013 videreføres i 2014, og suppleres med følgende:

- Bedre systematisering av avvikshåndtering og oppfølging etter vernerunder.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler med alle vaktmestere/fagarbeidere og renholdere. Tilbakemeldingene tilsier at medarbeiderne er godt fornøyd med arbeidsmiljøet, men at arbeidspresset er stort. Egne seniorsamtaler er ikke gjennomført.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Strannasenteret: Kontroll avdekket kanaler fulle av støv. Utbedringstiltak ble straks gjennomført.

Det har ikke vært registrert noen skader eller nestenulykker ved avdelingen

Avholdte øvelser

Ingen organiserte øvelser.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Det gjennomføres vernerunder på alle bygg med arbeidsplasser, der daglig leder på hvert enkelt bygg er ansvarlig for gjennomføring. Mindre utbedringstiltak som det er budsjettdekning for utføres av Plan, miljø og eiendom.

Kompetansehevingstiltak

Enhetens ansatte innenfor fagområdet har gjennomført opplæring innenfor fagfeltet plan- og byggesaksbehandling.

Språkopplæring. Ansatte i renholdsteamet gjennomfører opplæring i norsk.

Svein O. Dale

Enhetsleder

8.6 ANSVAR 245 TEKNISK DRIFT

TJENESTEOMRÅDER

Kommunalt verksted, kommunale veier, parkering, skjærgårdspark, brann-/feiervesen, parker, grøntareal og lekeplasser, miljøgruppa, Lyngmyr idrettsanlegg, kommunale badeplasser, tilskudd båtselskap, vann, avløp og planarbeid.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
30 630	602	494	1 149	-655	-132,5

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

I kommunestyresak 73/2013 ble enhetens strømbudsjett redusert med kr. 300.000. Ved årsslutt er det et merforbruk på strøm på kr. 411.000.

Enheten har en betydelig innsparing i lønnsmidler, mens det er mindreinntekter/merutgifter innen parkering, vann og avløp. I tabellen med oversikt over de ulike tjenesteområder (se nedenfor) er avvik over 100.000 kommentert.

Årsverk

Sted	Antall ansatte	Årsverk	
Adm. bygg	4	3,6	
Vann og avløp	5	5,0	
Vei	3	2,5	
Miljø/skjærgård	4	3,2	
Parkering	1	0,5	
Totalt	18 ansatte fordelt på 14,8 årsverk		

Enheten ble styrket med 0,5 årsverk som ingeniør for vei- og planarbeid. Stillingen ble besatt 1. oktober 2013.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING**Aktivitetsnivå – måltall og resultat**

Tjenesteområde	Volum/aktivitet, måltall	Volum/aktivitet, resultat
Kommunalt verksted	Vedlikehold av 25 biler, 2 lastebiler, 1 traktor og 4 maskinredskaper, samt en sekshjuling, gressklippere, tilhengere etc.	Vedlikehold av maskinparken har gått bra. Noen maskiner begynner å trekke på årene. Kostnader til vedlikehold øker. Merforbruk: Maskinpark: -271.000,-
Kommunale veier	Brøyting/vedlikehold av 55 km. vei, hvorav 30 km. er asfaltert. Pluss 25 km. grusveier i distriktene.	Et år med lite snø, og få klager på brøyting. Budsjettet for veivedlikeholdet har trange rammer, og veistandarden reduseres. Resultat: -134.000,-
Kommunale parkeringsplasser	Brøyting, vedlikehold av ca. 750 P-plasser og parkeringskontroll av 435 plasser.	Parkeringskontroll i sommerhalvåret fungerer bra. Sporadisk kontroll resten av året. Mindreinntekter ga resultat: - 405.000,-
Vei-/gatelys	Vedlikehold av omkring 1 400 gatelys.	Vedlikehold fungerte bra, med et lite overforbruk grunnet værskader. Overforbruk: Strøm: -200.000 (derav strøm -168.000)
Park/grøntareal og lekeplasser	Klipping/vedlikehold av grønntareal i hele kommunen, inklusive Najaden på Lyngør.	Bra resultat. Innsparing: + 95.000,-
Brann-/feiervesen	Oppfølging av avtale med brann og feiervesen.	Avtalen er fulgt opp. Brannvesen innsparing 53.000, feiing innsparing 138.000
Lyngmyr idrettsanlegg	Vedlikehold, vanning og merking av baner.	Vedlikeholdet er bra, men vi har for liten kapasitet til

		vanning og merking av banen.
Tilskudd båtselskap	Oppfølging av avtale.	Avtalen er fulgt opp.
Skjærgårdspark	Renovasjon av Skjærgårdsparken med egen båt, samt utføre oppdrag for Statens naturoppsyn (SNO).	Tømt 302 containere a/660 l. Hatt oppdrag for SNO, politiet og forskere.
Miljøgruppa	Drive arbeidstreningstilbud.	625 dagsverk fordelt på 23 personer. 4 i arbeid/skole. 6 fortsetter, 3 målretta tiltak, 2 flyttet og 2 sluttet.
Vann	Ca. 112 km. med kommunale vannledninger. Ett vannbehandlingsanlegg, 10 pumpestasjoner, 3 høydebasseng. 2 395 abonnenter.	Vannlekkasjer har vært i fokus, samt drift av vannverk. Overforbruk: -316.000
Avløp	Ca. 140 km. med kommunale avløpsledninger. 2 renseanlegg og 77 avløpspumpestasjoner. 2 794 abonnenter.	Mye av ledningsnett har lekkasjer, og innlekk av fremmedvann. Renseprosesser er i tråd med regelverket. Strøm, pumpebytte og lekkasjer ga merforbruk. Strøm: - 258.000,- Øvrig: - 408.000,-
Kommunale avgifter	Ajourhold og oppfølging av tilkoblinger og kommunale gebyrer.	Følges godt opp.
Planarbeid/saksbehandling	Følge opp planarbeidet og saksbehandling innenfor fagområdene.	Har blitt forskjøvet i 2013 pga. mangel på folk.
Ansatte /lønn		Innsparing: + 788.000,-

Måloppnåelse i forhold til virksomhetsplanen

Våre ansatte gjør en stor innsats for å levere tjenester innenfor budsjettammer og behov. Det er utført mange småreparasjoner på vann- og avløpsnett for å redusere lekkasjer. Lekkasjer på ledningsnett for vann er redusert. Spesielt må nevnes prosjekt Fjærkleivene som ga en betydelig reduksjon i lekkasjer og dermed lavere driftskostnader.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Enheten har felles brukerråd med enhet for Plan, miljø og eiendom. Det er avholdt ett brukerrådsmøte/dialogmøte. Skjærgårdstjenesten og byggesak fikk positiv omtale. BYLØFT, parkering, opprydding etter prosjekter, bedre skille på budsjett for selvfinansierte tjenester var noen av sakene som ble kritisert på møtet. Bygningskontroll var savnet. Utfordringer med brukerrådet er å få et system for innsamling av tilbakemeldinger fra brukere av tjenestene, og få dette samlet til møtet med enhetene.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte på Teknisk drift har signert datainstruksen.

Avvik

Enheten har registrert 110 avvik i 2013. Av disse var det 3 alvorlige på vannverket, som medførte kostnader. På avløp var det 8 alvorlige meldinger, som medførte ekstrakostnader. Det var 3 alvorlige meldinger på vei grunnet sterk nedbør, samt 2 HMS-meldinger. Alle disse avvikene er lukket.

Tilsyn

Enheten har ikke hatt tilsyn i 2013.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Behandlingstid	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Statistikk fra fagsystemer	Medarbeiderundersøkelse Medarbeidersamtaler Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Mål: God brukertilfredshet.	Mål: Godt arbeidsmiljø. Langtidsfravær maks: 8,0 % Korttidsfravær maks: 1,5 %	Avvik +/- 1 % fra netto budsjettramme.
Resultat (oppnådd)	Vurdert av brukerrådet som bra. Ingen brukerundersøkelse i 2013.	Resultat undersøkelse 4,0 skala (1-5) Langtidsfravær 8,1 % Korttidsfravær 1,1 %	Avvik – 132,5 % fra netto budsjettramme.

Som følge av betydelige inntekter innen vann, avløp og feiing har enheten lave netto driftsutgifter. Det innebærer at små avvik fra nettobudsjettet kan gi store prosentvise utslag. Dersom en regner avvik fra netto budsjettramme uten vann, avløp og feiing har enheten et avvik på -1,1 %.

FOKUSOMRÅDER I 2013

Ha et godt arbeidsmiljø og lavt sykefravær

Arbeidsmiljøet ved enheten er bra.

Få fullført prosjektene våre innen oktober 2013

Følgende prosjekter ble ferdigstilt i 2013: Kjøp av spylevogn til avløp på øyene, brannsikring på vann- og avløpsanlegg, vanninvesteringer Bergsmyr og Fjærkleivene, nedgraving og etterisolering av sjøledninger.

Som følge av manglende kapasitet og høye kostnader ved anbudsinnhenting ble følgende prosjekter ikke ferdigstilt: Ny kloakkledning Dypvågdalen/Normannvik, ny utslippsledning ved Gjeving renseanlegg, forlenge kloakkledningen ved Dypvåg brygge, garasjeanlegg ved Tvedestrand renseanlegg, inntakssiler og rister ved Tvedestrand renseanlegg, samt oppgradering av bro på Østerå.

Holde fokus på å få flere i aktivitet (Miljøgruppa)

Det ble arbeidet spesielt med å få økt aktivitet i gruppa, noe som ga gode resultater for de tre siste månedene i 2013. Dagsverk for miljøgruppa i disse månedene var: 60 i oktober, 93 i november og 59 i desember. Miljøgruppa hadde 6 personer på tiltak i desember.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Fortsette arbeidet med registrering og utbedring av lekkasjer på vann- og avløpsnettet.
- Forbedre prosjektstyringen.
- Forbedre parkeringsordning.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler i 2013.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det ble registrert to HMS-avvik. Det er ikke registrert noen skader eller ulykker i 2013.

I tillegg er det dårlig skille mellom ren og uren sone ved Tvedestrand renseanlegg.

Avholdte øvelser

Ingen beredskapsøvelser avholdt på vannverket i 2013.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Avholdt vernerunde viste mangel på tilfredsstillende garderobeforhold på renseanlegget, med problemer på skillet mellom ren og uren sone. Tiltakene som er gjort har vært gode, men det må foretas noen bygningsmessige endringer for å bedre forholdene.

Kompetansehevingstiltak

Enheten har fått oppdatert sjåførkortene for de dette gjelder. Det har også vært gjennomført kurs for instruert personell.

Anton Thomassen
Enhetsleder

8.7 ANSVAR 250 OMSORG OG REHABILITERING

Sykehjem (institusjon), hjemmehjelp og avlastningstjeneste, hjemmesykepleie, Dypvåg bofellesskap, personlige assistenter og støttekontakter for voksne og eldre, psykiatritjenester for voksne, rehabiliteringstjenester, driftstilskudd til private fysioterapeuter, samt interkommunalt forsøksprosjekt for kommunale øyeblikkelige-hjelplasser.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
106 519	77 968	80 734	83 731	-2 997	-3,7

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Med bakgrunn i 1. tertialrapport 2013, vedtok kommunestyret i junimøte og møtet i oktober en ekstrabevilling til OR på henholdsvis kr 1,1 mill. og kr. 0,3 mill. til dekning av lønns-utgifter i forbindelse med ressurskrevende bruker. I kommunestyresak 73/2013 ble vikarbudsjetten styrket med kr. 1,65 mill.

I 2. tertialrapport 2013 ble det i utgangspunktet bebudet et merforbruk i OR på kr. 1,1 mill. Enheten fikk en tilleggsbevilgning på kr. 0,3 mill. for å dekke merutgifter til ny ressurskrevende bruker. Korrigert for dette var forventet merforbruk kr. 0,8 mill. Resultatet viser et netto merforbruk på ca. kr. 3,0 mill., fordelt slik:

Lønn og sosiale utgifter, netto (korrigert for refusjon sykelønn, fødselspenger og ferielønn)	kr. -3 506 000
Andre utgifter	kr. -789 000
Merinntekter	kr. 1 298 000

Store deler av merinntektene er knyttet til dekning av merutgifter lønn og andre utgifter.

Årsak til merforbruket på lønn og sosiale utgifter skyldes i hovedsak «ubalanse» mellom tjenestekapasitet og behov hos brukerne. Dette er forsøkt vist i tabell «Hjemmetjeneste – budsjettert ramme og kapasitet i 2013» under «Nøkkeltall – Tjeneste og forvaltning». Her viser tallene at det er et negativt forhold mellom budsjetterte vedtakstimer og iverksatte vedtakstimer til brukerne. Differansen utgjør ca. 182 t/uke – det betyr at det gjennomsnittlig gjennom året har vært behov for ca. 5 årsverk utover fast bemanning for å imøtekomme reelt behov. En konsekvens av dette er at fastvikarene i stor grad er blitt benyttet i ordinær tjeneste-produksjon. Dette har igjen medført mer innleie av ordinære vikarer. Tilleggsbevilgningen på 1,65 mill. kroner dekker opp om lag 2 av disse årsverkene.

Merforbruket på andre utgifter har sin årsak i følgende:

Kjøp av vikarer fra vikarbyrå grunnet mangel på ordinære vikarer, betaling av husleie grunnet ledige hybler psykisk helse og noe ledighet ved Dypvåg bofellesskap, merforbruk på service- og reparasjonsutgifter på leasingbiler i forbindelse med utskiftning til nye biler, samt merforbruk på leasingavtale som følge av oppjustering av bilenes årlige kjørelengde.

På inntektssiden fikk enheten inn ca. kr. 1,3 mill. mer enn budsjettert. I hovedsak skyldes dette økte refusjoner fra staten knyttet til ressurskrevende bruker og refusjon av utgifter i forbindelse med hospitering v/SSA (kommunale øyeblikkelig-hjelp-plasser).

Årsverk

OR har totalt 124,4 årsverk – herav: Fast grunnbemanning m/114,9 årsverk

Faste årsverk til syke- og ferievikarer m/9,5 årsverk

I tillegg var det i hele 2013 4,1 årsverk i engasjementsstillinger knyttet til en ressurskrevende bruker enheten har hatt ansvar for i flere år.

Som nevnt tidligere fikk enheten ansvar for en ny ressurskrevende bruker i 2013. Det ble bevilget midler tilsvarende 6,83 årsverk, men faste stillinger ble ikke opprettet gjennom 2013. Det skjedde først i budsjettet for 2014.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Følgende tjenesteområder og aktivitetsnivå ligger til grunn for enhetens budsjettramme og årsverk:

Sykehjem, omsorgsboliger, korttidshybler, boliger psykisk helse, hybler psykisk helse og Dypvåg bofellesskap – budsjettert ramme og kapasitet i 2013:

Tjeneste	Plasser	Gjennomsnittlig belegg – måltall	Gjennomsnittlig belegg – resultat
Sykehjem	46	100 %	101,3 %
Omsorgsboliger	43	98 %	98,9 %
Korttidshybler *)	11	90 %	85,8 %
Boliger psykisk helse	10	98 %	98,5 %
Hybler psykisk helse	4		
Dypvåg bofellesskap	10	90 %	87,5 %

Tabellen definerer det aktivitetsnivå og kapasitet som ligger til grunn for budsjettramme og årsverk i 2013. *) Korttidshyblene driftes av hjemmesykepleien i samarbeid med rehabiliteringsavdelingen og kjøkkenet.

Som tabellen viser har sykehjemmet i 2013 hatt en beleggsprosent på i overkant av 100 %. Gjennomgående har pleietyngden og kompleksiteten i pasientens helsetilstand gjennom året vært stor og krevende. Antall utskrivninger fra sykehjemmet i 2013 var 31 personer, dvs. at antall utskrivninger i 2013 har vært noe over gjennomsnittet sammenlignet med de senere år (med unntak av 2012, der antall utskrivninger var 16). Beleggsprosenten på hybler er noe lavere enn året før, men også her har kompleksiteten i pasientenes helsetilstand vært krevende. Hyblene i psykisk helse har i 2013 stort sett blitt brukt til losji av vikarer fra vikarbyrå. Videre viser tabellen at det er gjennomgående høyt belegg i omsorgsboligene. Ved bofellesskapet på Dypvåg er det i perioder noe ledig kapasitet. Også i omsorgsboligene og ved bofellesskapet er det gjennomgående stor og krevende «pleietyngde/kompleksitet».

Hjemmebaserte tjenester:

I alt mottok 403 personer hjemmesykepleie og/eller praktisk bistand i 2013. Dette er 26 flere enn i 2012.

Hjemmetjenester – budsjettert ramme (opprinnelig budsjett) og kapasitet i 2013:

Tjeneste	Budsjetterte uketimeverk 2013 *)1	Budsjetterte vedtakstimer 2013 *)2	Iverksatte vedtakstimer (gj.snitt) 2013
Hjemmesykepleien	1 332	999	1211
Hjemmehjelp	485	437	407*)3

*) Forklaring: 1 uketimeverk = 35,5 arbeidstimer. 1 vedtakstime = den tid som brukes til direkte pasientkontakt.

Tabellen viser hvor mange vedtakstimer som kan gis innenfor budsjettramme og årsverk i 2013. Budsjetterte uketimeverk er brutto timeverk *)1, dvs. at for å få frem «nettotid» til

direkte pasientarbeid, må den enkelte ansattes arbeidstid som brukes til transport, dokumentasjon, møter, telefonkontakt m/pårørende mv. trekkes fra. I beregningen er det tatt utgangspunkt i at 75 % av den enkeltes arbeidstid – på dagtid, og til dels på kveldstid - går til direkte pasientkontakt. For hjemmehjelp er det tatt utgangspunkt i at 90 % av den enkeltes arbeidstid går til direkte praktisk bistand i hjemmet (estimat *)². De oppgitte prosentsatser er antagelser, som ikke er dokumentert.

Som tabellen viser, og som opplyst under økonomi og årsverk, er det et betydelig misforhold mellom budsjetterte vedtakstimer og iverksatte vedtakstimer i hjemmesykepleien. Hjemmesykepleien får imidlertid bistand fra hjemmehjelpstjenesten til hjemmesykepleieoppgaver på kveld og helg inne på Strannasenteret, dette utgjør i snitt 197 timeverk pr. uke *)³. Beskrevet ubalanse i forholdet mellom kapasitet og behov, samt at tjenesten opplever oftere at pasienter i perioder trenger tettere oppfølging i form av 1:1 nærmest 24 timer i døgnet, 7 dager i uken forklarer mye av enhetens merforbruk i 2013.

Rehabilitering:

Rehabiliteringstjenesten i OR har fagansvar for kommunens samlede fysioterapitjeneste og er hovedkvarter for formidling av tekniske hjelpemidler. Virksomheten utøves i forhold til hele helse- og omsorgstjenestelovens område. Det må også nevnes at innenfor rehabiliteringstjenesten er det 3 terapeuter som er koordinatorene for individuell plan. Til sammen har disse et koordineringsansvar for 8 brukere/pasienter. Sjeffysioterapeut er kommunens folkehelsekoordinator. Fysioterapeutene på rehabiliteringsavdelingen tilbyr bedriftshelsetiltak som arbeidsplassvurderinger, forflytningsveiledning og treningstilbud til kommunens ansatte.

	Antall brukere måltall	Antall brukere resultat
Brukere registrert med fysioterapi individuelt: undersøkelse/behandling	110	102
Gruppetilbud:	30	26
1) Lavterskel trimgruppe for eldre m/varierende grad av funksjonssvikt		
2) Trimgruppe for aldersdemente i sykehjem	8	12
3) Trening for mennesker m/kronisk lungelidelse	6	8
Friskliv		14
Antall aktive brukere m/utlånte hjelpemidler fra hjelpemiddelsentralen	573	573*1)
Treningstilbud til kommunens ansatte	50	64
Psykomotorisk fysioterapi/psykisk helse	17	20

Tabellen definerer det aktivitetsnivå/kapasitet som ligger til grunn for budsjetttramme og årsverk i 2013. Tallene er basert på status pr. 01.01.2013 (måltall) og pr. 31.12.2013 (resultat)
*1) vedrørende antall brukere med utlånte hjelpemidler foreligger det enda ikke tallmateriale fra hjelpemiddelsentralen

Psykisk helse

Psykisk helse har ca. 76 brukere, hvorav 10 bor i "Utsikten Bofellesskap". De resterende bor andre steder i kommunen. Psykisk helse har fortsatt problemer med å «rekruttere» brukere til hyblene. Dette til tross for at tilbudet er blitt «markedsført» i dialog med fastlegene og DPS-et. I tillegg har andre kommuner meldt sin interesse om et interkommunalt samarbeid, da de gir uttrykk for at det er behov for et slikt tilbud til noen av sine brukere.

Dette er vi fornøyd med:

I 2013 har enheten fått gode tilbakemeldinger fra brukere og pårørende. Enheten er opptatt av grundig saksbehandling og rask effektivering av vedtak. Forhåpentligvis vil organisasjonsprosessen som enheten nå er inne i medvirke til en enda bedre kvalitetssikring av tiltak og effektiv utnyttelse av ressursene.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det er ikke avholdt brukerråd i 2013. Det ble avholdt kvalitetsdialog i mai 2013. Utgangspunktet for dialogen var:

1. Årshjulet for 2103 i balansert målstyring: beslutte, gjennomføre, evaluere, forbedre.
2. Årsmelding for 2012.
3. Virksomhetsplan 2013.
4. Fokusområder for enhetsleder i 2013.
5. Kommuneplanen – samfunnsdelen for 2011 – 2013.

Informasjonssikkerhet

Enheten har meldt inn til datatilsynet en oversikt over hvilke systemer som er i drift, samt hvem som står som ansvarlig for de ulike systemer. Alle ansatte i enheten har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Det har i 2013 blitt registrert til sammen 959 avvik, som er en nedgang i registrering i forhold til 2012, da det totalt ble meldt inn 1080 avvik. Avvikene fordeler seg som følger:

	2012	2013
Avvik ifb m/medikamenthåndtering	198	200
Avvik registrert som skade	1	0
Avvik registrert som trusler/trakassering/vold	37	14
Avvik etter vedtatt prosedyre i kvalitetssystemet og kvalitetsforskrift	173	214
Avvik sykehus	19	14
Fall	51	74
Brudd på avtale	374	399
Nestenulykker (manglende samspill, manglende sikring, motsetter seg hjelp, uhell)	12	43
Annet (mangelfulle rutiner, manglende sikring, motsetter seg hjelp)	216	1

Avvikene gjennomgås med jevne mellomrom. Avvik i forbindelse med legemiddelhåndtering, gjelder i de fleste tilfeller pasienter som ikke har fått medisin (for eksempel fordi de sover/hviler), fått medisin til feil tidspunkt, ikke kontrollert dosett og noen få tilfeller har vært at pasienten har fått feil medisin. Avvik registrert som trusler/trakassering/vold har gått betydelig ned siden 2012, dette kan være riktig, men det kan være like sannsynlig at det er en underreportering av disse avvik. Avvikene som omhandler brudd på vedtatte prosedyrer i kvalitetssystemet og kvalitetsforskrift har økt noe i forhold til 2012. Disse avvikene kan ha sammenheng m/økt arbeidspress, for lite bemanning og mangelfull kompetanse. Brudd på avtale dreier seg i vesentlig grad om pasienter som ikke møter opp til utlevering av medisin (LAR). Registrering av nestenulykker har som tabellen viser økt fra 2012. Dette er avvik som i hovedsak dreier seg om manglende samspill mellom pasient og ansatt, der pasienten motsetter seg hjelp og gjelder i vesentlig grad pasienter som lider av demens.

Som resultat av organisasjonsendringene i enheten legger en til grunn at det i fremtiden skal bli bedre rammer for arbeidet med systematisk forbedring og oppfølging av HMS- og kvalitetssystemene.

Tilsyn

OR har i 2013 ikke hatt tilsyn.

ENHETENS MÅLEKART

<i>Fokusområde</i>	<i>Bruker</i>	<i>Medarbeider</i>	<i>Økonomi</i>
Hva måler vi?	Brukertilfredshet Brukermedvirkning	Medarbeidertilfredshet og arbeidsmiljø Sykefravær Avholdte medarbeidersamtaler/senior-samtaler	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Skriftlig spørreskjema til brukere. Dialog i brukerråd	Medarbeiderundersøkelsen Sykefraværstatistikk Skalering på medarbeider-/seniorsamtaler	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Har gjennomført og evaluert brukerundersøkelse hvert 3. år Neste undersøkelse planlegges i 2015.	Medarbeidertilfredshet på 4+ Sykefravær : Totalt 9% Langtid maks: 7 % Korttidsfravær maks: 2 %	Avvik +/- 1,0 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)		Medarbeidertilfredshet på 4,16 Sykefravær: Totalt 9,5 % Langtid 7,8 % Korttidsfravær 1,7 %	Avvik -3,7 % fra netto budsjettramme

Sammenlignet med 2012 har det totale sykefraværet gått ned med 1,7 prosentpoeng, langtidsfraværet har gått ned med 1,9 prosentpoeng, mens korttidsfraværet har gått opp med 0,2 prosentpoeng. Totalt for 2013 ligger fraværet 0,5 prosentpoeng over måltallet. Medarbeiderundersøkelsen viser et resultat som er i tråd med måltall. På økonomi er avviket 2,7 prosentpoeng høyere enn måltall, årsakene er beskrevet tidligere i dokumentet.

FOKUSOMRÅDER I 2013

I virksomhetsplanen for 2013 har OR definert mål på følgende områder:

Samfunnsperspektivet bygge omdømme:

Levere tjenester som skaper tillit og trygghet, ha en tjenesteutvikling som er dynamisk og forankret i innbyggernes behov.

Organisasjonsperspektivet – omstrukturering og nedstyring av tjenestetilbudet tilpasset ressursrammene: Teambygging, utvikle lagånd, utvikle kultur for deltakelse, innflytelse og ansvar. Ha fokus på tildeling, utvikling og innovasjon som ivaretar en effektiv og forsvarlig tjenesteproduksjon.

Hverdagsrehabilitering – implementering: Hverdagsrehabilitering skal utvikles som metode, der målet er å styrke bæreevnen i hjemmet. I 2013 har hverdagsrehabilitering vært i planleggingsfasen med innhenting av kompetanse og erfaringer fra andre kommuner.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Forbedringsområder i OR er at det i 2014 skal etableres ny lederstruktur med fokus på tildeling, utvikling og innovasjon.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Alle teamledere har gjennomgått utviklingssamtaler. I tillegg har ledelsen hatt mange møter m/ulike personalgrupper. Ansatte på «seniornivå» savner seniorpolitikk, de mener denne er for lavt prioritert fra kommunens side.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Det er registrert 14 episoder av vold/trusler fra bruker til medarbeider i 2013. I 2012 var det registrert 37 slike episoder, med andre ord har det skjedd en nedgang i registrering av slike episoder. I hovedsak dreier disse episodene seg om trusler.

Avholdte øvelser

Det er avholdt brannøvelser etter plan. I vernerunden kommer det frem ønske om mer praktiske/reelle øvelser.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

- Generell slitasje på Strannasenteret.
- Dårlig ventilasjon.
- Ikke tilfredsstillende renhold generelt.
- Til tider stor arbeidsbelastning, løper fortere, redd for å gjøre feil, kjører for fort, fører til avvik, brudd på kvalitetsforskrift.
- Ønske om flere brannøvelser.
- Garderobe til hjemmetjenesten, behov for nye garderobeskap.
- Ønske om medarbeidersamtaler.
- Mange ansatte sier at klima er godt medarbeiderne i mellom.

I de siste 2 år, er det gjennomført mye vedlikeholdsarbeid på Strannasenteret. I samarbeid med enhet Plan, miljø og eiendom vil en planlegge gjennomføring av det gjenstående vedlikeholdsarbeidet.

Kompetansehevingstiltak

I 2013 har OR gjennomført følgende kompetansehevingstiltak:

- 1 medarbeider går på videreutdanning i avansert geriatrikisk sykepleie (deltidsstudium over 3 år, mastergrad) .
- Desentralisert sykepleieutdanning: Dette er et deltidsstudium som går over 4 år. Vi har 1 medarbeider som går på denne ordningen.
- Utdanning for ufaglærte: 6 medarbeider går på videreutdanning som helsefagarbeidere.
- Interne kurs: 15 medarbeidere går på kursopplegget Eldreomsorgens ABC, forflytningskurs, medisinkurs, kurs i HLR, smittevern og Terapeutisk mestring av vold (TMV).

I 2013 har OR sammen med de øvrige omsorgstjenestene i Østre-Agder-kommunene deltatt i kompetanseutviklingsprosjekt i regi av KS m/fokus på utarbeidelse av strategisk kompetanseplan og hverdagsrehabilitering.

Reidar Georg Tveit
Enhetsleder

8.8 ANSVAR 255 OPPFØLGINGSENHETEN

TJENESTEOMRÅDER

Dagsenter med aktivitets- og arbeidstrening, voksenopplæring for utviklingshemmede, botilbud for utviklingshemmede over 18 år, avlastningstilbud til barn og unge, oppfølging av personer med rus- og psykiatriproblemer, behandling av rusavhengighet, samt salgs- og skjenkebevilling.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
19 769	18 271	17 991	17 846	145	0,8

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Avvik i resultat skyldes at bruker med behov for avlastningstjeneste kunne utsette oppstart til 2014. Korrigeres resultatet med om lag 170 000 som anslagsvis er mindreforbruket for dette tiltaket, blir resultatet på ca. 25 000,- kr i merforbruk.

Antall årsverk er 28,64.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Tjeneste	Måltall 2013	Resultat 2013
Aktivitet og arbeidstrening		
Årsverk	4,63	4,63
Antall brukere totalt	166	162
Antall brukere på Gården		43
Antall brukere på aktivitetsavdelingen		71
Antall brukere på Marthaloftet		28
Antall brukere på Huskestua		20
Antall arrangementer på Strannasenteret		42
Antall brukere ut i skole/arbeid fra arbeidstrening Gården	6	6

Oppfølgingstjenesten rus og psykiatri		
Årsverk*	3,6	3,6
Antall brukere	56	54 (3 gravide)
Vedtakstimer pr. uke	57,1	68,1
Antall legemiddelassistertrehabiliterede timer pr. uke – LAR utleveringsenhet	18	18
Antall ungdomskontrakter		4
Deltagere på mestringskurs av depresjon og belastning		15
Alderen for tjenestemottakerne i denne tjenesten er fra 13-70 år. 26 % er under 20 år.		
Tjenester til utviklingshemmede		
Årsverk**	20,01	20,01
Antall vedtakstimer pr. uke	525	773,45
Antall brukere i bolig/boveiledning	16	17
Antall brukere i avlastning	6	5
Antall timer med voksenopplæring/tilpasset arbeid	2	2
Andre tjenester:		
Individuell plan	26	33
Støttekontakt og omsorgslønn	14	13
BPA – Brukerstyrt personlig assistent	1	1

*) Inkluderer 0,6 årsverk utplassert i aktivitet og arbeidstrening som må ses opp mot deres 162 brukere.

**) Inkluderer ledelse og personalkonsulent.

Økning i vedtakstimer i løpet av året innenfor tjenester til utviklingshemmede skyldes først og fremst endrede forutsetninger hos enkeltbrukere fra høsten 2013.

Enheten har lyktes spesielt godt på følgende områder:

- Enhetens rusforebyggende tiltak rettet mot ungdom ble av Fylkesmannen valgt til Aust-Agders beste.
- Godt samarbeid med Familiehuset rundt enkeltbrukere og bedre rutiner for overføring til Oppfølgingsenheten i god tid før fylte 18 år.
- God forbedring på resultatene fra evaluering av dagaktivitetstilbud for personer med demens i forhold til 2012.

Brukerråd og kvalitetsdialog

I tillegg til kvalitetsdialog er det holdt 2 møter i brukerrådet. Saken som har vært mest diskutert er boligene som bygges i Olav Sverres vei. Det har vært noen utfordringer i forhold til oppmøte i brukerrådet.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har signert datainstruks.

Avvik

År	Medisin Avvik	Brudd på kvalitetsforskrift og prosedyrer	Skadeavvergende tiltak (bruk av tvang, utviklingshemmede)	Brudd på avtale	Andre avvik
2013	19	21	1	98	4
2012	8	8	1	9	1
2011	4	11	1	55	3
2010	27	38	0	107	15
2009	12	55	1	-	-
2008	13	37	11	-	-

Antall skadeavvergende tiltak er lavt og har holdt seg stabilt over flere år etter ny bemanningsmodell ble iverksatt. På dette område er det likevel fare for underrapportering.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse fra bedre kommune.no	Medarbeiderundersøkelse fra QM+ Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Ambisjonsnivå	Svardeltagelse på minst 60 %. Score som landsgjennomsnitt.	Svardeltagelse på minst 70 %. Score på 4,0 (skala 1-5) Sykefravær 7,5 % 1,5 % korttidsfravær 5 % langtidsfravær.	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme.
Resultat	Svardeltagelse 47,5 % Score 4,7 Scala fra 1-6.	Svardeltagelse 77 %. Score på 4,1 (skala 1-5) Sykefravær 4,5 % 1,7 % korttidsfravær 2,8 % langtidsfravær.	Avvik + 0,8 % fra netto budsjettramme.

Brukerundersøkelsen som er gjennomført egner seg dårlig for brukergruppene i enheten. I 2014 vil det bli jobbet for å finne undersøkelser som er bedre tilpasset for bruk senere år.

Sykefraværspersent tidligere år:

- 2011 5,6 %
- 2012 7,9 %

FOKUSOMRÅDER I 2013

Boliger for utviklingshemmede

Utbyggingen er igangsatt og gjennomført i henhold til fremdriftsplanen. Arbeidet skjer i nært samarbeid med pårørenderepresentanter. Arbeidet innebærer også kvalitetsutvikling, turnusarbeid og pårørendesamarbeid.

Boliger for personer med rusproblemer trappetrinn to i boligtrappen

Arbeidet gikk som planlagt i 2013. Fremdriftsplanen er nå imidlertid forskjøvet i tid grunnet for høye kostnader til grunnarbeid og bygg. Ferdigstillingsdato er ikke klar.

Rusprosjekter – videreføring i ordinær drift

Tiltakene er evaluert av ansatte, brukere og samarbeidsparter. Sammen finner vi gode resultater sett opp mot målsetningene.

Dagsenter for demente

Betydelig arbeid med organisering, pårønderarbeid og tverrfagligsamarbeid er lagt ned her. Plassene fylles opp og tilbakemelding fra brukere og pårørende er gode.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

Hovedfokus er utvikling av tjenestetilbud til utviklingshemmede i tråd med vedtatte planer. Andre områder som enheten vil ha fokus på er:

- Utvikle gode ettervernmetoder og oppfølging av personer med rusavhengighet.
- Utvikle dagtilbud til personer med demens i tråd med nasjonale føringer.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Medarbeidersamtaler/seniorsamtaler er avholdt.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Avvik

År	Trusler, vold og trakassering	Skader, fall og nestenulykker	Politianmeldelser
2013	28	3	1
2012	20	9	1
2011	23	4	3
2010	32	18	0
2009	32	9	3
2008	55	2	2

Flertallet av meldingene om trusler, vold og trakassering er innenfor tjenesteområdet til personer med utviklingshemming. Noen av avvikene har ansatte gradert etter alvorlighet. Statistikken viser at når det gjelder vold og trusler er 5 avvik gradert til liten alvorlighet, 7 til middels alvorlighet og 4 til stor alvorlighet.

Det er underrapportering på avvik. Dagsrapporter kan henvise til trusler og vold uten at avvik er ført. Dette er et forbedringsområde å jobbe videre med for å få innarbeidet bruk av Qm+.

Avholdte øvelser

Obligatorisk brannopplæring og TMV opplæring (terapeutisk mestring av vold) er avholdt.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunder er avholdt, og avvik er lukket. Få registrerte avvik på det fysiske arbeidsmiljøet fordi ansatte venter på nytt bygg i Olav Sverres vei. Enkelte melder om stor arbeidsmengde.

Kompetansehevingstiltak

I tråd med kompetanseplanen har kompetansehevende tiltak innenfor tjenester til utviklingshemmede vært prioritert.

- 6 ansatte deltar på utdanning innenfor miljøarbeid på videregående nivå.
- 2 ansatte deltar på videreutdanning innenfor psykisk helse og utviklingshemming på høghskolenivå.
- Internopplæring innenfor demensomsorgen.
- Kurs i regi av Fylkesmannen innenfor rusfeltet og målrettet miljøarbeid er gjennomført for en rekke ansatte.

Helene Tveide
Enhetsleder

8.9 ANSVAR 260 FAMILIEHUSET - RESSURSSENTER FOR BARN OG UNGE (RBU)

TJENESTEOMRÅDER

Barnevern, vertskommune for interkommunalt barnevern BiØ som har ansvar for undersøkelsessaker, interkommunal pedagogisk/psykologisk tjeneste (PPT) der Risør er vertskommune, helsestasjon med leger og jordmor, fysioterapi, kommunale helse- og omsorgstjenester, tilskudd til kriesenter der Arendal er vertskommune, gjesteelever i andre kommuner, fritidsklubben, ungdomsrådet. Alle tilbud i egen regi gjelder barn og ungdom under 18 år.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i % *
21 927	19 412	19 892	19 040	852	4,3

* Positivt tall betyr mindre forbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Økonomi

Familiehuset fikk ansvar for Fritidsklubb / ungdomsklubb, ungdommens kulturmonstring og ungdomsrådet 1.5.2013 og budsjettet ble justert som en følge av denne omorganiseringen.

Til 1. tertial ble det rapportert inn et forventet merforbruk på kr. 900 000,-. I kommunestyresak 73/13 ble det fattet vedtak om at Familiehuset skulle få økt sin budsjetttramme med kr. 675 000,-. Enheten måtte selv stramme det resterende merforbruket på kr. 225 000,- i resten av 2013 i forhold til prognosen pr. 1. tertial.

Til 2. tertial ble det rapportert inn et forventet merforbruk på kr. 200 000,- ved årsslutt. Enheten satte seg som mål å jobbe for å levere et budsjett i balanse i 2013. Regnskapet for hele året viser en innsparing på kr. 852 000,- (+ 4,3 %). Resultatet ble mye bedre enn anslått pr. 2. tertial. Årsaken til dette og årsaker til avvik på årsbasis innen de ulike tjenestoområder er som følger:

- I 2013 er merforbruk på barnevernstiltak som anslått pr. 2. tertial ikke gjeldende ved årsslutt. Til sammen er det en innsparing på barneverntiltak på kr. 498 000,-. Årsaken til innsparingen og til den positive økonomiske utviklingen i 3. tertial er i hovedtrekk endringer i fosterhjemsplasseringer, bruk av hjelpetiltak og oppfølging av ungdom i ettervern. Det har ikke vært noen institusjonsplasseringer i budsjettåret.
- Innen helse- og omsorgstjenesten og avlastningstiltak er det en innsparing på kr. 71 000,- mot anslått et lite merforbruk pr. 2. tertial. Årsaken til innsparingen og til den positive økonomiske utviklingen i 3. tertial er i hovedsakelig grunnet tiltaksendringer.
- Utgifter til gjesteelever i andre kommuner har en innsparing kr. 165 000. Årsaken til innsparingen er at utgiftene ikke har blitt så høye som tidligere skoleår og kommunen ikke har blitt fakturert for alle gjesteelever i andre kommuner.
- På helsestasjonen er det innsparte midler lønnsmidler / administrasjonsutgifter (som også dekker noe behov i hele enheten) på kr. 118 000,-.

Årsverk

Antall årsverk i Familiehuset er 13,79. Familiehuset fikk fra og med 01.05.13 ansvar for Fritidsklubben / ungdomsklubben. Dette medførte en økning på 0,64 i antall årsverk i enheten.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Barneverntjeneste	Resultat 2012 (måltall)	Resultat 2013
Årsverk fag/merkantil	5/0,2	5/0,2
Antall meldinger i 2013	Ikke sammenlignbart på grunn av endringer i fagprogrammet.	77
Antall barn i hjelpetiltak, deriblant barn i fosterhjem/familiehjem*	111	97
Antall barn under omsorg i fosterhjem*)	8	8
Antall barn / ungdom på institusjon i 2012	2	-
BiØ – antall undersøkelser, for alle fem kommunene	83	103
Kommunal helse- og omsorgstjeneste		
Årsverk	0,2	0,2
Antall barn med støttekontakt/timer pr. uke**)	24	19/60
Antall barn med omsorgslønn/timer pr. uke**)	6	6/21
Antall barn med avlastning i hjem/helger pr. mnd.**)	9 (2 i bolig)	11/14
Helsestasjon og jordmortjeneste		
Årsverk helsesøster/jordmor ***/lege/merkantil	3,5/0,4+0,1/ 0,35/0,6	3,5/0,4+0,1/ 0,35/0,6

Antall konsultasjoner helsestasjon 0 - 18 år****)	2500	2500
Antall konsultasjoner jordmor / ”nygravide”****)	262/38	339/63
Antall fødsler	61	52
Fysioterapitjenester – barnefysioterapi		
Årsverk	0,8	0,8
Oppfølging av barn i barnehage og skole	Behovsprøvd	Behovsprøvd
Motorisk trening kartlegging til 1. klassinger 2 ganger pr. år	81	81
Treningstilbud til barn i 1. klasse 1 time pr. uke	49	49
Treningstilbud til barn i 2. klasse 3 timer pr uke	14	14
Antall konsultasjoner helsestasjon – 4 6/mnd. kontroll	60	60
Søknader hjelpemidler til barn timer pr. uke	1	1
Fritidsklubb/Ungdomsklubb		
Årsverk	0,64	0,64

*) Antall barn i tiltak pr. 31.12.

**) Antall konsultasjoner pr. 31.12.

***) 0,4 årsverk jordmor og 0,1 årsverk helsestasjon for ungdom.

Antall nygravide varierer fra år til år. Med nygravide menes antall gravide som har hatt sin første konsultasjon hos jordmor .

****) Antall konsultasjoner et gjennomsnitt pr. år. 25 % får ytterligere oppfølging, og oppfølging er også behovsprøvd utover de konsultasjonene som er lovpålagt.

Fritidsklubben har i 2013 vært under omorganisering både når det gjelder ressurser, drift og lokaler. Fritidsklubben åpnet med nye forutsetninger i januar 2014.

Tvedestrand er vertskommune for Barnevernsamarbeidet i øst regionen, BiØ, som har ansvar for undersøkelsessaker i barnevernet. BiØ har hatt turnover i personalet og det har også vært mye sykemeldinger. Det har vært utfordrende for BiØ å rekke tidsfrister og å opprettholde kvalitet i undersøkelsessakene.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det har vært avholdt ett møte i brukerrådet i tillegg til kvalitetsdialogen sammen med kommunens politikere og administrasjon. Hovedpunkter i møtet/kvalitetsdialogen var: Årsmelding for 2012, informasjon om tjenestene, tjenesteproduksjonen og tjenestetilbudet, gjennomgang av enhetens fokus og forbedringsområder, samt dialog om prioriteringer i 2013 og framover.

Erfaring har vist at det kan være en utfordring å få brukerrådet til å fungere som et hensiktsmessig organ for enheten og for dem som er medlemmer. Det skal velges nytt brukerråd i 2014.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har underskrevet datainstruksen.

Avvik

Det har blitt gitt to avvik etter tilsyn fra fylkesmannen, se punkt under. Det har blitt meldt inn fem saker i avvikssystemet QM+, innmeldte saker er lukket.

Tilsyn

Barneverntjenesten – Landsomfattende tilsyn – “kommunens arbeid med oppfølging av barn i fosterhjem”.

I 2013 ble det gjennomført tilsyn med 60 kommuner og 10 av de 60 barneverntjenestene fikk ingen avvik. Det ble ikke gitt avvik ved tilsynet i barneverntjenesten i Tvedestrand. Det ble gitt en merknad: ledelsen sikrer ikke at barneverntjenesten melder avvik som en del av sitt internkontrollsystem (QM+). Systemet QM+ var ennå ikke innført for barneverntjenesten den gang. Høsten 2013 har QM+ vært tema på personalmøte.

Krisesenteret – “Tilsyn med kommunens plikt til å sørge for et krisesentertilbud”.

Det ble gitt pålegg om retting: Tvedestrand kommune må etablere et internkontrollsystem, jf. Krisesenterlova § 8, for å sikre at Østre-Agder krisesenter utfører sine oppgaver i samsvar med krav fastsatt i lov og forskrift. Tvedestrand kommune skal sende en skriftlig erklæring med dokumentasjon på at pålegget er rettet. Dette jobbes det med og frist for å sende erklæringen er 01.06.14.

Barnevernsamarbeidet i Østregionen (BiØ) – Ansvarlig for undersøkelser i barneverntjenestene i Østregionen – “En enkeltsak”

Fylkesmannen sin konklusjon var at BiØ ikke hadde handlet innenfor de krav som følger av lover og forskrifter. BiØ har justert internkontroll slik at lignende hendelse ikke gjentas.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse for hele enhetens virkeområde – Skala fra 1 til 4.	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Svardeltagelse over 50 % Score på 2,5 – 4 og “litt enig”	Svardeltagelse over 50 % Score på minst 4,0 Sykefravær totalt: 7,0 % (korttid 2,0 % og langtid 5,0 %)	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjetttramme
Resultat (oppnådd)	Deltagelse: 112 voksne og 47 barn. Score: 75 voksne og 8 barn var fornøyde med alt. Resten av svarene var variable. Brukerundersøkelsen har gitt Familiehuset gode tilbakemeldinger og det har vært mulig å finne fram til realistiske forbedringspunkter.	Svardeltagelse 80 % (dvs. 12 av 15) Score på 4,17 Sykefravær totalt: 4,5 % (korttid 1,4 % og langtid 2,7 %)	Avvik + 4,3 % fra netto budsjett-ramme

FOKUSOMRÅDER I 2013

- **Brukermedvirkning**
Ble gjennomført for voksne og barn fra 7 år, som benyttet seg av tjenestene fra Familiehuset i denne perioden. Ansatte ønsket å få vite hvordan brukere som var i møte med dem som jobber i Familiehuset, opplevde møte.
- **Tverrfaglig samarbeid**
Kvello-prosjektet innebærer å identifisere barn i risikoutsatte livssituasjoner. 2013 har vært et opplæringsår for å få på plass et observasjonskorps, bestående av ansatte i Barnehageenheten og Familiehuset. Det er jobbet godt i begge enhetene og det er satt i verk tiltak rundt en familie i denne opplæringsfasen.
Implementere Prosjekt Tigris: hovedmålet er å hindre rusmidler under graviditeten og hindre belastende rusmiddelbruk blant sped- og småbarnsforeldre. Prosjektet ble avsluttet våren 2013.
- **Interkommunalt barnevern i Østregionen (BiØ)**
Barneverntjenesten har deltatt og deltar i prosessen om en eventuell felles barneverntjenesten for kommunene i Østregionen. Planlagt oppstart var 1.1.2014. Det har ikke vært gjennomførbart.

FRAMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- **Brukermedvirkning.** Forbedringsområder for voksne i 2014: tillit, bli forstått og å få den hjelpen en trenger. Følgende forbedringsområder for barn i 2014: jeg vet hvorfor jeg var her i dag, jeg fikk fortalt det jeg tenker på til de voksne og jeg fikk hjelp av de voksne. Det er også forbedringsområder på den praktiske gjennomføringen.
- **Tverrfaglig samarbeid** med Barnehageenheten og Oppfølgingsenheten, Kvello-prosjektet og etablering av Tigris som metode.
- **Ny barnevernlov / Interkommunal barneverntjeneste**
- **Fritidsklubb/ungdomsklubb**

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Det er avholdt medarbeidersamtaler og seniorsamtaler for de 14 ansatte som var i arbeid og som enhetsleder hadde personalansvar for våren 2013 foruten skolelege og helsestasjonslege.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

Trusler har forekommet overfor ansatte i barneverntjenesten. Debrifing og kollegastøtte har vært tiltak for å bearbeide trusselsituasjonene.

Avholdte øvelser

I samarbeid med vaktmester ble det avholdt en brannøvelse for ansatte i enheten.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Oppsummering etter avholdt vernerunde viser at det er forbedringsområder i å avklare muligheter, behov og forventninger vedrørende renhold i Familiehuset. Enhetsleder har ansvar for å følge opp dette i 2014.

Kompetansehevingstiltak

- Tre ansatte i barneverntjenesten, har deltatt på videreutdanning – “Barnevern i et minoritetsperspektiv”, 15 studiepoeng. En av dem fullførte eksamen.
- Teamleder i barneverntjenesten har deltatt på – “Coaching – lederutviklingsprogram”.
- Enhetsleder har deltatt i effektiviseringsnettverk for barneverntjenesten i regi av KS – Kvalitetsutvikling i barneverntjenesten.
- Ansatte i helsestasjonen har deltatt på kurs i Motiverende intervju. Tilegnet seg metode og tilhørende kommunikasjonsferdighet som formidler empati og som brukes målrettet for å øke motivasjon for endring hos brukere/klienter.
- Jordmor har vært prosjektansvarlig for tiltak i helsestasjonen for ungdom – ”Gratis P-stav for unge kvinner som oppholder seg i Tvedestrand kommune” – Forebygging av uønskede svangerskap og abortstrategier for bedre seksuell helse.
- Helsesøstre og fysioterapeut har deltatt på kurs i ernæringsfysiologi, for å ivareta nasjonale retningslinjer for barn og overvektproblematikk.

Kristin de Lange Johannesen
Enhetsleder

8.10 ANSVAR 265 NAV

TJENESTEOMRÅDER

NAV-kontor, økonomisk sosialhjelp, flyktningkontor og voksenopplæring for flyktninger, kvalifiseringsprogrammet og attføringsbedrifter.

I denne omtalen har vi kun rapportert på den delen av NAV-kontoret som er kommunal. De statlige oppgavene som ligger til NAV-kontoret er ikke kommentert. Det gjør at vi ikke får frem kompleksiteten i kontorets oppgaver. NAV Tvedestrand har et statlig målekort der det månedlig rapporteres på 27 parametere. Av de 27 er det tre kommunale parametere:

- Antall mottakere med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt.
- Antall mottakere med økonomisk sosialhjelp som er under 25 år.
- Utbetaling av økonomisk sosialhjelp skal være i henhold til budsjett (kommuneøkonomi).

I tillegg måles antall personer som mottar kvalifiseringsstønad.

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
21 332	18 108	19 881	21 332	-1 451	-7,3

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Merforbruket er i helhet på sosiale stønader. Det er på ordinær sosialhjelp vi har det store overforbruket på 1 485 000. Resten av postene balanserer greit. Overforbruket var størst i starten av året. Pr. 2. tertial var anslaget på merforbruk i enheten på 1 570 000 kroner. Resultatet ble med andre ord noe bedre enn fryktet.

NAV Tvedestrand har totalt sett 13,8 stillinger, inkludert en hel stilling som leder. Det er 8,1 stillinger som kommunale veiledere.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

	2013, måltall	2013, resultat	Kommentar:
Flyktninger	Motta 5 nye flyktninger. I tillegg kommer familie-gjenforeninger.	Bosatte 6 flyktninger i 2013: én familie på 5 og én enslig. Bosatte 9 personer ved familie-gjenforening.	Det er ikke mulig å forutsi hvor mange personer som vil komme til kommunen som familie-gjenforente. Vedtak om at en flyktning skal få familie-gjenforening fattes av UDI.
Kvalifiserings-programmet	11 deltakere	I snitt 12 deltakere i 2013.	Kvalifiseringsprogrammet innvilges etter søknad. Det kan innvilges personer i yrkesaktiv alder som har vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og ingen eller svært begrensede ytelser til livsopphold.
Økonomisk sosialhjelp	Færre unge under 25 år som mottar sosialstønad.	Antallet unge som mottar livsopphold økte høsten 2013. Det var 13 i januar og 19 i desember. I snitt var det registrert 61 personer under 25 år som arbeidssøkere.	Økonomisk sosialhjelp dekker livsopphold, supplerende og bidrag. Livsopphold gis til de som ikke har inntekt. Supplerende gis til de som har så lav inntekt at de ikke kan dekke sine utgifter selv. Bidrag gis til dekning av enkelte utgifter som f.eks. tannlege og barnehage.
	Redusere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp	Det var også en økning i antall over 25 år som mottok livsopphold. Pr. jan.13 var det 118 arbeidsledige personer i Tvedestrand. Pr. des.13 var det 106 helt arbeidsledige.	I 2013 brukte vi statens veiledende satser for 2011 som norm for utbetaling.
		Det var lavere utbetalinger av sosialstønad i andre halvår enn i første.	Noe av forklaringen på økning i antall på livsopphold samtidig som vi har reduksjon i utbetalingene er at vi på høsten 2013 gjorde en omkoding mellom livsopphold og supplerende stønad. Det medførte at flere fikk livsopphold istedenfor supplerende stønad.

Brukerråd og kvalitetsdialog

Det er gjennomført et møte med brukerrådet ved NAV Tvedestrand 24.04.13. Vi gikk gjennom resultater fra medarbeiderundersøkelsene, orienterte om arbeidsavklaringspenger og fireårsregelen for arbeidsavklaringspenger. Det ble orientert om prosess rundt lokaler og ny utlysning.

Kvalitetsdialog ble gjennomført 23.05.13 sammen med OR og OE.

Informasjonssikkerhet

Alle ansatte har signert datainstruks, også de som har statlig tilsetning.

Avvik

Se under tilsyn.

Tilsyn

NAV Tvedestrand hadde i 2010 tilsyn fra Fylkesmannen på «Søknad om sosiale tjenester». Dette tilsynet ble lukket i februar 2013.

I februar 2013 hadde vi tilsyn fra Fylkesmannen på tildeling og gjennomføring av kvalifiseringsprogrammet (KVP). Det ble gitt to avvik ved tilsynet:

- Tvedestrand kommune foretar ikke forsvarlig kartlegging før vedtak om KVP fattes.
- Tvedestrand kommune foretar ikke systematiske evalueringer av programforløp.

NAV Tvedestrand har korrigert for avvikene og avventer nå Fylkesmannens uttalelse.

Arendal Revisjonsdistrikt IKS har gjennomgått regnskap for midler disponert ved NAV / sosialtjenesten Tvedestrand kommune. Dette gjelder regnskap for midler disponert etter avtale mellom klient og sosialtjenesten om frivillig økonomistyring. Det kom ingen merknader etter gjennomgangen.

ENHETENS MÅLEKART

Fokusområde	Bruker	Medarbeider	Økonomi
Hva måler vi?	Brukertilfredshet	Medarbeidertilfredshet Sykefravær	Avvik i forhold til budsjett
Hvordan måler vi?	Brukerundersøkelse Quest Back – skala fra 1 til 6	Medarbeiderundersøkelse Sykefraværstatistikk	Tertialrapport Regnskap
Resultat (ambisjonsnivå)	Score som fylkesgjennomsnitt	Svardeltakelse på min 80 % Score på: 4,5 (skala 1 – 5) Sykefravær: under 6 %	Avvik +/- 0,5 % fra netto budsjettramme
Resultat (oppnådd)	Tvedestrand: 4,8 Aust Agder: 4,6	Svardeltakelse 66 % Score på: 4,2 (skala 1 – 5) Sykefravær: 5,9 % (korttid 2,0 % og langtid 5,0 %)	Avvik -7,3 % fra netto budsjettramme

Brukerundersøkelsen er en QuestBack-undersøkelse som besvares av brukere som er i veiledningssenter på NAV. Her vil svarene være grunnlagt i både statlige og kommunale oppgaver.

FOKUSOMRÅDER I 2013

Fokus på sosialhjelpsmottakere under 24 år – aktivitets- og arbeidsplikt

Det har vært stort fokus på dette området, men vi har ikke hatt reduksjon i antallet. Det er mange unge som trenger mye hjelp for å komme seg ut i arbeidslivet. Alle unge som kan er i en form for aktivitet eller arbeidstrening.

Flyktninger – bedre integrering

Det er utarbeidet dagsamlinger med flyktningene med tema som fokuserer på hvordan de bedre kan bli integrert.

Gjeldsrådgivning

Pr. 31.12.13 har 5 brukere tvungen økonomisk forvaltning, 15 har frivillig forvaltning og 13 brukere får jevnlig rådgivning eller er i forberedelse til/under for gjeldsforhandlinger. Gjeldsrådgiver jobber 70 %, og det er nå venteliste for samtaler.

FREMTIDIGE FORBEDRINGSOMRÅDER

- Færre unge under 25 år som mottar sosialhjelp.
- Redusere utbetalinger av økonomisk sosialhjelp.
- Bedre integrering av flyktninger.

HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)

Avholdte medarbeidersamtaler/seniorsamtaler

Alle medarbeidere har hatt medarbeidersamtale i løpet av 2013.

Oversikt over HMS-avvik, registrerte skader/ulykker/vold/trusler

I 2013 har det vært 8 hendelser ved NAV Tvedestrand som har gått på trakassering/truende adferd eller trusler mot de ansatte. 5 av hendelsene er anmeldt til politiet. I 6 av hendelsene er det gitt utestengingsvedtak. Dette er en økning i slike hendelser.

Avholdte øvelser

Ingen øvelser i 2013.

Oppsummering av avholdt vernerunde, samt oppfølging

Vernerunde gjennomført 19.06.13. Det ble avdekket noe avvik. Dette var solavskjerming på noen kontorer, opprydding av elektrisk avfall på lager samt brannvern. Alle tre avvikene er lukket pr. 31.12.13.

Sikkerheten for ansatte er ikke optimal, dette vil bli bedre i nye lokaler.

Kompetansehevingstiltak

Alle ansatte har gjennomført dagskurs i forvaltningsrett og e-læringskurs i klarspråk, i etikk og i sikkerhet. De fleste har også deltatt på kurs hos Fylkesmannen der tema har vært økonomisk sosialhjelp.

Åse Selaasdal
Enhetsleder

8.11 ANSVAR 283 BYLØFT

TJENESTEOMRÅDER

3-årig stedsutviklingsprosjekt (2012-2014) med fokus på nedre bydel. Der det er naturlig vil tiltak kunne omfatte et større geografisk område enn det opprinnelige nedslagsfeltet for prosjektet. Prosjektet delfinansieres gjennom tilskudd fra Kommunal- og regionaldepartementet og Aust-Agder fylkeskommune. De 15 delprosjektene er ulike i innhold og omfang og de vektlegges ulikt. Derfor jobbes det på forskjellig måte med delprosjektene. Felles for alle er imidlertid visjon og overordnet prosjektmål:

“Nedre bydel skal fremstå som en innbydende og velstelt bydel, som har beholdt sitt særpreg og som er bedre tilrettelagt for aktiviteter året rundt. Gjennom aktiviteter og deltakende prosesser skal området utvikles og styrkes som byrom, fellesarena og møteplass.”

- *Nedre bydel skal være velstelt*
- *Nedre bydel skal beholde sitt særpreg*
- *Området skal bli bedre tilrettelagt for aktiviteter*
- *Utvikling gjennom deltakelse og medvirkning*
- *Prosjektet skal bidra til verdiskaping i nedre bydel*
- *Det skal forelegge oppdatert planverk som kan fremme videre utvikling.*

NØKKELTALL – ØKONOMI OG ÅRSVERK

Tallene i tabellen under er angitt i hele 1 000 kroner.

Brutto driftsutg. Regnskap	Netto driftsutgifter				
	Vedtatt budsjett	Revidert budsjett	Regnskap	Avvik i kr.*	Avvik i %*
1 474	0	358	358	0	0

* Positivt tall betyr mindreforbruk, negativt tall betyr merforbruk. Avvik i prosent er regnet av netto driftsutgifter i revidert budsjett.

Frem til 01.04.13 var det ansatt prosjektleder i 50 % stilling. Deretter ble prosjektledelsen fordelt på 2 x 50 %-stillinger, og prosjektet har nå prosjektleder og prosjektkoordinator i hver sin halve stilling.

NØKKELTALL – TJENESTER OG FORVALTNING

Aktivitetsnivå – måltall og resultat

Styringsgruppen har i løpet av 2013 avholdt 11 styringsgruppemøter og deltatt på ulike workshops, folkemøter, fellesmøter etc. Nedenfor følger en liste over delprosjekter i Byløft, som baserer seg på prioriteringer gjort av styringsgruppen og kommunestyret.

Delprosjekt		Aktivitet/volum, måltall 2012-2014	Aktivitet/volum, resultat 2013
A	Opprusting av Hovedgata/Hulgata	Hjemles i eksisterende plan. Oppstart av planprosess.	Innarbeides i budsjett og økonomiplan
B	Avfallshåndtering	8 punkt for nedgravd renovasjonsløsning. Gjennomføringsfase.	Planlegging og vedtak om gjennomføring
C	Bakkeskåt 2013	Tilretteleggingstiltak	Tilrettelegging: Telt, brygger og rassikring
D	Private bygårder og bruk av gamle butikklokaler	Medvirkningsprosess. Nettverksbygging mellom kommunen og gårdeiere. Utleie av lokaler.	Foredragsrekke Veteranhusklubb
E	Møteplasser og arenaer	Kartlegging og tilrettelegging av mindre plasser. Rådgivningstjeneste til private.	Tilrettelegging av midlertidig byrom
F	Rådhuset	Bruksavklaring.	Innspill på folkemøter
G	Arrangementer og aktiviteter	Det gjennomføres ulike arrangement og aktiviteter. Omfanget er avhengig av initiativ og engasjement hos innbyggerne.	Kultursti Bybåt Diverse arrangementer Julemarked og Aust-Agders juleby.
H	Kunstnerisk utsmykking	Integrere kunst i det offentlige rom	-
I	Konseptutvikling	Utvikle konsept for utviklingen av nedre bydel.	Mulighetsstudie
J	Reguleringsplan	Planprosesser i tilknytning til områdeplan – Havn prioriteres.	Innarbeides i budsjett og økonomiplan
K	Boliger i nedre bydel	Ikke prioritert.	-
L	Næringsliv	Dialog med næringslivet. Markedsføringstiltak.	Oppstart av prosess
M	Møllebekken	Ikke prioritert.	-
N	Parkering	Forprosjekt gjennomføres og hjemles i områdeplanen (J: Reguleringsplan).	Innarbeides i budsjett og økonomiplan
O	Byløftkontor	1,0 årsverk i prosjektet. Prosjektkontor i nedre bydel.	Prosjektkontor i fokusområdet, med hjemmeside og facebookgruppe.

Måltallene (kolonne 2) i ovenstående tabell gjelder ikke bare 2013, men prosjektet i sin helhet. Siste kolonne (resultat) gjelder det prosjektet oppnådde i 2013 innen de ulike delprosjektene.

Satsingsområder i 2013 (i tilfeldig rekkefølge) som fikk mange tilbakemeldinger var:

- Tilrettelegging av Bakkeskåt.
- Omdisponering av parkeringsareal foran hotellet til midlertidig byrom.

- Kultursti.
- Bybåt.
- Prosjektkontor i nedrebydel.
- Mulighetsstudiet.
- Avfallshåndtering.
- Julemarked og Aust-Agders juleby.

FOKUSOMRÅDER

For 2014 vil fokusområdene bli planlegging, gjennomføring og medvirkning. Det vil starte opp planleggingsprosesser for A, J og N, mens delprosjekt B vil bli fysisk gjennomført. Plan- og bygningsloven forutsetter høy grad av medvirkning og i tillegg vil det bli lagt stor vekt på medvirkning i forhold til delprosjektene D, F og G.

Nå har ansvaret for videre oppfølging av flere av delprosjektene blitt lagt over i kommunale fagenheter, som da skal forestå den videre utvikling av delprosjektet. Det gjelder for delprosjektene A, B, J og N.

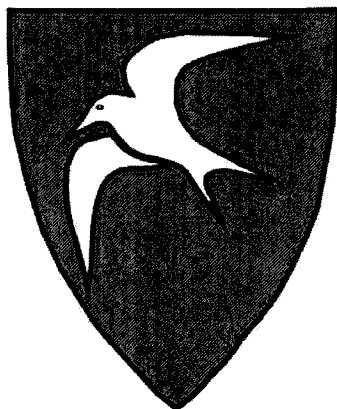
Dette stiller krav til tett samarbeid mellom enhetene og prosjektet, særlig med henblikk på involvering og medvirkning i de ulike planprosesser.

Når det gjelder medvirkning og involvering av innbyggere og brukere av nedre bydel så må det utvikles flere nettverk og tettere bånd mellom prosjektet og ulike interessenter. Dette er særlig en utfordring i delprosjektene: D, F, G og L.

Videre må Byløft bli flinkere til å formidle og produsere raske, synlige resultater i prosjektet. Dette skal vektlegges i delprosjektene B, E, H og O.

Anette Pedersen
Prosjektleder

**ÅRSRAPPORT
FOR
KEMNEREN I TVEDESTRAND
2013**

KEMNEREN I ØSTREGIONEN, AUST-AGDER

INNLEDNING

Det følger av instruks for skatteoppkrevere § 2-5 nr. 1 at skatteoppkreveren skal utarbeide en årsrapport som skal omtale alle ansvarsområder angitt i skatteoppkreverinstruksen. Det vil si at skatteoppkreverens virksomhet, skatteregnskapet, innfordring av krav og arbeidsgiverkontrollen skal omtales.

I henhold til instruksens § 3-1 nr. 3 skal årsregnskapet vedlegges rapporten.

I henhold til instruksens § 2-5 nr. 2 skal rapporten sendes skattekontoret og kommunale styringsorganer innen 20. januar. Rapportering til kommunen, som er administrativt overordnet myndighet, skal sikre at den er kjent med skatteoppkreverens resultater og måloppnåelse.

Rapporten er avgitt med utgangspunkt i de ovennevnte krav.

GENERELT OM KEMNERENS VIRKSOMHET

KEMNERKONTORET

Kontoret har i 2013 bestått av følgende personer:

Kemner 100 % stilling	-	Hugo Røen
Konsulent 100 % stilling	-	Svein Oddvar Nordberg
Konsulent 100 % stilling	-	Elin A. Myhre
Konsulent 100 % stilling	-	Hege Løvdal
Vikar 100 % stilling i Løvdals fravær:		Anette Seim
Konsulent 100 % stilling	-	Heidi Undheim
Vikar 100 % stilling i Undheims fravær:		Signe Bjerkholt

Heidi Undheim og Hege Løvdal har vært i permisjon deler av året. I deres fravær har det vært ansatt vikarer.

Kemneren i Tvedestrand fungerer også som kemner for Åmli kommune, Risør kommune, Gjerstad kommune og Vegårshei kommune med kontorsted i Tvedestrand. Kontorets navn er Kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Kemneren bistår også noe med generell juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune (0,2 årsverk). I den følgende angivelse av resursfordelingen ved kontoret er resursbruken for Åmli, Risør, Gjerstad og Vegårshei ikke medtatt. Resursbruk på juridisk rådgivning i Tvedestrand kommune er heller ikke medtatt.

Kontoret har i 2013 benyttet 1,95 årsverk til arbeid som angitt i skatteoppkreverinstruksen. Årsverkene ble fordelt på følgende måte:

Føring av skatteregnskap	0,70 årsverk
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,65 årsverk
Kontrollvirksomhet	0,40 årsverk
Administrasjon	0,20 årsverk

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll hvor det i 2013 ble kjøpt tjenester (kontroller) som tilsvarer 0,40 årsverk. Kontrollvirksomheten er således ikke utført av ansatte ved kemnerkontoret. Informasjon rettet mot regnskapsførere er i hovedsak utført av interkommunal arbeidsgiverkontroll.

Etter kemnerens vurdering har kontoret en fin balanse mellom formell bakgrunn og erfaring som samlet sett gir god faglig kompetanse. Arbeidsoppgavene er fordelt med tanke på å utnytte den enkeltes kunnskap, men med en stor grad av overlapping for å bli minst mulig sårbar ved fravær. De ansatte gis tilbud om å delta på kurs slik at faglig utvikling og kompetanse sikres.

I store deler av 2013 har 2 av kontorets 4,8 årsverk vært besatt av vikarer. Dette har medført en midlertidig svekkelse av kompetansenivået, og har påvirket produksjonen noe.

Kemneren er av den oppfatning at kontorets bemanning er tilstrekkelig til å utføre oppgavene på en forsvarlig og god måte i tiden som kommer.

INTERNKONTROLL

Kemneren er pålagt å sørge for at kontoret har en tilfredsstillende intern kontroll med rutiner og prosedyrer slik at krav til fremdrift og kvalitet blir oppfylt.

Rutinebeskrivelsene i fagsystemet "Sofie", samt retningslinjer og rutiner gitt til arbeid med innfordring og regnskap blir benyttet ved kontoret. Arbeidsoppgavene ved kontoret er fordelt slik at kompetansen til den enkelte utnyttes på best mulig måte. De ansatte ved kontoret er ansvarliggjort ved at det er utarbeidet en angivelse av den enkeltes arbeidsoppgaver og ansvarsområder.

Det er de siste år utarbeidet interne rutinebeskrivelser som et ledd i sikring av forsvarlig drift av kontoret.

Det utarbeides, for hvert år, en virksomhetsplan i tråd med krav oppstilt i skatteoppkreverinstruksen § 2-2 nr. 2, og skattedirektoratets retningslinjer.

Det ble gitt to pålegg fra regional kontrollenhet i 2013. Pålegg om å innskjerpe praksis ved vurdering om inngåelse av betalingsavtaler og pålegg om å bedre dokumentasjon ved omplassering av krav. Kontrollen ble utført som en felleskontroll av alle fem kommuner, og påleggene gjelder kontoret som sådan.

Praksis ble omgående korrigert i tråd med påleggene.

Oppgavene ved kontoret gjennomføres i tråd med krav oppstilt i lover og regler.

VURDERING AV SKATTEINNGANGEN

Fra 2007 og frem til 2013 er følgende beløp innbetalt til Tvedestrand kommune. Oversikten under viser totalt innbetalt skatt til staten, fylket og kommunen samt arbeidsgiveravgift til Folketrygden. Videre er kommunens andel spesifisert. Tallene er gitt i hele tusen kroner.

År	Totalt innbetalt skatt	Endringer fra året før	Kommunens Andel
2007	400.527		98.097
2008	445.191	44.664	103.006
2009	444.129	-1.062	111.763
2010	446.697	2.568	117.548
2011	468.365	21.668	110.400
2012	492.177	23.812	115.555
2013	518.295	26.118	123.492

De totale skatteinntektene har, som det fremgår av tabellen, økt bra fra 2012 til 2013.

For Tvedestrand kommunes del hadde man for 2013 opprinnelig budsjettert med en skatteinngang på kr. 123.372.000, mens resultatet ble 123.492.236. Tvedestrand kommune hadde en økning i skatteinntektene på ca. 6,9 % fra 2012 til 2013.

Siste anslag fra Finansdepartementet viser en økning på 5,7 % i skatteinngangen for 2013, i forhold til skatteinngangen for 2012, samlet for alle landets kommuner.

Den totale skatteinngangen har økt med ca. 26,1 millioner fra foregående år (inklusive arbeidsgiveravgift). Det kommunale skatteøret var uendret fra 2012 til 2013, 11, 6 %.

SKATTEUTVALG

Det har ikke vært saker til behandling i skatteutvalget i 2013.

SKATTEREGNSKAPET

Skatteregnskapet er ført, avstemt og avlagt i samsvar med forskrift av 31.08.2005 nr. 943 om føring av skatteregnskapet. Årsregnskapet følger som vedlegg til denne rapport i tråd med skatteoppkreverinstruksen § 3-1, nr. 3.

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2012

Beskrivelse	
Innestående margin for inntektsår 2012, pr. 31.10.2013	0
For mye avsatt margin for inntektsår 2012	
For lite avsatt margin for inntektsår 2012	4 020 861

MARGIN FOR INNTEKTSÅRET 2013

Beskrivelse	
Marginavsetning for inntektsår 2013, pr. 31.12.2013	37 233 682

Prosentmarginavsetning er 10 %. Marginavsetningen har vært noe for lav for 2012. Kommunestyret har ikke vedtatt endring i marginavsetningen.

INNFORDRING AV KRAV

RESTANSEUTVIKLINGEN SISTE ÅR

Forfalte ubetalte krav fordelt på kravtype

	Pr. 31.12.2012	Herav berostilt pr. 31.12.2012	Pr. 31.12.2013	Herav berostilt Pr. 31.12.2013
Arbeidsgiveravgift	1 646 915	415 464	2 106 782	415 464
Forsinkelsesrente	591 425	197 038	485 985	37 608
Forskuddstrekk	1 732 017	0	851 883	0
Gebyr	0	0	0	0
Restskatt	170 702	0	156 800	0
Restskatt, person	6 684 151	714 636	5 454 512	412 762
Utskrevet forskuddsskatt, person	2 815 731	135 382	4 223 831	0
Annet	1 049 073	8 383	741 016	6 216
Sum:	14 690 014	1 470 903	14 020 809	872 050

Restansene for skatt og arbeidsgiveravgift pr. 31.12.2013 var kr. 14.020.809 mot kr. 14.690.014 pr. 31.12.2012 – en reduksjon på kr. 669.205.

Det ble i 2013 avskrevet og ettergitt totalt kr. 1.382.437. Avskrivning og ettergivelse foretas typisk ved insolvente konkurs- og dødsbo, etter gjennomførte gjeldsordninger og etter vedtak i skatteutvalget.

RESTANSEUTVIKLINGEN ELDRE ÅR

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "restskatt person"
2011	1 305 503	746 181
2010	330 566	168 716
2009	471 699	409 669
2008 - 1989	3 282 621	1 762 289

Eldre krav følges regelmessig opp for å prøve å finne dekningsmuligheter, samt med sikte på å unngå foreldelse. Der akkordløsning er mulig vurderes dette. Det meste av kravmassen er vanskelig å innfordre. For eldre krav er ofte innfordringsmulighetene uttømt ved tidligere pågang, og en vesentlig del av kravene vurderes som uerholdelig. Hoveddelen av fordringsmassen utgjøres av kravtypen "restskatt person".

INNFORDRINGENS EFFEKTIVITET

Kravtypene arbeidsgiveravgift og forskuddsskatt person peker seg ut i negativ forstand. Det pågår konkursbehandling for tre kreditorer, og dette forklarer veksten i ubetalt arbeidsgiveravgift. For forskuddsskatt er begrunnelsen at tynge innfordringstiltak er nødvendig i en del saker. De fleste krav er sikret med pant, og tvangsrealisasjon pågår. Det er ikke mulig å si hvor stor del av kravene tvangssalgene vil innbringe.

For øvrige kravtyper har det vært en positiv utvikling.

I 2013 er det åpnet 8 konkurser i Tvedestrandsselskaper, hvorav kemneren har meldt krav i 7 så langt.

Det er inngitt en politianmeldelse i 2013 etter mistanke om underslag i tidligere konkurssak. Saken er avgjort som tilståelsessak, og Staten er tilkjent erstatning som er i tråd med kemnerens krav.

Resultatene for 2013 er ikke like gode som for 2012. Det skal jobbes videre med innfordring av de aktuelle krav.

Det ble avholdt 53 utleggsforretninger i 2013. Det er nedlagt 83 utleggstrekk(lønnstrekk) og inngått 1 betalingsavtale. I tillegg benyttes begjæring om tvangssalg som virkemiddel.

Mulighet for motregning av krav ved dekning i tilgodehavende beløp(skatt og merverdiavgift) utnyttes fullt ut og er ett godt innfordringsverktøy.

Det er ett mål å opprettholde den høye aktiviteten fremover.

ANVENDELSE AV SÆRNAMSKOMPETANSE

Kemneren er tillagt særnamskompetanse på skatteinnfordringsområdet. Denne utnyttes fullt ut av kemneren i Østregionen, Aust-Agder. Særnamskompetansen er ett svært viktig middel i innfordringsarbeidet, ikke minst i forhold til å korte ned på tidsforløpet i innfordringsarbeidet. Kompetansen innebærer at man får sikret krav, og nedlagt utleggstrekk raskt. Dette vil i mange tilfeller øke sannsynligheten for dekning av krav, da man har mulighet for å komme eventuelle andre kreditorer i forkjøpet.

ARBEIDSGIVERKONTROLL

Tvedestrand er med i et interkommunalt samarbeid om arbeidsgiverkontroll. En løsning som fungerer svært bra, blant annet fordi ordningen innebærer at særlig god kompetanse på området er tilgjengelig i kontrollarbeidet.

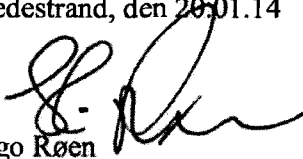
Det ble planlagt, og er avholdt totalt 11 kontroller i 2013, alle avdekningskontroller. Dette utgjør ett resultat på 4, % av arbeidsgiverne i kommunen, noe under målet på 5 % fastsatt av skattedirektoratet. Totalt i Østregionen, Aust-Agder ble resultatet 4,0 %.

Kontrollene har resultert i forslag om økning av grunnlag for arbeidsgiveravgift og inntektsgrunnlaget med h.h.v. kr. 544.815 og kr. 5.211.357. Kontrollene har resultert i vedtak om økning av grunnlag for arbeidsgiveravgift og økning i inntektsgrunnlaget med kr. 50.492.

Det er ikke utført informasjonsvirksomhet fra kontrollenhetens side overfor nye arbeidsgivere i kommunen., mens slik informasjon er gitt til regnskapsførere.

Kemnerkontoret driver fortløpende informasjonsvirksomhet overfor arbeidsgivere og skatteyttere generelt.

Tvedestrand, den 20.01.14

Hugo Røen

Kemner /Skatteoppkrever

Årsregnskap - kommune - sammendrag

Utvalgskriterier: Komm nr: '0914', År: '2013', Hovedbokstype: 'K'

	Valgt år	Forrige år
Likvider	42 354 875	37 516 270
Skyldig skattekreditorene	-5 091 477	-2 150 614
Skyldig andre	-29 712	-76 279
Innestående margin	-37 233 682	-35 289 372
Udisponert resultat	-4	-5
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	-83 982 752	-84 253 167
Kildeskatt	-9 646	-74 758
Personlige skatteyttere	-414 748 453	-388 303 023
Selskapsskatt	-18 560 695	-18 930 400
Renter	-999 940	-621 649
Innfordring	6 723	6 410
Sum	-518 294 763	-492 176 587
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	83 982 753	84 253 168
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	111 895 476	103 316 788
Fordelt til Fylkeskommunen	26 767 292	24 440 883
Fordelt til kommunen	123 492 236	115 555 352
Fordelt til Staten	172 174 571	164 610 597
Krav som er ufordelt	-1	-1
Videresending plassering mellom kommuner	-17 564	0
Sum	518 294 763	492 176 587
Sum totalt	0	0

2013-2014

Kvernneren i Østregionen
Aust-Agder
Pb. 38, 4901 Tvedestrand

Forklaring til årsregnskapet

Skatteregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Skatteregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet

- **Likvider**
Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.
- **Skyldig skattekreditorene**
Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.
- **Skyldig andre**
Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene.
- **Udisponert resultat**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.
- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**
Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk fratrasket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, samt renter og gebyrer.
- **Fordelt til skattekreditorene**
Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene.
- **Krav som er ufordelt**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

SkatteetatenSaksbehandler
Gretha Chr. Moksheim

Deres dato

Vår dato
25.02.2014Telefon
94880770

Deres referanse

Vår referanse
2014/18111Kommunestyret i Tvedestrand kommune
Postboks 38
4901 TVEDESTRAND

TVEDESTRAND KOMMUNE

Dok. senter

DATO

NR.

KSNR

26.02.14

61/2014

14/199

Korrigert kontrollrapport 2013 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen for Tvedestrand kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven § 2-8, som utfylles av "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. januar 2009.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne i saker som vedrører skatteoppkreverfunksjonen, og plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å legge til rette for best mulig resultater for skatteoppkreverfunksjonen. Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkrevere" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkrevere" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkreverfunksjonen utøves tilfredsstillende i henhold til gjeldende regelverk på følgende områder:

- Intern kontroll
- Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskapet
- Skatte- og avgiftsinnkreving
- Arbeidsgiverkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkreverfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgavene med kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.

2. Om skatteoppkreverkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkreverfunksjonen iht. skatteoppkreverens årsrapport:

Antall årsverk 2013	Antall årsverk 2012	Antall årsverk 2011
1,95*	1,86	1,92

* Antall årsverk i 2013 inkluderer 0,40 årsverk disponert av Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

Postadresse
Postboks 2412
3104 Tønsberg
skatteetaten.no/sendepostBesøksadresse:
Se www.skatteetaten.no
Org.nr: 991733078Sentralbord
800 80 000
Telefaks
33 74 12 00

2.2 Organisering

Skatteoppkreverfunksjonen er organisert som et felles skatteoppkreverkontor for kommunene Risør, Tvedestrand, Vegårshei, Gjerstad og Åmli. Vertskommune er Tvedestrand.

3. Måloppnåelse

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatteregnskapet for Tvedestrand kommune viser per 31. desember 2013 en skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 518 294 763 og utestående restanser² på kr 14 020 809, herav berostilte krav på kr 872 050. Skatteregnskapet er avlagt av kommunens skatteoppkrever 20. januar 2014.

3.2 Innkrevingsresultater

Vi har gjennomgått innkrevingsresultatene per 31. desember 2013 for Tvedestrand kommune.

Resultatene viser følgende:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) forrige år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlige skattytere 2011	16,71	95,26	97,00	98,41	93,65
Arbeidsgiveravgift 2012	84,09	98,04	99,90	99,98	99,75
Forskuddsskatt personlige skattytere 2012	30,75	99,36	99,90	98,61	99,08
Forskuddstrekk 2012	160,17	99,56	99,90	100,00	99,92
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2012	16,95	100,00	99,90	100,00	99,90
Restskatt upersonlige skattytere 2011	7,77	98,70	98,50	100,00	97,90

Skatteoppkrever har forklart manglende måloppnåelser med at det er store restanser på noen få skattytere hvor det pågår tyngre innfordring.

3.3 Arbeidsgiverkontroll

Skatteoppkreveren for Tvedestrand kommune er tilsluttet Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder.

Resultater for kommunen per 31. desember 2013 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere	Minstekrav antall (5 %)	Antall utførte kontroller i 2013	Utført kontroll 2013 (i %)	Utført kontroll 2012 (i %)	Utført kontroll 2011 (i %)	Utført kontroll 2013 region (i %)
265	14	11	4,2	5,1	5,4	4,6

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene

² Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

Interkommunal arbeidsgiverkontroll i Agder har vært pilot ved innføringen av kontrollstøttesystemet KOSS. Kontrollomfanget må ses i lys av dette.

4. Kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har i 2013 gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene intern kontroll, skatteregnskap og innkreving. Siste stedlige kontroll ble avholdt 28. mai 2013.

Skattekontoret har i 2013 i gjennomført kontorkontroll av skatteoppkreverkontoret for områdene skatteregnskap og arbeidsgiverkontroll.

Skatteoppkreverkontoret har gitt tilbakemelding på pålegg som er gitt.

5. Resultat av utført kontroll

- ***Intern kontroll***

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, har vi ikke avdekket svakheter i skatteoppkreverens overordnede interne kontroll.

- ***Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av skatteregnskap***

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, har skattekontoret avdekket følgende vesentlige forhold som ikke er i samsvar med gjeldende regelverk:

Skatteoppkrever har fått pålegg om å innhente skriftlig dokumentasjon ved omplasseringer mellom aktører.

Regnskapet gir likevel et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

- ***Skatte- og avgiftsinnkreving***

Basert på de kontrollene som vi har gjennomført, finner skattekontoret at utførelsen av innkreivingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

- ***Arbeidsgiverkontroll***

Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, finner vi at utførelsen av arbeidsgiverkontrollen i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk, men utføres ikke i tilstrekkelig omfang da det er utført 4,2 % kontroller mot et krav på 5 %.

6. Ytterligere informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlinger i 2013 gitt pålegg som er meddelt skatteoppkreveren i rapport av 20. juni 2013.

Skatteoppkrever har 25. november 2013 deltatt i dialogmøte som Skatt sør har avholdt for skatteoppkreverne om prioriteringer, resultatkrav og oppfølging av arbeidsgiverkontrollen for 2013.

Med hilsen

Cecile Solum

avdelingsdirektør

Avdeling for innkreving

Skatt sør

Gunnar Pedersen

Kopi til:

Kontrollutvalget for Tvedestrand kommune

Kemneren i Østregionen, Aust-Agder

Riksrevisjonen

Oppfølging av bopliktaker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense					
	2010	2011	2012	2013	Meknader/forklaringer
Alle egenerklæringer i hele kommunen	338	293	266	270	Erverv av fast eiendom godkjennes av kommunen ved å bekrefte opplysninger på egenerklæringsskjema eller at det søkes konsesjon (offentlig tillatelse) til ervervet. Det er mange ulike unntak fra hovedregelen enten p.g.a. eiendommens karakter eller slektskap.
Alle egenerklæringer i bopliktområdene	37	70	86	106	Fra og med oktober 2013 ble boplikten i verneområdet for sentrum opphevet av Statens landbruksforvaltning. Etter kommunestyrets behandling av saken i juni er det ikke blitt brukt ressurser på oppfølging av sentrumsområdet. Videre må det understrekes at det ikke er boplikt på alle eiendommer.
Herav Borøya	2	11	22	31	
Herav Sandøya	3	16	29	30	
Herav Sentrum	31	34	28	32	
Herav Lyngør	1	9	7	13	
Alle erverv iht slektskapsunntaket	1	41	37	51	På disse eiendommene oppstår det ikke boplikt ved erverv. Dette fordi det er gitt unntak for en viss slektskapskrets i konsesjonsloven. Dette unntaket er ikke satt ut av kraft ved lokal forskrift om nedsatt konsesjonsgrense.
Herav Borøya	0	7	10	23	
Herav Sandøya	0	15	18	15	
Herav Sentrum	1	13	6	5	
Herav Lyngør	0	6	3	8	
Solgt i markedet	36	29	49	55	Dette er andelen egenerklæringer hvor erverver ikke er innenfor unntaket for slektskap. Dvs at de enten har ervervet eiendom som ikke er eller har vært helårsbolig (ikke boplikt), at området ikke er regulert til boligformål i arealplan (ikke boplikt), det er ubebygget tomt område til boligformål (boplikt for erverv fom oktobver 2013) eller at erverver bekrefter at boligen tas i bruk som helårsbolig innen ett år (skal oppfylle boplikt)

Herav Borøya	2	4	12	8	
Herav Sandøya	3	1	11	15	
Herav Sentrum	30	21	22	27	
Herav Lyngør	1	3	4	5	
Egenerklæringer på erverv av helårsboliger fra markedet (boplikt) fom 2012 tom februar 2013 - ikke folkeregistrert person pr mars 2014	3	0	9	6	Dette er er erverv som kommunen må kontrollere nærmere, be om forklaring, eventuelt pålegge søknad om konsesjon og eventuelt sende til Fylkesmannen for tvangssalg. Landbruksrådgiver har gått gjennom erverv i 2012 tom februar 2013. Dvs at erverv fra årene før denne perioden også må kontrolleres og eventuelt følges opp, avhengig av om registreringer i folkeregisteret.
Herav Borøya	0	0	1	2	
Herav Sandøya	1	0	3	3	
Herav Sentrum	1	0	4	-	
Herav Lyngør	1	0	1	1	